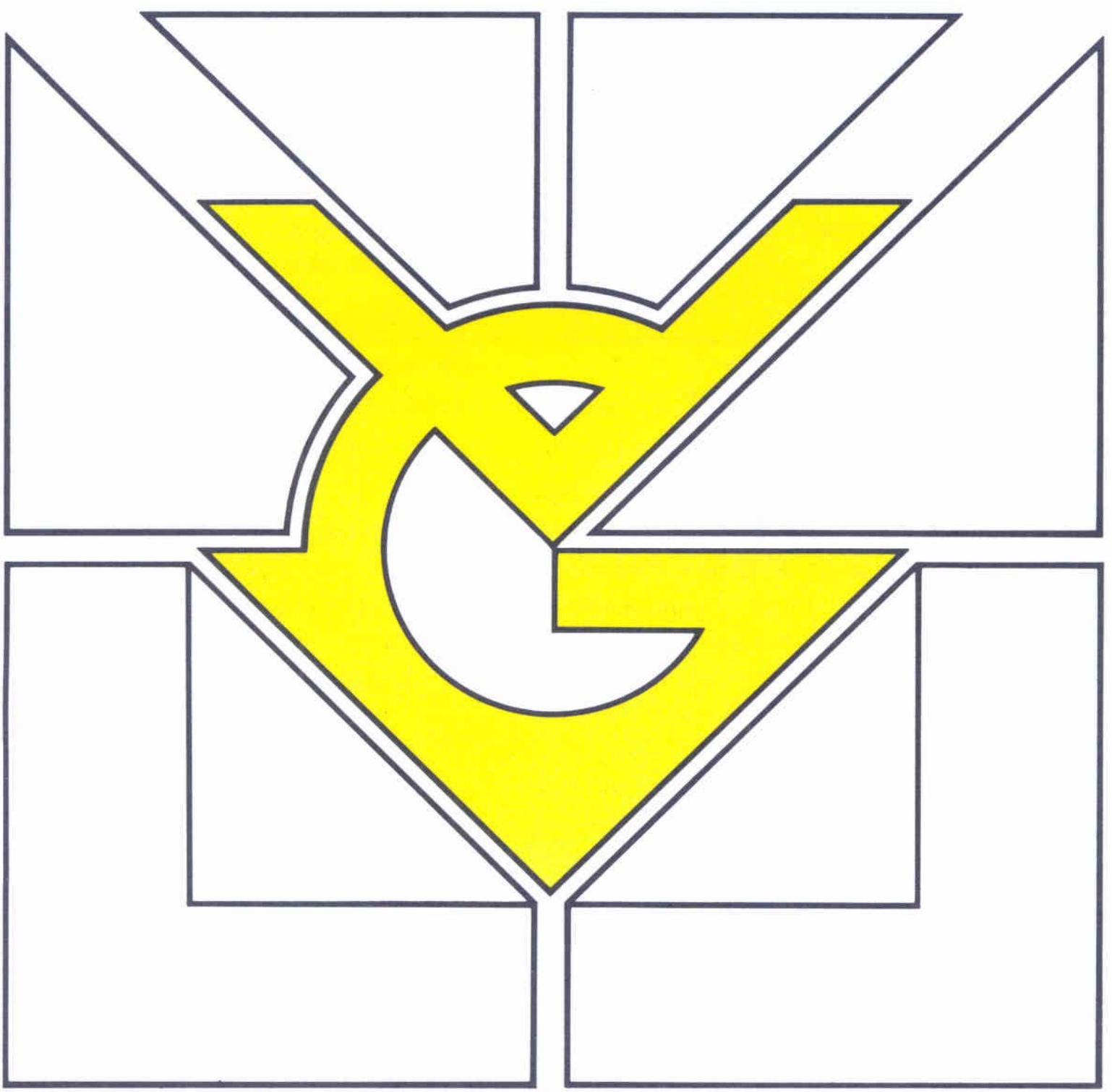
België - Belgique
P.B.-P.P.
2000 Antwerpen 1
BC 9497

PERIODIEK

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

VAN HET VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND

64ste jaargang Jan – Feb - Maa 2009 Nr. 1

AFGIFTEKANTOOR: 2000 ANTWERPEN 1

Inhoud

VOORWOORD **3**
GESCHIEDENIS VAN DE GENEESKUNDE **4**
- GESCHIEDENIS VAN DE SEKSUALITEIT IN DE 20STE EEUW 4
- Deel 2: NA DE TWEEDE WERELDOORLOG: VAN TABOE NAAR VRIJHEID (2) 4

BALANS **7**
FORUM **10**
- GEZOND EN WEL 10
- TAALWETTEN EN TAALPARITEIT IN BRUSSEL 12
- PROBLEEM VAN HET HUISARTSENTEKORT MET EEN POGING TOT OPLOSSING 13
- PERINATALE ACTIVITEITEN IN VLAANDEREN 2007 15
- TAAL HOGER ONDERWIJS EN INTERNATIONALISERING 16

KORTE BERICHTEN **18**
VGV-MEDEDELINGEN **23**
- Brief VGV aan senaatsvoorzitter Armand De Decker (03.11.08) 23
- Persbericht VGV: Welkom MUG Halle! (02.12.08) 23
- Brief VGV aan Veerle Heeren (04.01.09) 24
- Jaar- en moreel verslag van VGV-werking (B. Garmyn) 24

OVV-MEDEDELINGEN **28**
- Persbericht OVV: Internationale financiële crisis dwingt tot orde (04.11.08) 28
- Brief OVV aan minister Marino Keulen (17.12.08) 29
- Brief OVV aan burgemeester Willy De Waele (17.12.08) 29

VGV-CULTUUR **30**
- TENTOONSTELLINGEN 30
- VLAAMSE OPERA 31
- VGV BEZOCHT 31
- BOEKBESPREKINGEN 33

IN MEMORIAM **39**
- In Memoriam Dr. Jean-Michel Constandt 39
- In Memoriam Dr. Paul Hollaert 39

BRIEFWISSELING **39**

VVMV-Berichten: KATERN ingevoegd.

RAAD VAN BESTUUR

Voorzitter: Dr. J. Dockx
Ondervoorzitter: Dr. R. Vermeulen*
Secretaris: Dr. Bart Garmyn
Penningmeester: Dr. G. Debruyne
Cultuur: Dr. J. Dockx
Leden: Prof. Dr. A. Baert, Dr. L. Beeckman, Dr. L. Ide, Dr. P. H. Jongbloet, Prof. Dr. E. Ponette*, Dr. D. Van de Voorde, Dr. J. Van Meirhaeghe*

* oud-voorzitter

RAAD VOOR ADVIES

Prof. Dr. Rik Casteels, K.U.Leuven
Dr. J. Daels, Het Vlaamse Kruis
Dr. E. De Bleeker, oud-voorzitter VVMV
Prof. Dr. L. Denis, directeur Oncologisch Centrum Antwerpen
Prof. Dr. W. Dierick, U.Antwerpen
Dr. C. Geens, voorzitter Alumni geneeskunde K.U.Leuven
Prof. Dr. Jan Peers, K.U.Leuven
Prof. Dr. P. Van Cauwenberge, rector U.Gent
Prof. Dr. Philippe Vandekerckhove, gedelegeerd bestuurder Rode Kruis Vlaanderen
Prof. Dr. G. Verdonk, U.Gent
Dr. R. Verhaert, V.V.K.

www.vgv.be

Nog meer informatie
Makkelijk om te reageren
Of in discussie te treden

UITGAVEN VGV

Autokenteken
- **Decalco € 2.00,- + € 0.59,- Port**
- **Aluminium € 3.00,- + € 0.59,- Port**

Fiscaal dagboek € 25.00,- + € 1.77,- Port

Lidgeld V.G.V.

Gewoon lid	€ 55.00
Tot 5 jaar na diploma	€ 25.00
Arts zonder praktijk	€ 25.00
Steunend lid	€ 75.00
Artsenkoppel	€ 60.00
Artsenkoppel (tot 5 jaar na diploma of zonder praktijk)	€ 30.00
Abonnement "Periodiek" voor niet leden	€ 20.00

KBC nr. 407-3062251-47

Secretariaat V.G.V.: Ergo de Waellaan 3 – bus 14
2100 Deurne – Antwerpen - Tel: 03/322.28.50 – Fax: 03/322.45.14
e-post: info@vgv.be - webstek: www.vgv.be

VOORWOORD

Ik ben bijzonder vereerd door mijn verkiezing op 22.11.08 en het eraan verbonden vertrouwen.
Het zal evenwel niet eenvoudig zijn om het voorzitterschap in te vullen en dit omwille van drie duidelijke redenen.

De voornaamste reden is zonder twijfel mijn goede vriend en voorganger Jan Van Meirhaeghe die het VGV als voorzitter sinds 2002, dus gedurende volle zes jaar, zeer voortreffelijk heeft geleid.
Hij was de motor van meerdere VGV-colloquia en –symposia, die druk werden bijgewoond door VGV-leden, door beleidsverantwoordelijken en door opiniemakers.
Een overzicht:

- Op 14 september 2002 hield hij als kersverse VGV-voorzitter de slottoespraak tijdens het VGV-colloquium in De Schelp van het Vlaams parlement te Brussel met als thema "Integratie van preventieve en curatieve geneeskunde – Naar een Vlaams gezondheidsbeleid".
- Op 8 mei 2004 organiseerde hij het VGV-colloquium met als thema "Gezonde gezondheidszorg in een gezonde economie", dat eveneens doorging in De Schelp.
- Op 18 maart 2006 hield het VVMV met de medewerking van het VGV een symposium – weerom in De Schelp - over het thema "Preventie is samenzorg".
- Op 18 oktober dit jaar tenslotte organiseerde Jan Van Meirhaeghe, eens te meer in het Vlaams parlement, het VGV-symposium "Naar een blauwdruk voor een Vlaamse gezondheidszorg – Leren uit buitenlandse ervaringen".
  Deze colloquia en symposia worden door experten beschouwd als wezenlijke bijdragen tot het debat over hoe een Vlaams gezondheidsbeleid er in de toekomst moet uitzien.
  Tussendoor slaagde Jan Van Meirhaeghe er nog in om op 5 mei 2007 in het KBC-gebouw aan de Havenlaan te Brussel, met de ondersteuning van de bladen DE HUISARTS en KNACK, een debat met de Vlaamse politieke partijen te organiseren over het thema "Hoe ziet de toekomst van de gezondheidszorg in Vlaanderen er uit na 10 juni?"

Zo liet hij het VGV zijn steentje bijdragen om de communautarisering van de gezondheidszorg op de pre-electorale politieke agenda te plaatsen.

Als voorzitter slaagde Jan erin de samenhang in de VGV-bestuursploeg te versterken door zijn volgehouden werkzaamheid, zijn geduld en zijn diplomatie. Hij hamerde voortdurend op het grote belang van ledenwerving.
Van harte dank voor al je werk, Jan! Ik durf dan ook in een overgangsperiode te steunen op jouw grote ervaring.
Achter elke sterke man staat echter nog een veel sterkere vrouw en zoals we Jan hebben gehuldigd met woorden doen we het bij An met bloemen.
Het VGV heeft immers vele uren beslag gelegd op uw echtgenoot.

Een tweede reden is zonder twijfel de plotse klimaatverandering waarbij het communautaire overleg door de financiële tsunami schijnbaar van het voorplan is weggespoeld. Maar het is niet omdat we ons tijdelijk hebben teruggeplooid in hoger gelegen stellingen, dat onze waakzaamheid hierdoor zal verminderen.

Tenslotte is het politieke landschap, eerst ingekleurd door de regering Leterme I, daarna Van Rompuy I, zo indroevig dat onze aanvankelijke hoop op een echte staatshervorming met een communautarisering van de gezondheidszorg van maand tot maand verder afneemt.
Ziedaar de immense uitdagingen die ons wachten in de eerstkomende jaren. We zullen zeer behoedzaam en alert moeten blijven waarbij ieder van ons bijzondere zorg zal moeten besteden aan zijn politieke- en mediacontacten om onze communautaire wensen brandend actueel te houden tot de uiteindelijke realisatie ervan.
En om een recent verkozen leider te citeren: "Wij kunnen, ja wij kunnen." De realisatie – met de hulp van vele anderen – van onze eis voor een MUG te Halle, is daarvan een bewijs.
Ik wens alle VGV-leden een gezond 2009!

Jan Dockx, voorzitter
13 januari 2009

GESCHIEDENIS VAN DE GENEESKUNDE

GESCHIEDENIS VAN DE SEKSUALITEIT IN DE 20STE EEUW

DR. JOHAN MATTELAER
Albijn van den Abeelelaan 12
8500 KORTRIJK
Tel: 056-211792
Email: johan.mattelaer@skynet.be

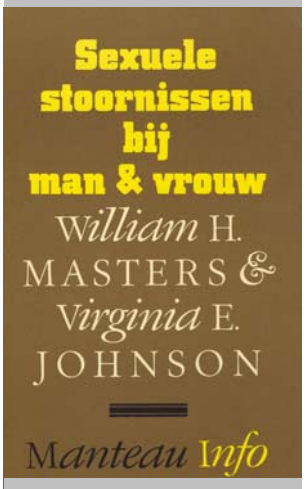

- *Geboren te Kortrijk op 28/09/1937*
- *Diploma van doctor in genees-, heel- en verloskunde aan KU Leuven in 1962*
- *Meerdere urologische stages in het buitenland*
- *Erkenning geneesheer-uroloog in 1969*
- *Diensthoofd van de Urologische Afdeling van O.L.Vr. Hospitaal te Kortrijk (1969-1988)*
- *Hoofd van de Urologische Afdeling van het Ziekenhuis St. Maarten te Kortrijk (later AZ Groeninge) (1988-2003)*
- *Lid/bestuurslid/ erelid van meerdere nationale en internationale urologische verenigingen*
- *Publicaties:*
  - *meer dan 150 publicaties in diverse nationale en internationale wetenschappelijke tijdschriften*
  - *meer dan 80 publicaties i.v.m. geschiedenis van de geneeskunde en van de urologie*
  - *editor van 12 volumes van "De Historia Urologiae Europaeae"*
  - *auteur van het boek "De Fallus in Kunst en Cultuur" (Nederlands, Engels, Frans)*
  - *auteur van het boek "Van versiering tot verminking – Peniskokers, infibulatie, besnijdenis en castratie bij de man" (Nederlands en Engels)*
- *Sociale activiteiten:*
  - *Stichter van Artsen zonder Vakantie in 1981; meerdere buitenlandse missies*
  - *Voorzitter Mgr. Goethals Health Clinic Committee in Calcutta*

Deel 2: NA DE TWEEDE WERELDOORLOG: VAN TABOE NAAR VRIJHEID (2)

Afbeelding 1
Typisch deftige foto van een dame rond 1900: zwart en zonder decolleté: zo weinig mogelijk van het lichaam mocht gezien worden.

Afbeelding 2
Omslag van de Nederlandse vertaling van het boek door William H. Masters en zijn echtgenote Virginia E. Johnson.

Inleiding

Seksualiteit is zo oud als de mensheid. Vanaf de 15de eeuw echter werd seksualiteit TABOE, maatschappelijk naar de achtergrond verdrongen en met schuld overladen (Afb.1) In een vorig deel hebben we uitvoering de verschillende invloeden geanalyseerd waarom dit gebeurde. Omstreeks 1900 begon een periode van vooruitgang op wetenschappelijk gebied, en voor wat de seksuologie betreft, voornamelijk te Berlijn. Vanaf 1933 echter maakte de opkomst van het Nazisme een einde aan deze ontwikkeling, vooral omdat de grondleggers ervan allen Joods waren. Publicaties omtrent seksuologie werden verboden.

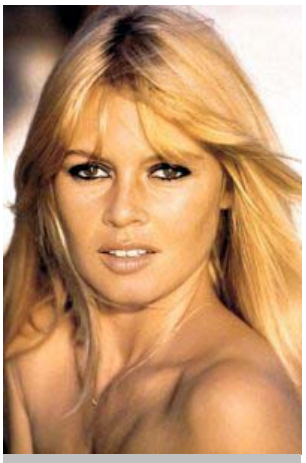
Na de tweede wereldoorlog: naar totale seksuele vrijheid

Het Nazisme had de evolutie van de wetenschappelijke seksualiteit in Duitsland en West-Europa afgeremd, maar de Angelsaksische landen namen deze ontvoogdingsbeweging over. In 1947 stichtte Alfred C. Kinsey (1894-1956) in de USA het *Institute for Sex Research,* nauw verbonden met de Universiteit van Indiana. Van hem verschenen in 1948 *Sexual Behaviour in the Human Male* en in 1953 *Sexual Behaviour in the Human Female.* In 1960 publiceerde Eberhard Kronhausen zijn *Sex Histories of American college men.* Daarna volgden William H. Masters (1915-2001) en zijn vrouw Virginia E. Johnson (°1925) met hun vele experimenten en publicaties. Daarvan werden *Human Sexual Response (1966)* en *Human Sexual Inadequency* bestsellers en de basis voor de seksstherapie (Afb.2).

Afbeelding 3
Marylyn Monroe: de meest bekende Amerikaanse filmster uit de "golden sixties".

In 1941 verschenen pin-up girls in de kajuiten van de Amerikaanse Mariners in de Pacific. Na wereldoorlog II werden Brigitte Bardot en Marilyn Monroe populair (Afb. 3 en 4) In 1946 lanceerde een Franse autoingenieur de *Bikini* op de Parijse catwalk. De naam kwam van de recente atoomontploffing op het gelijknamig eiland. Het nieuwe tweedelig zwempak moest inslaan als een bom! Aanvankelijk was dit echter helemaal geen succes en zelfs als immoreel beschouwd. Onder invloed van de Hollywood filmsterren en de feministen werd de bikini pas vanaf de zestiger jaren algemeen aanvaard.

Afbeelding 4
Brigitte Bardot: het Europese sekssymbool van de zestiger jaren.

In december 1953 publiceerde Hugh Hefner het eerste nummer van *Playboy (Afb 5).* Interessante voetnoot hierbij is dat dit eerste nummer geen datum heeft. Men vreesde dat zijn verschijning eenmalig zou zijn! In de vijftiger jaren zag men de minirok of minijurk opduiken. Gevolg ervan was de

ontwikkeling van de *panty* vanaf 1967. In 1962 lanceerde Simone Pérèle te Fleury in Frankrijk de eerste sensuele lingerie voor dames (Afb.6).

De anticonceptiepil en de emancipatie van de vrouw brachten in die tijd ingrijpende veranderingen op het gebied van de seksualiteit voor de vrouw. De hormonale anticonceptie werd voor het eerst getest door Gregory Pincus in de USA in 1950. Vanaf 1960 werd "de pil" in de USA grootschalig op de markt gebracht. Vanaf 1962 werd zij in Nederland (ook voor België) geproduceerd door Organon.

In 1961 hielden Jos Van Ussel en Jaap Kruithof een enquête in Gent. Zij stelden 91 vragen aan studenten van de universiteiten, normaalscholen, academies, hogescholen en het laatste jaar van de humaniora's. Slechts 128 van de 600 formulieren werden ingevuld. Deze enquête resulteerde in het boek *Jeugd voor de muur* door Jos M.V Van Ussel, gepubliceerd in 1962. Voor zijn doctoraatsthesis moest hij uitwijken naar de universiteit te Amsterdam. Immers in die tijd was dit onderwerp aan de Gentse universiteit nog onbespreekbaar. Toen in 1962 zijn boek *Jeugd voor de muur* van de persen rolde, waren in België voorbehoedsmiddelen voor mensen beneden de 21 jaar nog verboden. De Belgische Vereniging voor Seksuele Voorlichting spande zich in om dit verbod terug te brengen tot achttien, mits een schriftelijke verklaring van de ouders konden worden voorgelegd. Het proefschrift van Van Ussel '*Geschiedenis van het seksuele probleem'* verscheen in 1968. Hij stelde dat de eenzijdige obsessie van de 'anti-seksuelen' oorzaak was van alle ellende op seksueel gebied en dat de jongeren seks vol angst beleefden: angst ontdekt te worden, straf, ziekte, zonde, zwangerschap, illegale abortus, ongehuwd moederschap. In die tijd was dit nog echt revolutionair! Kruithof en Van Ussel pleitten voor een ander seksueel wereldbeeld, met als instrument een degelijk ingerichte cursus zedenleer: de seksuele moraal was tijdsgebonden en in het kader van een algemeen maatschappelijke hervorming moest zij totaal worden herzien.

Afbeelding 5
Hugh Hefner publiceerde in 1953 het eerste nummer van Playboy – zonder datum! – men dacht immers dat het slechts bij één enkel nummer zou blijven!

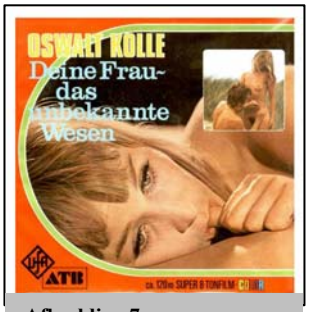
Op de toenmalige BRT veroorzaakte een televisiegesprek, '*Het Gelukkig Gezin'* in 1963 beroering in Vlaanderen. Het ging om een discussie tussen Paula Semer, kanunnik De Haene, Guido Roscam (Katholieke Jeugdraad), Mevrouw De Geest-Materne (van het katholieke blad Kultuurleven) en Jaap Kruithof over seksuele voorlichting, partnerkeuze, flirt en huwelijk, maar vooral over voorhuwelijkse seksualiteit. Allen waren het erover eens dat dit in bepaalde omstandigheden niet afgekeurd moest worden. Deze uitzending werd gevolgd door een storm van verontwaardiging bij een ontgoochelde katholieke zijde, die de stilzwijgende instemming met Jaap Kruithof door de katholieke gesprekspartners afkeurde.

Afbeelding 6
Simone Pérèle lanceerde in 1962 de eerste sensuele lingerie te Fleurie in Frankrijk.

In 1965 verscheen de *Journal of Sex Research* voor het eerst, een tijdschrift van de *Society for the Scientific Study of Sexuality (SSSS)* opgericht door Hans Lehfeldt in 1957. Een ander initiatief van Lehfeldt was de organisatie van een eerste *World Congress of Sexology* in 1974 in Parijs.

De Parijse meirevolte in 1968 begon met een reeks studentenstakingen die uitbraken aan een aantal Franse universiteiten en middelbare scholen. Ook in andere landen waren grootschalige protesten. De revolte ging niet uit van een bepaalde bevolkingsgroep, maar oversteeg ethiek, cultuur, klasse en leeftijd en was vooral tegen gezag en establishment gericht. Hierdoor speelde ze ook een sterke rol in de seksuele revolutie en ontvoogding.
In 1967-69 werd in Denemarken, als eerste land in de wereld, pornografie geliberaliseerd. Vanaf 1970 zag men de *monokini* en *topless* (bruin zonder streepjes!) opduiken aan de franse Azurenkust. Het woord "seksbom" werd uitgevonden en beantwoordde aan de ronde vormen van bv. een Pamela Anderson. Ook in de publiciteit en de erotic advertising werd ruim van erotiek gebruik gemaakt.

Afbeelding 7
De Nederlands-Duitse auteur en filmmaker Oswalt Kolle lokte met zijn films *Deine Frau das unbekannte Wesen* en *Dein Mann das unbekannte Wesen* volle filmzalen in Vlaanderen.

Oswalt Kolle, Nederlands-Duits auteur en filmmaker trachtte in de vijftiger jaren de taboes rond seksualiteit te doorbreken (Afb. 7). Aan de hand van onderdrukkende wetten zorgden volgens hem staat en katholieke kerk er samen voor dat het thema in het openbaar niet bespreekbaar was. Hij was in Duitsland en Europa de eerste auteur, die in geïllustreerde tijdschriften, boeken en films voorlichting gaf en die een grote discussie begon. In 1973 kwam de American Psychiatric Association tot de uitspraak dat homoseksualiteit geen '*mental illness'* is. De laatste stap in de liberalisatie was het aanvaarden van homoseksualiteit, die uiteindelijk geleid heeft tot het homohuwelijk. Volgens Van Daele is seksuologie *de leer van de seksualiteit, van het normale en gestoorde geslachtsleven van de mens en de daaraan verbonden vraagstukken.* Volgens Buden luidt het: *Sexuologie ist die Wissenschaft, die sich mit der Erforschung der Sexualität und des sexuellen verhaltens befasst.*

In 1981 werd de Nederlandse Vereniging voor Seksuologie (NVVS) opgericht. Het was een wetenschappelijke vereniging voor al degenen die zich op een serieuze wijze bezighouden met seksuologie als vak en als wetenschap. De vereniging werd later uitgebreid naar Vlaanderen. In het begin van de 80er jaren komt het *Tijdschrift voor Seksuologie* (TvS) met als hoofdredacteur de Vlaamse

psychiater Walter Vandereycken. Hij wordt in 1987 opgevolgd door de medisch fysioloog Koos Slob. Het TvS was de voortzetting van het in 1976 gestarte driemaandelijkse *Mededelingen van de Vlaamse Vereniging voor Seksuologie*. Vanaf 2003 zijn de *International Society of Sexual Medicine* (ISSM) en *European Society of Sexual Medicine* (ESSM) de organisaties die tijdens hun jaarlijkse congressen wetenschappelijke, medisch verantwoorde, standpunten bestuderen.

Een nieuwe stap was het op de markt brengen van de *erectiepil*. In 1996 werd Viagra door Pfizer gepatenteerd en in 1998 door de Food and Drug Administration in de USA erkend. Een weinig later werden ook Cialis (Lilly) en Levithra (Bayer) gelanceerd.

In alle discussies over seksualiteit is er ook heel wat verwarring door verschillende interpretaties van woorden die door elkaar gebruikt worden: sensualiteit, seksualiteit, erotiek en porno. Zij zijn er oorzaak van dat men soms naast elkaar praat. We willen hierbij een kleine poging doen om de verschillende termen naast elkaar te zetten. Het zijn citaten uit verschillende woordenboeken. Dat een definitie geven niet altijd zo gemakkelijk is blijkt uit het antwoord van de Britse filosoof Bernard Williams, wanneer hem in 1979 gevraagd werd door *The Home Office Committee on Obscenity and Film Censorship* om een definitie te geven van wat pornografie is. Zijn conclusie luidde: "The only test is what will offend a 'reasonable person'."

- Sensualiteit = gevoel
- Seksualiteit = fysiologische gebeuren, behoefte, drift
- Erotiek = cultureel gebeuren (gaat dikwijls met humor en/of kunst gepaard)
- Obsceen = tegen de gangbare vorm
- Pornografie = expliciet

- Seksualiteit = synoniem van geslacht: man versus vrouw
  = synoniem van geslachtsdrift
  = het menselijk geslachts- en liefdesleven in al zijn verschijningsvormen en variaties
- Sensualiteit = zinnelijk, wellustig,zwoel, hartstochtelijk genot
- Obsceen = onzedig, schunnig, scabreus, oneerbaar
- Erotiek = het geheel van de verschijnselen en gevoelens van zinnelijke of seksuele liefde
- Pornografie = het afbeelden van menselijk sensueel gedrag met het doel om seksuele opwinding te creëren
  - zachte porno: naaktheid en suggestieve scènes
  - harde porno: directe opnames van geslachtsorganen en alle soorten geslachtsgemeenschap

nota: vooral fotografie en film (de eerste erotische foto's dateren van 1840!) maakten het verschil tussen erotiek en pornografie meer complex!

Vanaf de jaren 1990 verdween ook het taboe in musea, bibliotheken en verborgen verzamelingen zodat openbare tentoonstellingen van erotisch kunstbezit geen – of weinig - opspraak meer verwekten. We vermelden: *Der verbotene Blick: Erotisches aus zwei Jahrtausenden* (Österreichische Nationalbibliothek 2002); *100.000 Jaar seks* (Assen 2003 en Maaseik 2004); *Eros invaincu, la bibliothèque Gérard Nordman*, (Genève, 2004); Seduced, *art & sex from antiquity to now* (London, Barbican Art Gallery, 2007); *l'Enfer* (Bibliothèque Nationale, Paris 2008) en nog vele andere recente initiatieven. Tenslotte vermelden we nog het ontstaan zowat overal in Europa van Erotica musea. Voor het ogenblik bestaan zij in: Berlijn, Dresden, Hamburg, Kopenhagen, Barcelona, Parijs, Amsterdam (2), Napels en Venetië. En in Lausanne bestaat de Fondation F.I.N.A.L.E. (Fondation Internationale d'Arts et Littératures Erotiques).

Ook omtrent de psychologische belevenis van het geslacht (gender identiteit) is er een ware revolutie gebeurd. De besluiten van grote wereldvergaderingen met ngo's hadden een zeer ingrijpende invloed. Waarschijnlijk komt dit omdat ze geënt zijn op een reële omwenteling en op het onbehagen of crisis rond gezin, huwelijk en moraal, vooral in het Westen. Het gaat om een nieuwe notie gedefinieerd als gendergelijkheid of *gender mainstreaming*. Dit is gewoon een elegante vorm voor vrije seksualiteit! Deze theorie stelt dat geslacht een louter culturele keuze is, en het rollenpatroon bij de seksen identiek! Essentieel in deze definitie is: je bent niet langer man of vrouw, je kiest je geslacht! Simone de Beauvoir schreef reeds dat je niet als vrouw geboren bent, maar het wordt. Er zou dus geen verschil zijn tussen beide geslachten. Dit is de kern van de nieuwe VN-doctrine. Zij heeft hoge prioriteit, zoals blijkt uit de afscheidsverklaring van Kofi Annan. De promotie van gendergelijkheid moet de hoofdzorg zijn in alle activiteiten van de VN en dit bij alle lidstaten en in alle budgetten van ontwikkeling! De menselijke natuur weegt niet meer op tegen deze nieuwe gender-ideologie! Deze theorie van seksuele ongebondenheid vindt verbazingwekkend makkelijk ingang op de bedding van een maatschappij, zonder leiding noch oriëntatie. De mens zou geen mens zijn indien hij niet perfect aanvoelt dat iets hier niet klopt. Bij deze nieuwe ideologie wordt hij geconfronteerd met verrassende en verstrekkende gevolgen. Een onmiddellijk gevolg van deze *gender mainstreaming* of onbelangrijkheid en irrelevantie van het geslacht, is discriminatie van het gezin! De basiscel van de samenleving wordt niet meer beschermd en bevorderd door een rechtgeaard en noodzakelijk beleid. Het wordt een samenlevingsvorm naast zovele andere die om het even wanneer kan worden opgezegd. Dit is wat we nu in alle aangepaste 'moderne' westerse huwelijkswetten kunnen lezen! Het schrijnend gemis aan kinderen en de bedreigende veroudering die hieruit voortvloeit, wegen niet op tegen deze lichtheid in denken. Deze politiek is evenwel absurd, maar werd wel aangenomen in besluiten van de VN.

Besluit

We kunnen aan het eind van deze beschouwingen over '*Seksualiteit: van taboe naar totale vrijheid*' de bedenking maken dat er in het begin van de 20ste eeuw heel wat restrictieve en buitensporig beperkende levensgewoonten bestonden die de seksualiteit verdrongen. Zij evolueerde echter in de loop van nauwelijks honderd jaar aanzienlijk. Vooral de wetenschappelijke benadering en het verdwijnen van de angst bij de beleving van de seksualiteit herstelden de natuurlijke en menswaardige plaats van de seksualiteit in het dagelijks leven. Dat het hierbij soms tot extreme en meer libertijnse buitensporige zienswijzen leidt, moeten we er misschien bijnemen.

Dr. Johan MATTELAER

BALANS

Het **VGV-symposium** van 18 oktober ll. in "De Schelp" te Brussel was zowel inhoudelijk als qua opkomst (147 deelnemers) een succes. De aanpak "Leren uit buitenlandse ervaringen" voor het opstellen van een blauwdruk voor een Vlaams gezondheidsbeleid, sloeg aan.
De Canadese prof. Gregory Marchildon en de Deense Prof. Karsten Vrangbaek toonden de voordelen aan van een gedecentraliseerde gezondheidszorg in hun landen. En Prof. Lieven Annemans, voorzitter van de Vlaamse Gezondheidsraad, trok er lessen uit voor het toekomstig gezondheidsbeleid in Vlaanderen. De discussie tussen publiek en sprekers werd deskundig geleid door journalist Guy Tegenbos.
Wij waarderen de aandacht die "De Huisarts" en "Artsenkrant" evenals "Objectief Gezondheid" (V&NZ) aan het symposium hebben besteed.
Binnenkort zal een speciaal nummer van "Periodiek", integraal gewijd aan het symposium, bij de deelnemers en de VGV-leden in de bus vallen.

De **MUG-Halle** staat er weer, of toch bijna: hij is begin december ll. eindelijk toegekend.
Het pilootproject in 2002 moest omwille van financiële problemen gestopt worden. In vervanging kwam er nadien een PIT (paramedisch interventieteam), doch binnenkort komt er terug een volwaardige MUG (mobiele medische urgentiegroep).
Sinds 2004 heeft het VGV zich in dat project vastgebeten door algemene sensibilisatie en door rechtstreekse contacten met meerdere politici, artsen en beleidsverantwoordelijken; het VGV heeft onlangs die personen een bedankbrief gestuurd voor hun inspanningen.
Het VGV waardeert eveneens dat de stad Halle financieel bijspringt door de kostprijs van het voertuig op zich te nemen (Nieuw-Vlaams Magazine, december '08).
Het VGV-bestuur dankt ook de VGV-leden: door hun lidmaatschap maken zij het mogelijk dat het VGV zijn taak als drukkingsgroep op het beleid efficiënt kan uitoefenen.

Minister Laurette Onkelinx gaat rustig door met de **federale recuperatie van preventie**.
Dat werd nogmaals bevestigd naar aanleiding van een vraag van senator Nele Jansegers in verband met het vaccin tegen baarmoederhalskanker (Artsenkrant TV Nieuws, 05.11.08). Ook senator Louis Ide meldt initiatieven zoals sensibilisatiecampagnes voor tandverzorging bij jongeren, bestrijding van alcohol- en tabakconsumptie, en een nationaal voedingsplan (De Huisarts, 08.01.09).
Men kan zich daarbij een aantal vragen stellen.
Ten eerste: hoe komt het dat de Vlaamse minister van Gezondheid, tot voor kort Steven Vanackere, van die duidelijke federale recuperatie nooit een punt heeft gemaakt in het Overlegcomité van federale en deelstaatregeringen? Ten tweede, en hier laten we CM- voorzitter Marc Justaert aan het woord: "Waarom moet het federale niveau geld uittrekken voor anti-rook- en voedingscampagnes als dat de verantwoordelijkheid is van de deelstaten?" (DS 07.11.08) Wellicht omdat de federale overheid zo goed bij kas is, dat ze met haar geld geen blijf weet?

Terwijl de Vlaamse universiteiten een toelatingsexamen vóór de studies geneeskunde blijven organiseren om aan de federaal afgesproken bepalingen van de **contingentering** te voldoen, heeft Marie-Dominique Simonet, minister van Onderwijs van de Franse Gemeenschap, beslist aan haar regering een opschorting voor te stellen van de numerus clausus na het eerste jaar geneeskunde, en dat voor de academiejaren 2007-2008 en 2008-2009 (Dr. Lieve Van Ermen/Veerle Carels, Artsenkrant, 14.10.08).
Uit recente cijfers, die door minister Onkelinx werden vrijgegeven over het aantal artsen per Gewest, met taalverdeling in het Brussels Gewest, kan worden afgeleid dat de Franse Gemeenschap nu reeds 26 % meer artsen telt dan de Vlaamse Gemeenschap (zie rubriek "Korte Berichten" in dit nummer).
Het oosten bloost dus voor de Franse Gemeenschap, zo zou ik denken.

Vorig najaar beklom senaatvoorzitter **Armand De Decker** de troon van God-de Vader en verklaarde 46 (communautair getinte medische) vragen van senator Louis Ide onontvankelijk.
Men zou er om kunnen lachen, indien de man het als een grap bedoelde; hij meende het echter bloedernstig.
Na heel wat protest, onder meer van het VGV dat hem wees op het ondemocratisch karakter van zijn maatregel, heeft de voorzitter ingebonden. Collega Ide zal allicht niet lang op zich laten wachten.

VIVES staat voor "Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving" en werd opgericht in oktober ll., ingebed in de faculteit Economie van de KU Leuven, met het doel toegepast onderzoek te verrichten "om het beleidsdebat wetenschappelijke grond te geven" naar de woorden van directeur Prof. Koen Algoed (Guy Tegenbos, DS 17.10.08).
De missie wordt omschreven als "een onafhankelijke denktank te zijn die door kwaliteit, de relevantie en de toegankelijkheid van zijn analyses een leidende bijdrage wil leveren tot het maatschappelijk debat betreffende het economisch, institutioneel, sociaal, maatschappelijk en cultureel beleid nodig om de Vlaamse Gemeenschap de beste kansen op volledige en duurzame ontplooiing te bieden."
De groep omvat niet alleen economen, doch ook academici uit de politicologie, het recht en de sociale wetenschappen. Ook academici van andere universiteiten kunnen toetreden.
De groep publiceerde reeds één document: "Een staatshervorming als reddingsboei voor de overheidsfinanciën" en is ondertekend door de professoren Koen Algoed, Dirk Heremans en Theo Peeters (www.econ.kuleuven.be/vives): de auteurs houden er een pleidooi voor meer fiscale responsabilisering van de Gemeenschappen en Gewesten.

Over de **communautaire problemen** kunnen we kort zijn: in vergelijking met de "balans" in het vorig nummer van Periodiek staan we geen stap verder.

Bij de start van de "gemeenschapsdialoog" op 8 oktober ll. kreeg minister-president Kris Peeters van de Franstalige partijen het woord "dat in de federale regering geen initiatieven zullen worden genomen rond BHV, dat de onderhandelingen zullen gaan over meer bevoegdheden voor de deelstaten en dat er vóór de verkiezingen van juni 2009 resultaten moeten zijn." (Knack 01.10.08)
Sinds de beslissing van minister Marino Keulen op 24 november ll. (Belga 24.11.08) om de drie burgemeesters in de Rand niet te benoemen, ligt de gemeenschapsdialoog echter stil (DS 05.12.08).
Een voorakkoord dat minister Frank Vandenbroucke had afgesloten met zijn Waalse evenknie, de PS'er Jean-Claude Marcourt, om het werkgelegenheidsbeleid gedeeltelijk te regionaliseren, werd in de kiem gesmoord door Joëlle Milquet (HLN en DT 09.12.08).
En in tegenstelling met de hoger vermelde belofte dat de federale regering niet zou onderhandelen over BHV, heeft de nieuwe federale eerste-minister Herman Van Rompuy in zijn regeringsverklaring geschreven dat in het Overlegcomité tussen federale en deelstaatregeringen een groep wordt belast met het uitwerken van voorstellen voor oplossingen inzake BHV (DS 03.01.09). Dat initiatief staat haaks op de stelling van de Vlaamse beweging en van de ganse Vlaamse regering dat over de splitsing van BHV niet kan onderhandeld worden, doch dat die langs parlementaire weg moet opgelost worden (DS 08.01.09). Intussen heeft de Vlaamse regering laten weten niet deel te nemen aan de werkgroep over BHV, die in het Overlegcomité van de verschillende regeringen wordt opgericht (DT 10.01.08).
Samengevat: tot groot jolijt van de Franstalige partijen en de voorstanders van het communautair status-quo in de Vlaamse partijen, staan we geen stap verder dan daags na de federale verkiezingen van 10 juni 2007, dus nergens.

Wij betreuren de **houding van "Europa" tegenover Vlaanderen** in twee dossiers.
In de EU wordt een wetsontwerp besproken waarbij octrooien enkel nog in het Frans, Engels of Duits afgeleverd zullen worden. Landen waar de taal afwijkt van die officiële talen van het octrooibureau kunnen eisen dat de conclusie van het octrooi ook in de officiële landstaal wordt vertaald. Dat zou echter niet gelden voor Vlaanderen omdat in België het Frans een officiële taal is (Alex Tallon, stafhouder Nederlandstalige Orde Advocaten in Brussel, DT 21.10.08).
Als Vlamingen worden we dus twee keer gediscrimineerd. En wij die dachten dat de EU de leuze "Eenheid in verscheidenheid" in haar vaandel droeg.

Het Congres van de Lokale en Regionale Besturen van de Raad van Europa besprak op 2 december ll. een rapport over de drie Franstalige burgemeesters in de Rand, die bij de laatste verkiezingen de taalwet aan hun laars lapten en op basis daarvan door minister Marino Keulen niet werden benoemd. Een meerderheid van het "Congres" stemde in met een tekst die de benoeming van de drie zonder uitstel aanbeveelt en die bovendien aanbeveelt dat de taalwetgeving in de faciliteitengemeenten wordt herzien. Marino Keulen wijst erop dat het "Congres" zijn beslissing niet ongedaan kan maken (DT 03.12.08).
Wim Winckelmans: "De congresleden gaan alleen af op het (Europese) charter van de lokale besturen. Dat ze op die manier een oordeel vellen over één onderdeel van de Belgische staatsstructuur zonder met de andere elementen rekening te houden, ontgaat hen. Laat staan dat ze een zicht hebben op de finesses van de Belgische staatsstructuur." (DS 03.12.08)
Overigens hebben de rapporten van de Raad van Europa geen enkele bindende waarde (Wim Winckelmans, DS 02.12.08).

Voor beide dossiers stel ik me de vraag of onze Vlaams Europarlementsleden voldoende alert zijn wanneer het om Vlaamse belangen gaat en of de verantwoordelijken voor het buitenlands beleid in de Vlaamse regering de verantwoordelijken in de "bureaus" en "congressen" van de EU voldoende voorlichten over de situatie van Vlaanderen in België.

In het najaar van 2008 kreeg de regering Leterme af te rekenen met een wereldwijde **banken- en financiële crisis** die evolueerde naar een **economische crisis**. De vergelijking met de alchemisten, die uit waardeloos materiaal goud probeerden te maken, is allicht wat naïef en onvolledig, doch in essentie gaat het om een analoog fenomeen: financieel gesjoemel loont op termijn niet. Karel De Gucht: "De dromen van hefboomfondsen en financiële wonderboys bleken niet meer dan dat te zijn: onwerkelijke dromen, onwezenlijke cijfers op basis van onbegrijpelijke wiskundige modellen die enkel virtuele winsten genereerden." (DS 16.11.08) En Stan Beckers van 'Barclays Global Advisors', gastprofessor aan de KU Leuven: "Aan de basis ligt de collectieve blindheid voor het basisprincipe dat je niet iets uit niets kan maken. Het is irrationeel dat het herverpakken van financiële producten waarde zou creëren." (DT 18.11.08)
Het leek er even op dat eerste-minister Leterme voor zijn aanpak van die crisis een groeiend vertrouwen kreeg, niet enkel in zijn partij doch ook bij de coalitiepartners (Steven Samyn, DS 30.09.08). Doch toen kwam de beschuldiging van Ghislain Londers, de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie, van vermoeden van schending van de scheiding tussen uitvoerende en rechterlijke macht in het Fortis dossier (Het Nieuwsblad 19.12.08 en de originele nota van G. Londers op 19.12.08). Die beschuldiging leidde tot het ontslag van Jo Vandeurzen en daarna van de ganse regering op 19 december ll. (DT 20.12.08). Of die beschuldiging terecht is of niet, moet een parlementaire onderzoekscommissie op korte termijn uitmaken.
Op 30 december ll. startte dan de regering Herman Van Rompuy I (DT 31.12.08). Merkwaardig is dat zijn regering geen Vlaamse meerderheid heeft: CD&V en Open VLD hebben samen slechts 42 van de 88 Vlaamse Kamerzetels (DS 30.12.08). Merkwaardig is ook dat Didier Reynders, die ook genoemd wordt in de schending van de scheiding der machten in het Fortis dossier (Ingrid Van Daele, Knack 24.12.08), terug deel uitmaakt van de regering Van Rompuy, in tegenstelling met Leterme en Vandeurzen.

Hoe dan ook plaatst de financieel-economische crisis het land gedurende maanden en wellicht jaren voor enorme **uitdagingen**.
Vooreerst voor de *federale regering*:

- de economie gaat achteruit: nooit eerder gingen in België zoveel ondernemingen failliet als in 2008 (DS 17.10.08); de Belgische economie moet in 2008 voor het eerst in 24 jaar geld lenen in het buitenland om de investeringen in eigen land te betalen (DT 10.12.08); de Nationale Bank voorspelt voor 2009 een recessie van de economie met 0,2 % (DT 09.12.08).

- de staatsschuld is in 2008, hoofdzakelijk door de reddingsoperaties voor de banken, voor het eerst sinds jaren terug gestegen, meer bepaald tot 87,8 % van het bbp (DS 09.12.08) en heeft de kaap van 300 miljard Euro overschreden (DS 13.12.08).
- de begrotingen gaan in het rood: de begroting 2008 sluit af met een tekort van 0,9 % bbp of bijna 3,5 miljard Euro (DT 09.01.09) en de begroting 2009 stevent volgens de Europese Commissie af op een tekort van 1,4 % bbp of 5 miljard Euro (DT 04.11.08), doch volgens meer recente bronnen zou het tekort oplopen tot 3 à 4 % bbp (Pascal Dendooven, DS 11.12.08).
- de Belgische inkomstenbelastingen behoren tot de hoogste ter wereld: alleen in Denemarken (59 %), Zweden (55 %) en Nederland (52 %) ligt het toptarief hoger dan bij ons (50 %) (DS 29.10.08); veel rek zit daar dus niet meer op.
- de vergrijzing zorgt vanaf 2012 voor ernstige bijkomende uitgaven voor pensioenen en gezondheidszorg (Isabel Albers, DS 13.12.08).

De *Vlaamse regering* doet het qua begroting voorlopig goed: bij het afsluiten van de begroting 2008 is Vlaanderen schuldenvrij en is er een overschot van 240 miljoen Euro (DT 31.12.08).
Doch:

- indien Vlaanderen een Europese topregio wil worden moet de Vlaamse regering jaarlijks 230 miljoen Euro extra pompen in onderzoek en ontwikkeling om te innoveren (Karel Vinck, voorzitter Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid, DT 08.10.08).
- het jobaanbod op de Vlaamse arbeidsmarkt daalt gestadig (DT 06.12.08) en in december ll. was er voor het eerst sinds 2006, in vergelijking met dezelfde maand, een stijging van de Vlaamse werkloosheid (DT 06.01.09).
- uit berekeningen van het Aktiekomitee voor een Vlaamse SZ blijkt dat de vergrijzing Vlaanderen vroeger zal treffen dan Wallonië (brochure "De kosten van de vergrijzing zijn in Vlaanderen lager dan in Wallonië", 2006: zie www.akvsz.org).

Op termijn is er dus maar één goede oplossing: de deelstaten financieel voor hun verantwoordelijkheid stellen door:

1. de deelstaten te laten betalen voor hun reeds verworven bevoegdheden, die nu nog – geheel of gedeeltelijk – gefinancierd worden door de federale overheid, bvb. preventie,
2. de normerings-, uitvoerings- en financieringsbevoegdheid voor de ganse SZ over te hevelen naar de deelstaten,
3. de deelstaten een volwaardige fiscale autonomie te verlenen, zodat ze niet alleen verantwoordelijk worden voor hun uitgaven, doch ook voor hun inkomsten.

Het VGV zal zich daarvoor, en in de eerste plaats voor de communautarisering van de gezondheidszorg, onverstoord en taai blijven inzetten, o.a. door zoveel mogelijk politici uit alle Vlaamse partijen te overtuigen dat dit de goede weg is om de Vlaamse en Waalse volksgemeenschappen vreedzaam en harmonisch samen te laten leven.

Betekent onze belangstelling voor de binnenlandse politiek dat we geen oog zouden hebben voor de onrechtvaardige toestanden en het leed elders in de wereld?
Zeker niet! Dat we bezorgd zijn over de moordpartijen en wreedheden in Oost-Congo, liet het VGV-bestuur weten aan minister-president Kris Peeters. We zijn trouwens niet minder bezorgd om de slachtoffers van de oorlog in Darfour en in de Gaza-strook.
We hopen samen met alle VGV-leden dat aan de gruwel in deze landen snel een einde komt en dat er in 2009 voor alle betrokken volkeren een vreedzame en rechtvaardige oplossing uit de bus mag komen.

P.S.: Vóór het drukken bereikt ons het bericht van de financiële redding van KBC door de Vlaamse regering.
Proficiat, Vlaamse regering, ga door op dat elan van volwassen zelfbestuur!

Eric Ponette
12 januari 2009

Vlamingen en Franstaligen hebben een andere visie op België omdat ze een andere invulling hebben van de idee 'democratie'. Wie de communautaire breuklijnen ontleedt vanuit een democratisch kader, stelt vast dat Franstaligen de vrijheid, Vlamingen de gelijkheid vooropstellen als basisbeginsel van de staat.

Peter DEGRAEVE, professor filosofie U. Antwerpen, - DE STANDAARD – 06/10/2008

Er is Vlaamse druk opgebouwd. Zolang die niet kan ontsnappen in de vorm van een staatshervorming, groeit hij verder. Ik hoop en denk het niet, maar het kan ontploffen. Er loopt door dit land een taalgrens die eigenlijk al een staatsgrens is. Dit land is niet onsplitsbaar.

Carl DEVOS, politicoloog U. Gent, - DE VOLKSKRANT – 08/10/2008

Niet alleen de wegvallende ideologieën in de westerse wereld hebben die zucht naar het hervinden van een eigen identiteit bevorderd. Ook de pijlsnel voortschrijdende technologie, de centralisering van communicatie en landsbestuur, het even noodzakelijke als onvermijdelijke opgaan in Europa en de snelle multiculturele diversifiëring van de bevolking hebben gevoelens van identiteitsverlies in de hand gewerkt. Zonder ergens bij te horen kan men moeilijk bestaan.

Herman PLEIJ, em. hoogleraar Historische Nederlandse Letterkunde Univ. Amsterdam, - DE STANDAARD – 09/10/2008

FORUM*

GEZOND EN WEL

Gezond&Wel (G&W) is een denktank van christendemocratisch geïnspireerde medici en paramedici, opgericht na de federale verkiezingen van 2007. De groep werd opgericht in samenspraak met en onder impuls van Jo Van Deurzen op het elan van de verkiezingsoverwinning die CD&V in kartel met NVA toen behaalde. Om de stem van de (para)medici te laten klinken in het politieke debat binnen CD&V, leek een eigen denktank met liaison naar de zetelende en regerende politici een nuttige onderneming. Via persoonlijke connecties en een oproep in het blad Ampersand brachten we zo een twintigtal medici en paramedici samen, representatief voor de ganse gezondheidszorg. De groep telt dan ook huisartsen, specialisten, artsen die voor de overheid werken, tandartsen, verpleegkundigen en kinesitherapeuten onder zijn leden.

Van bij het begin werd ervoor geopteerd een aantal kernthema's uit te kiezen waarvan we vonden dat de christendemocratie er bijzondere aandacht aan diende te schenken. De bouwstenen van het christendemocratisch denken hier rond zijn streven naar uitmuntendheid, subsidiariteit en solidariteit. Hierop geënt ontwikkelde G&W zo in zijn eerste werkjaar een strategisch plan voor gemeentelijke gezondheidszorg, een visie op de communautarisering van de curatieve gezondheidszorg, een visie op het 'kankerplan' van minister Onkelinx en een noodkreet ten bate van de geestelijke gezondheidszorg. De agenda voor de nabije toekomst bevat een kritische doorlichting van het CD&V verkiezingsprogramma 'welzijn en gezondheid' voor de regionale verkiezingen van 2009, een debat over euthanasie bij minderjarigen en over de plaats van e-health in de gezondheidszorg van de eenentwintigste eeuw. Hieronder zetten wij onze visie uiteen op subsidiariteit in de gezondheidszorg, met als elementen een pleidooi voor een gemeentelijk gezondheidsbeleid en anderzijds voor de communautarisering van de curatieve gezondheidszorg. Vervolgens formuleren we enkele bedenkingen over kwaliteit en uitmuntendheid.

Pleidooi voor een gemeentelijk gezondheidsbeleid

Gezondheidspromotie en ziektepreventie zijn al 28 jaar een Vlaamse bevoegdheid (sinds de staatshervorming van 1980). Terwijl het budget van sociale zaken/volksgezondheid meer dan 10 % van het BNP bedraagt, spendeert de Vlaamse gemeenschap minder dan 0,1% van het BNP aan gezondheid. De federale diensten hebben zich de laatste jaren ook toegelegd op domeinen die in feite regionale materie zijn (preventie, gezonde voeding,…), zoals in het gecontesteerde 'kankerplan' van Laurette Onkelinx. De PS stelt in zijn verkiezingsprogramma 2007 zelfs zonder blozen dat het preventiebeleid beter terug federale materie wordt.
De Vlamingen kunnen in de gegeven omstandigheden niet anders dan er een erezaak van te maken dat hun beleid kwalitatief dat van de federale overheden ver overstijgt. De ministers Vervotte en Vanackere hebben hiertoe reeds heel wat aanzetten gegeven, o.a. via de oprichting van werkgroepen met bijzondere expertise.

Nochtans is G&W van oordeel dat het organisatiemodel van het Vlaamse gezondheidsbeleid voor verbetering vatbaar is. De structuren die nu bestaan omvatten het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) en de Logo's (locoregionaal gezondheidsoverleg). Het VIG straalt na ruim 15 jaar nog altijd weinig gezag uit. De instelling is bij de meeste burgers niet gekend. De middelen van het VIG zijn altijd onvoldoende geweest om de nodige kritische massa te verzamelen en zo te kunnen uitgroeien tot hét Vlaams expertisecentrum. De 26 Vlaamse Logo's (locoregionaal gezondheidsoverleg) zijn al van bij hun ontstaan, 10 jaar geleden, ondergefinancierd. Logo's zijn onafhankelijke vzw's die gemiddeld 2 full-time-equivalenten personeel hebben en nagenoeg geen werkingsmiddelen. Hiermee moet een Logo de gezondheidspromotie organiseren voor een regio van een tiental gemeenten. Er zijn nu ver gevorderde plannen om het aantal Logo's te halveren! Op het gemeentelijk niveau, geeft de Vlaamse overheid op het vlak van gezondheid zo goed als geen instructies, in tegenstelling tot wat ze doet (via convenanten) voor milieubeleid, ontwikkelingssamenwerking, … Een gemeentelijk gezondheidsbeleid, een gezondheidsbudget, een schepen van gezondheid en een gezondheidsambtenaar (zelfs deeltijds) zijn nog altijd eerder de uitzondering dan de regel. Zelfs een gezondheidsraad (of een welzijnsraad die deze materie ter harte neemt) bestaat lang niet in elke gemeente.

Gezond&Wel stelt een Vlaams organisatiemodel voor met drie niveaus. Eén Vlaams expertisecentrum (kenniscentrum) kan tot stand komen door de (reeds geplande) fusie van het VIG en de overkoepelende organisaties van de Logo's, OCL. Het centrum stelt expertwerkgroepen samen die wetenschappelijk onderbouwde gezondheidsadviezen (her)formuleren, beheert een centraal documentatiecentrum en ontwerpt campagnes die door de Logo's op het terrein worden gerealiseerd. De Logo's ondersteunen en organiseren het beleid i.s.m. lokale actoren, vnl. de gemeentelijke gezondheidsverantwoordelijken.
In de gemeenten wordt de 'gezondheidsraad' verplicht gemaakt, met daarin de lokale gezondheidswerkers (incl. huisartsen), scholen, kinderopvang, individuele burgers, … Deze raad geeft adviezen en suggesties aan de schepen van gezondheid, die het gemeentelijk gezondheidsbeleid coördineert en het budget beheert. Elke gemeente stelt één of meerdere gezondheidsconsulenten aan op basis van het aantal inwoners. Deze consulent organiseert de gezondheidspromotie in het veld, zet initiatieven op binnen de scholen, werkt samen met de huisartsen, verstrekt informatie en verbetert de performantie van screeningsprogramma's.

Communautarisering van de gezondheidszorg

Niet minder dan 7 ministers zijn in België op één of andere manier verantwoordelijk voor het gezondheidsbeleid. Hun 'interministeriële conferentie' komt tweemaal per jaar samen, wat de besluitvorming tergend traag en moeizaam doet verlopen. Het beleid kan niet voldoende snel inspelen

**** In deze rubriek worden bijdragen van VGV-leden en andere personen, evenals reacties hierop, opgenomen; elke auteur is zelf verantwoordelijk voor de inhoud.***

op nieuwe noden en trends. Iedereen kent het voorbeeld van een Waalse minister die kan verhinderen dat Vlaamse meisjes op grote schaal worden gevaccineerd tegen het humaan papillomavirus. Een heel aantal dossiers worden op verschillende niveaus tegelijk geregeld (duplicatie), vaak zonder overleg (incoherentie). Dit geldt onder meer voor de palliatieve zorg ('netwerken' zijn Vlaams en 'samenwerkingsverbanden' federaal), erkenning en financiering van ziekenhuizen, preventief gezondheidsbeleid en thuiszorg. De GDT 's (geïntegreerde dienst voor thuiszorg) zijn federaal en de SIT's (samenwerkingsinitiatief thuiszorg) zijn Vlaams. Hun werkterrein en toelagen lopen dikwijls door elkaar, wat tot ergernis en verwarring aanleiding geeft. In rusthuizen vindt men ROB-bedden (rustoord bedden) naast RVT-bedden (rust- en verzorgingstehuisbedden). De eerste zijn Vlaams en de laatste zijn federaal gefinancierd. Het wettelijk kader en het financiële plaatje zijn voor het rusthuis en de resident verschillend.

Het gemengd federaal-regionaal model faalt dus. De hele gezondheidszorg moet door één enkel beleidsniveau worden beheerd. G&W is van oordeel dat het Vlaamse niveau de beste garanties biedt op een performant systeem, vooral omwille van de fundamenteel tegengestelde visies op vele problemen tussen zuid en noord.

Zorgen voor gezondheid is immers cultureel bepaald. Zo verkiezen Vlamingen meestal om eerst naar hun huisarts te stappen en niet naar het ziekenhuis, laten ze een 'globaal medisch dossier' aanmaken door hun huisarts, worden in het ziekenhuis vooral in daghospitalisatie behandeld, wensen ze bij langdurige ziekte thuis verpleegd te worden en liefst ook thuis te sterven. De aanpak in het zuiden van ons land is verschillend, veeleer 'hospitalocentrisch': meer ziekenhuisopnames, meer preoperatieve onderzoeken, meer bloedonderzoek en radiografie, meer antibiotica en andere medicijnen, veel minder thuiszorg.

G&W meent daarom dat gezondheidszorg een bij uitstek 'persoonsgebonden materie' is die beter kan beheerd worden door de gemeenschappen dan door de federale overheid. Dat ligt in de lijn van de logica waarmee ook het onderwijs en het cultuurbeleid werden gecommunautariseerd. Meer dan tweederde van de Vlaamse artsen zijn voorstander van een splitsing van de gezondheidszorg, en zelfs van de hele sociale zekerheid. Zorgen voor gezondheid impliceert ook zorgen voor woon- en werkomstandigheden, veilig verkeer, gezonde voeding, voldoende beweging, en een gezond en aangenaam milieu. Allemaal bevoegdheden van de gemeenschappen, en de 'curatieve' gezondheidszorg is een terrein dat in het rijtje meer dan thuis hoort.

Er zijn voorbeelden dat het anders en beter kan. In Spanje beheren de regio's hun eigen gezondheidszorg, in het Verenigd koninkrijk geldt hetzelfde voor Schotland en Wales. De Canadese gezondheidszorg wordt volledig op niveau van de provincies geregeld. Dit heeft in geen enkel van deze landen geleid tot een verhoging van de kosten of vermindering van de geboden kwaliteit. Vlaanderen beantwoordt met 6 miljoen inwoners aan het ideale kader om een eigen gezondheidsbeleid te ontwikkelen. De Brusselaars kunnen probleemloos kiezen tot welke gemeenschap ze zich wenden voor hun zorg. *Dat wil niet zeggen dat we de solidariteit met andere gemeenschappen wensen op te geven*, als blijkt dat de verschillende gezondheidsnoden daar om vragen. In feite heeft Vlaanderen alle troeven in handen om binnen de tien jaar één van de meest performante gezondheidszorgsystemen in de wereld uit te bouwen: kennis, mankracht, creativiteit en middelen. Als het nu toch maar eens de kans kreeg om zijn eigen beleid te voeren…

Streven naar uitmuntendheid

Enkele weken geleden werd de 'Euro Health Consumer Index 2008 (EHCI)' voorgesteld, een jaarlijks rapport dat de kwaliteit van de gezondheidszorg in de Europese landen met elkaar vergelijkt (DS 14/11/2008). België is in deze index weggezakt naar de twaalfde plaats, komende van plaats 4 in 2005, 7 in 2006 en 10 in 2007. Nochtans staan we op de vijfde plaats als de kosten voor gezondheidszorg per capita wordt berekend. Nederland scoort voor bijna alle aspecten (met uitzondering van de wachttijden) veel beter dan België. Vooral de elektronische informatieoverdracht en de goedkeuring en terugbetaling van nieuwe medicijnen hinken in België achterop, maar ook voor medische resultaatsindicatoren zoals overleving na een hartinfarct, ziekenhuisinfecties en de strijd tegen zelfdoding presteert ons land ondermaats. Reden tot ongerustheid.

Nog recenter presenteerde het onafhankelijke "Itinera institute" zijn doorlichting van de Belgische gezondheidszorg in een lijvig rapport: "De toekomst van de gezondheidszorg: diagnose en remedies". (www.itinerainstitute.org) De onderzoekers concludeerden dat er in België wél een grote patiënttevredenheid bestaat (vooral als gevolg van snelle service en laagdrempeligheid), maar dat de persoonlijke financiële bijdrage van de patiënt ver uitsteekt boven het Europese gemiddelde en vooral dat België niet over instrumenten beschikt om de kwaliteit van de geboden zorgen te meten en te vergelijken met heersende internationale normen. Ons gezondheidsbeleid is vooral gericht op beheersing van de kosten, niet op 'doelmatigheid' (hoeveel gezondheid wordt gewonnen voor de investering?). Auteur François Daue wijst ook op een dreigend tekort aan medici in de komende decennia en pleit voor grotere investeringen in preventie. Hij stelt dat ons land nood heeft aan een ambitieus plan voor de middellange termijn, waarin aandacht voor kwaliteit en doelmatigheid centraal moet staan.

Opnieuw blijkt dat ons huidig systeem te log, te complex, te versnipperd is om deze doelstellingen te realiseren. Waar de burger van de 21ste eeuw recht op heeft is een uniform gezondheidsbeleid, dat met zorgvuldige besteding van de beschikbare gelden de grootst mogelijke 'gezondheidswinst' nastreeft. Een beleid dat zijn resultaten 'meet' en er de internationale vergelijkingen kan mee doorstaan. Artsen en andere gezondheidswerkers leveren degelijk werk. Laat dat ook toonbaar zijn. Overheid, word wakker!

Dr. Geert D'Haens
namens 'Gezond&Wel'
Christendemocratische denktank over gezondheidszorg.
28.12.2008

Waarom moet het federale niveau geld uittrekken voor anti-rook- en voedingscampagnes als dat de verantwoordelijkheid is van de deelstaten?

Marc JUSTAERT, CM, - DE STANDAARD – 07/11/2008

TAALWETTEN EN TAALPARITEIT IN BRUSSEL

Taalwetten en taalpariteit zijn een essentieel deel van het Belgisch samenlevingsmodel. Zolang België bestaat kan daaraan niet geraakt worden. Taalwetten zouden wel kunnen aangepast worden aan de veranderde situatie in Brussel, maar dat mag enkel tot doel hebben de tweetaligheid van Brussel te bevorderen door de taalwetten beter toepasbaar en afdwingbaar te maken.

De taalwetten in Brussel en de taalpariteit voor ambtenaren van het hoogste niveau zijn sinds hun bestaan een twistpunt tussen Vlamingen en Franstaligen. Volgens de Vlamingen worden de taalwetten, die democratisch tot stand gekomen zijn en steunen op wederzijdse toegevingen, voortdurend overtreden en worden ze doelbewust gesaboteerd door de Franstaligen. Volgens de Franstaligen stellen die taalwetten onredelijke eisen en discrimineren ze de Franstaligen. Onlangs nog laakte Brussels minister van economie Benoît Cerexhe (cdH) in La Libre Belgique (02-12-2008) de "onaangepastheid" van de taalwetten en pleit hij voor de "tweetaligheid van de diensten" in plaats van tweetaligheid van de ambtenaren. In De Standaard van 17-10-2008 deed Walter Vandenbossche, CD&V lid van het Brussels Parlement dan weer zijn beklag over het niet naleven van de taalwetten en verwijt hij de Brusselse minister-president dat hij op dat vlak zijn job niet doet als toezichthouder op de gemeenten en OCMW's. Er wordt in de Franstalige pers voortdurend een hetze gevoerd tegen de taalwetten. Men kan gerust stellen dat op basis van die campagne tegen de taalwetten het FDF ontstaan is en nog steeds machtig blijft. Veel Vlamingen en ook Vlaamse politici laten zich hiermee in het defensief dringen en zouden geneigd zijn de taalwetten te versoepelen. Het is daarom nuttig even te zien wat die taalwetten en de taalpariteit echt betekenen.

De taalpariteit voor de Brusselse regering en voor ambtenaren van het eerste niveau werd ingevoerd als tegenhanger van de taalpariteit in de federale regering en in de federale overheidsdiensten. Zolang België bestaat kan er dus geen sprake van zijn de pariteit in Brussel op te geven zonder ook de pariteit op federaal niveau af te schaffen. Indien Vlaanderen onafhankelijk wordt en het federale België niet meer bestaat zou die toestand veranderen, maar ook dan zullen taalwetten nodig zijn en zullen de rechten van de Vlamingen in Brussel moeten geëerbiedigd worden, zij het op een andere basis.

Dat de taalwetten en de tweetaligheid in Brussel moeilijk volledig kunnen nageleefd worden wegens gebrek aan voldoende goed tweetalig personeel is een realiteit, maar we mogen niet vergeten dat dit gebrek aan tweetaligen in grote mate toe te schrijven is aan het bewust verwaarlozen van het taalonderricht in het Franstalig onderwijs. In feite vragen de Franstaligen dat ze zouden beloond worden voor hun jarenlange sabotage van de tweetaligheid. Een eerlijker houding van wie enigszins belang stelt in het voortbestaan van het Belgisch samenlevingsmodel zou bestaan in het leveren van extra inspanningen om de tweetaligheid in Brussel te bevorderen.

De eis voor tweetalige diensten in plaats van tweetalige ambtenaren is een oude FDF-eis die overgenomen werd door andere Franstalige partijen. In principe kan dat een aanvaardbare oplossing zijn maar dan zou die wel eerlijk moeten toegepast worden, zodat Nederlandstalige en Franstalige burgers even goed behandeld worden door die tweetalige diensten. Ook moet men dan aanvaarden dat tweetalige diensten slechts kunnen werken indien een meerderheid van de ambtenaren tweetalig is. Het is duidelijk dat tweetalige diensten niet kunnen werken met eentalige ambtenaren die mekaar niet begrijpen. In de praktijk zal het dus betekenen dat Vlamingen tweetalig moeten zijn en Franstaligen niet. Die tweetalige diensten bestaan reeds op gewestelijk niveau en wie in Brussel woont kan dagelijks vaststellen dat de tweetaligheid van de overheidsdiensten in de laatste jaren erbarmelijk geworden is. Wie in het Nederlands wil bediend worden kan vaak lange tijd wachten aan het loket of aan de telefoon tot de tweetalige van dienst gevonden is en dan is de kennis van het Nederlands van de zogezegd tweetalige ambtenaar vaak zo zwak dat het veiliger is Frans te spreken indien je correct wil begrepen worden. Er is dus zeker geen reden om de tweetaligheid te versoepelen.

Toch moeten we ook aanvaarden dat zowel de klachten van minister Cerexhe als van volksvertegenwoordiger Vandenbossche op een realiteit berusten. Met Vandenbossche kunnen we volledig akkoord gaan dat taalwetten, net zoals alle wetten, moeten toegepast worden en moeten afdwingbaar zijn. We kunnen ook aanvaarden dat taalwetten niet perfect zijn en dat ze na bijna een halve eeuw niet meer volledig aangepast zijn aan de sterk veranderde Brusselse toestand. Het ware dus niet overbodig de taalwetten te verbeteren zodat ze toepasbaar zijn en ook daadwerkelijk toegepast worden en afdwingbaar zijn en zodat alle openbare diensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest echt tweetalig worden. Om dat te bereiken zal het probleem moeten aangepakt worden met wat meer intellectuele eerlijkheid zodat het noodzakelijke wederzijds vertrouwen kan groeien. Dat is een dringende opdracht voor politici die belang stellen in het voortbestaan van een federaal of confederaal België.

Robrecht Vermeulen

Tot nu toe wentelden de Franstaligen zich constant in een soort belgicisme waar ik me allesbehalve in kan vinden. Zij geloven nog in een soort *Belgique à papa*, en dat leidt niet meteen tot opbouwende voorstellen. Het gedrag van Maingain, het cynisme van Reynders en het aanhoudende *non* van Joëlle Milquet hebben het einde van België dichterbij gebracht dan ze zelf hadden kunnen vermoeden.

Caroline GENNEZ – KNACK – 15/10/2008

PROBLEEM VAN HET HUISARTSENTEKORT MET EEN POGING TOT OPLOSSING

Het tekort aan huisartsen is sedert verschillende jaren een toenemende zorg voor het beleid. Deze trend, die zich in heel West-Europa doorzet, is het gevolg van enerzijds de toenemende technische vooruitgang in de geneeskunde met een verschuiving van de kandidaat-artsen naar de diverse specialismen, naast een eerder ambachtelijk functioneren van de huisarts met een beperking van zijn vroegere activiteiten. Anderzijds heeft de vervrouwelijking van het beroep, waarbij meer aandacht wordt besteed aan het familiaal leven van de arts, die trend bevestigd. Indien de maatschappij en het gezondheidsbeleid het bestaan van een goede huisartsgeneeskunde belangrijk achten, zullen zij de middelen moeten vrijmaken om de huidige evolutie te keren. Maar voor alles moeten de huisartsen zelf het heft in handen nemen om, naast de algemeen menselijke vereisten, vooral hun wetenschappelijke standing op peil te houden.

Hoe was de toestand vóór 1940 en nog een tijd nadien?

De artsen van toen waren zogenaamd "algemeen geneeskundigen". Zij hadden de titel van doctor in de genees-, heel- en verloskunde en waren actief in die drie medische disciplines. Een minderheid waren specialisten die door ervaring en door bijkomende stages hun vorming hadden opgedaan en, meestal op latere leeftijd, "meesters" in hun vak werden ("des maîtres", "die Meister"). Daarboven stonden de medische faculteiten van onze universiteiten, waar de "professoren" troonden en een onbetwistbaar gezag uitstraalden. Van een plethora in die groep was toen nog geen sprake.

Nadien, en zeker na het einde van W.O. II, kwamen er stilaan steeds meer academisch gevormde specialisten, vooral door de technische ontwikkeling in de geneeskunde. Het is een evolutie die niet meer te stuiten viel zodat zij thans meer in aantal zijn dan de vroeger algemeen geneeskundigen. Men spreekt nu reeds over een tekort aan huisartsen in de eerste lijn wegens een desinteresse van de jonge afgestudeerde artsen voor die richting.
Verschillende redenen kunnen deze evolutie verklaren:

- is het de inkomstenkloof met de specialisten?
- of het imagoverlies bij de artsen zelf?
- of de verminderde perceptie van de "gewone" arts bij de bevolking?
- of nog: te lange werkdagen en te hoge werkdruk?

Vermits ik die evolutie gedeeltelijk zelf heb meegemaakt, heb ik een persoonlijke kijk op - en ook idee over - dat verloop.

De vroegere algemeen geneeskundige artsen waren voor hun patiënten "mijnheer doktoor", maar zij waren ook "geneesheer". Dit woord is niet als discriminerend te duiden tegenover onze vrouwelijke collega's, want in dit woord ligt er ook een houding, een waardebepaling en verantwoordelijkheid besloten van zijn functie in de maatschappij. De activiteiten van die "doktoors" waren multipel, waarbij hun handen en niet alleen hun hersenen en hun intellect ruim betrokken waren.
Zij waren familiedokters voor heel het gezin, waar vooral het kind centraal stond. Denk aan de vele kinderziekten die thuis verzorgd werden. Zij waren verloskundigen en namen het grootste deel van de bevallingen voor hun rekening. Zij waren heelkundigen in de zin dat bijna alle huis-, school-, straat- en werkongevallen met suturen en zelfs reducties door hen werden verzorgd. Zij assisteerden al hun operatieve gevallen in de operatiezaal en deden mee de nazorg in het ziekenhuis en nadien thuis. De dichotomie, die in vele gevallen tot misbruiken heeft geleid en moest verdwijnen, kon – correct toegepast – hierin wel enige grond van rechtvaardiging vinden.

Dit had tot gevolg dat zulke doktoor, die dag en nacht op de bres stond en weinig of geen vakantie nam, een zekere welstand verwierf die zich uitte in de mooiste villa van het dorp of het meest prestigieus herenhuis in de stad, waarbij de grote Amerikaanse slee als statussymbool bijna als noodzakelijk werd geacht door de patiënten.

Het jaar 1968, met de studentenrevolte, heeft nadien het maatschappelijk bestel wel enigszins beïnvloed. Ook in de geneeskunde was die invloed merkbaar, zij het wat later. Ook de intrede van de Pincuspil in de periode 1956-1964 heeft zulke invloed gehad.

Bepaalde progressieve, niet van een zekere intellectualiteit gespeende, artsen lanceerden een nieuw type van dokter met een nieuwe naam die in Nederland reeds lang als een normale uitdrukkingsvorm bestond – de "huisarts" – maar die in Vlaanderen toch nog een andere connotatie had dan bij onze noorderburen.

Eerst wat de naam betreft.
Op een ogenblik dat de melkboer, de bakker en de bierverkoper een einde maakten aan hun werk als leverancier "aan huis", wat volledig in de lijn lag van de betere mobiliteit van de klant, komt "mijnheer doktoor", die inderdaad en terecht bepaalde zieken thuis kwam onderzoeken en behandelen, nu met een nieuwe titel: "huisarts". Hierdoor gaf hij de indruk zich te degraderen tot iemand die zijn brood moest verdienen met "naar huis" te moeten komen, net op een moment dat eenieder in de maatschappij zich kon veroorloven zelf mobiel-onafhankelijk te zijn. Het was evident dat de meer behoudsgezinde artsen dit alles met een zekere gruwel bekeken.

Maar dat was het niet alleen! Diezelfde progressieve artsen, die zich – horresco referens – lieten bijstaan door academisch gevormde sociologen-niet-artsen, kwamen ook een nieuw type huisarts promoten. Niet alleen de naam was gewijzigd, ook de opleiding en de plaats in de maatschappij moest veranderen.
Ik hoor nog de verontwaardiging van Prof. Albert Lacquet op een grote vergadering in Brussel, waar het ging over het medisch universitair curriculum in Europa, toen een van de woordvoerders van de progressieve artsen – de man werd later hoogleraar huisartsgeneeskunde aan de Universiteit Antwerpen – uitriep het aantal studiejaren in het geneeskundig curriculum te verlagen tot vijf met de woorden: "Wij kunnen een product (sic) klaarstomen op vijf jaar!"

De taak van de arts in de "eerste lijn" (nog een geconcipieerd woord uit die periode) was niet meer enige technische handeling in de eerste plaats ("laat dat maar over aan de verloskundigen, de chirurgen en de orthopeden"), maar vooral het lichamelijk en geestelijk "welzijn" van de patiënt is nu het streefdoel, met nadruk op de psychologie, niet

alleen van de individuele patiënt maar van het hele gezin, met navraag naar mogelijke relatieproblemen en ook de – onvermijdelijke – sexualiteitsbeleving.
Gevolg was dat de jonge beginnende huisarts, die afgeraden werd - ook aan onze universiteiten – zich met de vroegere meer lucratieve kanten van het beroep bezig te houden, zich gefrustreerd voelde. Hij was maatschappelijk bijna een tweederangsburger geworden in het medisch landschap, maar wel met een beeld van de onbaatzuchtige goede raadverstrekker. Wat erger was: velen, die niet opgewassen waren tegen toestanden waarvoor zij in feite niet opgeleid waren, brachten hun eigen geestelijke gezondheid in gevaar met als gevolg verlies van enthousiasme in hun beroep, twijfel aan het nut van hun taak, depressie en burn-out.
De lichamelijk en geestelijk gezonde jonge arts die vol energie zieke mensen wil helpen en vooral geest en handen gebruiken, wordt ontmoedigd om nog "huisarts" te worden. Het is gemakkelijk te verklaren dat vele jonge universitair afgestudeerde artsen voor een specialistenloopbaan kiezen die hen meer voldoening schenkt en die meer gewaardeerd wordt door de maatschappij.
De term "huisarts" is heden ten dage ook in Vlaanderen aanvaard en gemeengoed geworden en heeft de vroegere misschien minder gunstige klank verloren. Nochtans gebruiken onze Franstalige collega's een term die volgens mij aangenamer klinkt en toch de totale beschikbaarheid in de eerste lijn duidelijk stelt, namelijk "médecin de famille".

Hoe kan het tij gekeerd worden?

De huisartsen moeten voor hun revalorisatie niet teveel verwachten van bepaalde incentives van de overheid (bvb. de praktijkassistente), hoe goed die ook bedoeld mogen zijn. Meer waardevol zijn de multidisciplinaire zorgtrajecten, de geïntegreerde zorgprogramma's en ook elementen uit de conceptnota van minister Vanackere. Maar een te getrapte organisatie en een te rigoureus opgelegde echelonnering zijn niet de meest geëigende middelen en zullen altijd weerstanden oproepen bij artsen en patiënten, hoewel de keuze van een vaste huisarts en het systeem van het globaal medisch dossier aan te moedigen is.

Een eerste door de federale overheid te nemen maatregel is: zorgen voor een beperking van het aantal geaccrediteerde artsen. Zulke maatregel moet niet alleen de financiële toestand maar ook de wetenschappelijke kwaliteit van de zorg verbeteren.
In Vlaanderen werd sedert jaren met succes een toelatingsexamen tot de medische studies ingesteld, wat in Franstalig België niet gebeurde.
De regering Leterme besloot dan maar, op voorstel van minister Onkelinx, de contingentering aan te passen in het voordeel van de Franstalige afgestudeerde artsen, wat totaal in tegenspraak is met de vroegere uitgangspunten.
Het is evident dat met een artsenbeperking het tekort aan huisartsen niet is opgelost, maar de honorering zou kunnen verbeteren en een bijkomende stimulans betekenen bij de keuze, terwijl de medische faculteiten de vorming en opleiding van een teveel aan specialisten zouden moeten afremmen.

De huisarts zal vooral zelf aan zijn imago moeten werken door wetenschappelijk competent te blijven.
De patiënten moeten overtuigd zijn dat hij het beter weet en dat zij hem ten volle kunnen vertrouwen.
Organisatorisch zal er altijd wel een plaats zijn voor een solopraktijk, maar de toekomst van de huisartsgeneeskunde zal toch gelegen zijn in een groepspraktijk. Ook hierin moeten de samenwerkende artsen een speciale bekwaamheid trachten te verwerven, elk volgens hun temperament, hun wetenschappelijke voorkeur of hun emotionele interesse, als daar zijn: vrouwenziekten en verloskunde; voeding, dieet en diabetes; kinderziekten en vaccinaties; kleine heelkunde; huidziekten en magistraal voorschrijven enz.

De huisarts van nu moet zich bij zijn beslissing gesteund voelen dat hij, dankzij zijn inbreng en zijn inzet, het vertrouwen en ook de trouw van zijn patiënten zal winnen en blijven bewaren.

Dr. R. Lenaerts

De federale overheid geeft op dit ogenblik honderden miljoenen euro uit voor bevoegdheden die niet de hare zijn. Het gaat om een 20-tal posten. … Wanneer de Belgische regering zich van die terreinen terugtrekt, bespaart zij in één klap honderden miljoenen euro. … Er is misschien een tussenoplossing. Laat de regio's zelf kiezen. Wanneer Wallonië en Brussel de bevoegdheden die hen rechtens toekomen niet willen opnemen, het zij zo. Maar belet Vlaanderen dan niet om het wél te doen.

Paul GEUDENS – DE GAZET VAN ANTWERPEN – 25/10/2008

De factuur van de vergrijzing wordt steeds doorgeschoven. Maar betaald zal ze moeten worden. Een scherp generatieconflict tussen het actieve en het oudere deel van de bevolking is daarmee in de maak.

Patrick MARTENS – KNACK – 29/10/2008

Het kunstwerk 'De lente komt eraan' van Jan Fabre, een installatie met condooms waarin aardappelen en uien wegrotten, verontrust het personeel van het Museum voor Hedendaagse Kunst te Antwerpen.

Jean-Charles VERWAEST – DE STANDAARD – 03/11/2008

Niemand weet hoe het verder gaat met deze crisis, maar wat met wel weet, is dat oplossingen die in België onmogelijk zijn door de Waalse gehechtheid aan de status quo, in Vlaanderen wél overwogen kunnen worden, en dat derhalve de tijd gekomen is voor de Vlaamse volksvertegenwoordiging die straks gekozen wordt, om het heft in eigen handen te nemen. Nood breekt wet, ook de grondwet ….

Mark GRAMMENS – JOURNAAL – 06/11/2008

PERINATALE ACTIVITEITEN IN VLAANDEREN 2007

Dit rapport van het Studiecentrum voor Perinatale Epidemiologie (SPE) is het derde exemplaar dat ondergetekende onder ogen krijgt en het blijft een genoegen dit te mogen bespreken. Het gaat hier om een monument van noeste arbeid en voorbeeldige samenwerking van de Vlaamse gynaecologen, kinderartsen en vroedvrouwen. Aan deze registratie wordt deelgenomen door alle 70 kraamklinieken uit het Vlaamse Gewest (+ UZ-Brussel) en zij wordt ondersteund door de Vlaamse Regering.

In zijn inleiding memoreert de voorzitter, Prof. Defoort de 21ste verjaardag van dit rapport, een jaartal dat symbool staat voor volwassenheid. Met enige trots wijst hij er op dat, zoals de Engelsen zeggen, imitatie de hoogste vorm van lof is. De francofone collega's zullen inderdaad nu eindelijk ook hun eigen registratie opzetten. Voor het CEPIP (Centre d' Épidémiologie perinatale) hebben zij daarbij "tot in details ons SPE-s ysteem overgenomen, evenals de structuur van het data-formulier". In een vorige bijdrage (Periodiek, okt-nov-dec,14, 2007) werd verslag gedaan van de uiterst pijnlijke pogingen om tot een gemeenschappelijke registratie te komen. Door allerhande vertragingen van francofone zijde ten gevolge van gebrek aan belangstelling en vooral onwil is dit mislukt. Uiteindelijk konden de VVOG (Vlaamse Vereniging voor Obstetrici en Gynaecologen) en VVK (Vlaamse Vereniging voor Kinderartsen) per 1 oktober 1986 zelf de vzw SPE oprichten, en deze bestaat nu reeds 21 jaar.

De verzameling van gegevens blijft indrukwekkend en is een goudmijn voor verder epidemiologisch onderzoek, wellicht nog te weinig gebruikt. Een strikt stramien van 18 aandachtspunten wordt gevolgd en trends over de laatste tien jaren worden aangegeven. Sinds 2002 neemt het geboortecijfer in Vlaanderen elk jaar toe (+1,6% t.o.v. vorig jaar), en dit in alle Vlaamse provincies, behalve een lichte achteruitgang in Oost-Vlaanderen. Aangezien meer kinderen in allochtone bevolkingsgroepen worden geboren, is het onduidelijk of het vruchtbaarheidscijfer ook bij de autochtone bevolking toeneemt. De leeftijd van de moeder bij eerstbarenden neemt niet verder af en bij het laatste kind niet meer toe. Dit kan worden toegejuicht, alhoewel de slogan: "een wijze meid krijgt haar kinderen op tijd" blijft nog steeds zijn betekenis behouden. Verheugend is ook de dalende trend van medische ingrepen bij de bevalling, zoals inleiding van arbeid, 'electieve' sectio (nog zeer populair in Vlaanderen) en episiotomie. Deze dalende trends zouden kunnen wijzen op een tendens tot minder medicalisering en een meer natuurlijke benadering van de verlossing. Deze tendens blijkt ook uit de grote spreiding van het aantal medische ingrepen afhankelijk van het ziekenhuis in Vlaanderen, maar vooral uit een afnemende tendens bij moeders met een hogere opleiding (zie verder).

Helaas komt men nog niet tot vergelijkingen met buitenlandse gegevens. De belangrijkste vraag immers is −en dit moet de primaire bedoeling zijn van dit soort registraties − of wij de absolute grenzen van preventieve mogelijkheden hebben bereikt? Bovengenoemde daling van medische ingrepen gepaard gaande met een gunstig effect op geboorte en perinatale overleving doen vermoeden dat dit nog lang niet het geval is. Interferentie met constitutionele factoren bij de vrucht kan hier worden vermoed, maar de achterliggende betekenis ervan blijft nog steeds een *'black box'*. Meer onderzoek blijft nodig en daar kunnen de verzamelde SPE gegevens zeker aanleiding toe geven. Een mooi voorbeeld hiervan is de interessante studie door Cammu, Martens, Van Maele en Amy (pg. 58-65), betreffende alle eerste geboorten (n=123.085) gedurende zeven jaren (01.01.1999-31.12.2005) bij moeders met ≤9, 12, 15 en >15 jaar opleiding. Zeer jonge (≤19 jaar) en allochtone moeders waren om begrijpelijke redenen uitgesloten. De conclusie is dat er zeer robuste verschillen bestaan in incidentie van perinatale mortaliteit, laag geboortegewicht, preterm geboorte en zuigelingensterfte, afhankelijk van de opleiding van de moeder. Hetzelfde geldt ook voor incidentie van inleiding van baring, epidurale analgesie en 'electieve' sectio. Dit goed opgezette onderzoek is een bevestiging van resultaten in de geïndustrialiseerde wereld. Het ovopathie-concept zou hier een verklaring kunnen zijn. Volgens dit concept wordt de conditie van inplanting, zwangerschap, vrucht, geboorte en neonaat ondergraven door niet-optimale (pre-ovulatoire) rijping van de eicel. En deze is inderdaad weer afhankelijk van maternale leeftijd, conceptieinterval, medicijngebruik, voeding, rookgedrag en drugsgebruik, factoren die zelf weer gecorreleerd zijn met lagere opleiding, zoals ook de menstruele, of beter, ovulatoire cyclus. Deze SPE-datagegevens vormen een uitstekende basis om dit concept verder te evalueren en helderheid te brengen in onbegrepen correlaties.

Dr. Piet Hein Jongbloet

Maar waar moeten onze jobs nog vandaan komen? Van goede innovatie, … Niet met nepinnovatie maar met echte innovatie in sectoren waarin we goed zijn en nog beter kunnen worden als we investeren in goed onderzoek: in de gezondheidstechnologie, in de milieu-industrie en -diensten, in hernieuwbare energie, in duurzame materialen, en in de ontwikkeling van talenten.

Guy TEGENBOS – DE STANDAARD - 08/11/2008

Vanuit Vlaams perspectief moet een oplossing voor Brussel aan vier voorwaarden voldoen. Ten eerste mag zij niet neerkomen op een opslorping in een francofoon Wallo-Brux, … Ten tweede: Brussel moet institutioneel verankerd worden in Europa, … Ten derde: de rechten van de Vlamingen moeten stevig ingebouwd worden in de Brusselse constitutie, … Ten vierde: er moet een institutionele schoonmaak in Brussel komen, zoals de afschaffing van de 19 baronieën.

Boudewijn BOUCKAERT en Jean-Marie DEDECKER – DE STANDAARD – 24/11/2008

TAAL HOGER ONDERWIJS EN INTERNATIONALISERING

Na de argumentatie voor het behoud van het Nederlands in het hoger onderwijs, worden een aantal maatregelen voorgesteld om de taalvaardigheid van de Vlaamse studenten te vergroten en om het onthaal van de buitenlandse studenten aan de Vlaamse universiteiten te verbeteren.

Het toenemende contact tussen Vlaamse en buitenlandse studenten, zowel in de Vlaamse als in de buitenlandse universiteiten en hogescholen, is een positief gegeven dat de internationale openheid en samenwerking bevordert.
Samenwerking veronderstelt echter als uitgangspunten: eerbiediging van het gelijkwaardigheidsbeginsel, dus wederzijds respect en geen discriminatie inzake cultuur en taal.
Met de term "hoger onderwijs" wordt in dit artikel het onderwijs aan de universiteiten en hogescholen bedoeld.
Reeds in de negentigerjaren gingen er, eerst in Nederland en later in Vlaanderen, stemmen op om het hoger onderwijs te verengelsen: het Engels zou de 'lingua Franca' worden.
In Vlaanderen leidde dit tot een aanpassing van het taaldecreet hoger onderwijs op 2 april 2003: mogelijkheid van maximaal 10 % anderstalig onderwijs in de 'bachelors' en beperking van anderstalig onderwijs in de 'masters'. In de memorie van toelichting wordt dit laatste beschreven als volgt: " 'In beperkte mate' betekent dat het niet de bedoeling is dat het gebruik van het Nederlands als onderwijstaal in het hoger onderwijs wordt uitgehold. Bij de toepassing van deze bepalingen zal er als referentiebasis gekeken worden naar de huidige praktijk inzake het gebruik van een andere taal dan het Nederlands en naar de concrete toepassing van de huidige regelgeving aan de hogescholen en universiteiten."
Bovendien werd in datzelfde decreet bepaald: "In afwijking van het bepaalde in par. 1, kan het instellingsbestuur bachelors- en mastersopleidingen volledig in een andere taal dan het Nederlands aanbieden indien het om opleidingsprogramma's gaat die specifiek ten behoeve van buitenlandse studenten zijn ontworpen op voorwaarde dat er in dezelfde instelling een equivalente opleiding in het Nederlands wordt aangeboden."
Sinds enkele jaren gaan hier en daar terug stemmen op om dit decreet nogmaals te versoepelen, praktisch om het hoger onderwijs verder te verengelsen. Mijns inziens is opnieuw sleutelen aan dit taaldecreet geen goede zaak.

Argumenten voor het behoud van het Nederlands

1. *de kwaliteit van de kennisoverdracht*
Het hoeft weinig betoog dat een genuanceerde kennisoverdracht best gebeurt in de moedertaal van de student en de docent. Men kan moeilijk van alle studenten en docenten verwachten dat zij een tweede of een derde taal even goed beheersen als hun moedertaal en het kan toch niet de bedoeling zijn de kwaliteit van het onderwijs te laten dalen.

2. *het sociaal argument*
De overschakeling naar het Engels in het hoger onderwijs zou vooral voor kansarme jongeren de drempel verhogen.
Vooral kansarmere allochtonen, die zich naast het Nederlands ook nog het Engels zouden moeten eigen maken, zouden de eerste slachtoffers zijn van een verengelsing van het hoger onderwijs.

3. *verschraling van het Nederlands*
Bij overschakeling naar het Engels in het hoger onderwijs, kan worden verwacht dat het Nederlands als wetenschappelijke taal zal wegkwijnen.
Er kan bovendien gevreesd worden dat er een watervaleffect ontstaat naar het middelbaar onderwijs, later naar het lager onderwijs, en dat het Nederlands uiteindelijk gedegradeerd wordt tot een keuken- en tuintaal.

4. *eenheid in verscheidenheid*
Internationaal contact is rijker wanneer het gebeurt vanuit een vanzelfsprekend en ongedwongen identiteitsbesef; het principe 'eenheid in verscheidenheid' is trouwens een van de grondregels in de beginselverklaring van de Europese Unie.
Waarom zouden wij dan het Nederlands als taal in het hoger onderwijs opzij schuiven?
Wanneer Vlaamse studenten naar een buitenlandse universiteit trekken, vinden zij het trouwens vanzelfsprekend dat zij ondergedompeld worden in de cultuur en de taal van het gastland.

Verhoging taalvaardigheid Vlaamse studenten

De wil om het Nederlands te behouden als voertaal in ons hoger onderwijs is niet in tegenspraak met onze uitdrukkelijke wens om de taalvaardigheid van onze Vlaamse studenten te vergroten: we beseffen allen goed dat wetenschappelijke publicaties en referaten op het internationale podium in het Engels, en in mindere mate in het Frans en het Duits, verlopen.
Sinds jaren reeds raden docenten aan onze universiteiten handboeken en artikels in het Engels en andere talen aan de studenten aan als bijkomend studiemateriaal.
Aan sommige Vlaamse universiteiten bestaan er reeds cursussen technisch Engels, aangepast aan het vakgebied (bvb. medisch Engels, juridisch Engels, …) met daarop aansluitende practica. Wat houdt ons tegen om die cursussen te veralgemenen en verplichtend te maken?
Men kan ook overwegen om aan de Vlaamse studenten, die een of meerdere jaren aan een buitenlandse universiteit willen studeren, als voorbereiding hierop pakketten van technische taalcursussen aan te bieden in de taal van het land of de streek waar ze zullen terechtkomen.

Onthaal van buitenlandse studenten

In het kader van onze gastvrijheid voor anderstalige buitenlandse studenten bieden wij in het huidige decreet reeds onderwijs in een andere taal, vooral in het Engels, aan.
Bovendien kunnen we aan de buitenlandse anderstalige studenten, die de reguliere cursussen van de 'bachelor' of 'master' cyclus samen met de Vlaamse studenten willen volgen, een aantal faciliteiten aanbieden:

- hulpmiddelen om snel Nederlands te leren: er bestaan reeds dergelijke snelcursussen met aangepaste taal-cd's aan sommige universiteiten

- een gedrukte cursus in hun taal, bvb. het Engels, het Frans, het Duits …
- de mogelijkheid om examen af te leggen in het Engels, het Frans of het Duits.

We moeten evenwel voor ogen houden dat de beste buitenlandse studenten niet in de eerste plaats aangetrokken worden door taalfaciliteiten, doch door uitmuntendheid. Een zo hoog mogelijk wetenschappelijk niveau moet dus ons hoofddoel zijn.

Bijkomende suggesties voor contactbevordering

Om het contact tussen Vlaamse en buitenlandse studenten te bevorderen, kan overwogen worden om sommige practica voor beide groepen samen te organiseren.
Er kan ook overwogen worden om de buitenlandse studenten intenser te betrekken bij de jaar- en faculteitswerking van de Vlaamse studenten.
Beide voorstellen kunnen vooral het individueel contact tussen Vlaamse en buitenlandse studenten ten goede komen.

Besluit

Het behoud van het Nederlands in het hoger onderwijs en het internationaal contact tussen Vlaamse en buitenlandse studenten kan perfect samengaan, indien voldoende creativiteit aan de dag wordt gelegd.
Op 23 januari 2003 schreef Geert Vanistendael in De Standaard der Letteren: *" Zonder Frans kon je niet meer op tegen de internationale concurrent. Het is de auteurs opgevallen dat exact dezelfde argumentatie vandaag gebruikt wordt om het Engels te propageren. Wat zij er niet aan toevoegen is dat de weldenkende topmensen van toen uit het bedrijfsleven, de politiek, de universiteit, de wetenschap, de Kerk en de cultuur over de hele lijn ongelijk hebben gekregen… Ik vind dat we dat maar eens wat vaker moeten zeggen tegen rectoren, bedrijfsleiders, politici, eurocraten en diplomaten die te lam of te laf zijn om te vechten voor het Nederlands."*
Woorden om over na te denken: gisteren het Frans, vandaag het Engels en … morgen het Chinees?

Eric Ponette
December 2008

We gaan geen tijd verdoen en de dialoog rekken tot de verkiezingen. We laten niet met onze voeten spelen. Er moeten zeer snel, liefst voor Nieuwjaar nog, deelakkoorden komen. Deze situatie kan geen weken meer duren.

Kris PEETERS – DE STANDAARD – 29/11/2008

We kunnen er hoe dan ook niet om heen dat de migratiestroom vanuit het buitenland naar Vlaanderen hoog is, en elk jaar nog toeneemt. Bovendien zijn de migranten vaak blijvers. Merkwaardig genoeg heeft de Vlaamse beweging nauwelijks of geen aandacht voor het fenomeen. De Turken, Marokkanen en andere migranten, worden in het beste geval 'nieuwe Belgen' en slechts zelden 'nieuwe Vlamingen'.

Jan VEESTRAETEN – DE VOS - nr. 10, 2008

Op het einde van de 18de eeuw sprak ca. 95 % van de Brusselaars Nederlands. Vooral na 1830 werden de brede lagen van de bevolking onder sociale druk verfranst. Dit proces bleef niet beperkt tot "Brussel stad" maar verspreidde zich ook over 21 omliggende gemeenten.

Frank DAELEMANS, Voorzitter Vereniging voor Brusselse Geschiedenis, - Uitnodiging tot boekvoorstelling Paul De Ridder – 03/12/2008

… de opvatting dat er rechten ontstaan wanneer men halsstarrig weigert de taaleigenheid van een nieuw woongebied te respecteren, komt wel heel dicht in de buurt van de ideologie van totalitaire staten. …Waren de Vlaamse migranten van weleer naar Wallonië met dezelfde gebiedsuitbreidingsijver behept als de francofonen in Vlaams-Brabant, dan kenden we in België Joegoslavische toestanden. En leidde Laurette Onkelinx nu een actiegroep die Vlaamse faciliteiten opeist in Luik.

Peter DE ROOVER – DE MORGEN – 05/12/2008

… de Belgische staat zit nog steeds met een enorme overheidsschuld. In vergelijking met onze buurlanden moeten we het bovendien rooien met een sterk verouderde bevolking die binnen enkele jaren de sociale zekerheid voor grote uitgaven stelt. Dat alles samen maakt dat de regering zich niet mag wagen aan budgettaire avonturen.

Paul GEUDENS – DE GAZET VAN ANTWERPEN – 09/12/2008

De politici van vandaag missen soms wel wat talent, en wellicht ook ervaring. Maar dat is niet wat hen het meest handicapt. Zij hebben geen land om te besturen. Hun land is feitelijk uiteengevallen in twee landen die totaal los van elkaar evolueren.

Guy TEGENBOS – DE STANDAARD – 23/12/2008

KORTE BERICHTEN

FINANCIERING PALLIATIEVE ZORG BRUSSEL

Omega is een Vlaams netwerk voor palliatieve zorg dat in 1996 gegroeid is vanuit het universitair ziekenhuis van de VUB. Zoals past voor een Vlaamse gezondheidszorg is het actief zowel in Brussel als in het arrondissement Halle-Vilvoorde. Naar aanleiding van twintig jaar palliatieve zorgen in Vlaanderen doet Wim Distelmans, directeur van Omega en professor aan de VUB zijn beklag over de discriminatie van de Vlaamse palliatieve zorg in Brussel (De Standaard en Artsenkrant van 5 december 2008). Voor de financiering volgens de RIZIV criteria is er geen probleem voor de activiteiten in Vlaams Brabant, maar voor Brussel trekken de drie Franstalige netwerken bijna al het geld naar zich toe. Met onze onvoltooide staatshervorming waarbij zeven ministers hun zeg hebben over gezondheidszorg zal het nooit lukken om correct te berekenen welk deel naar Vlaamse palliatieve zorg moet gaan. De enige oplossing waarbij zowel de Vlaamse als de Franstalige diensten zich optimaal kunnen ontwikkelen ligt in het consequent toepassen van de grondwet en dus in het overdragen van de volledige normerings-, uitvoerings- en financieringsbevoegdheid voor de gezondheidszorg aan de Vlaamse en Franstalige Gemeenschappen.

Robrecht Vermeulen

GEZONDHEIDSZORG IN BELGIE

De gezondheidszorg in België zakt verder weg naar de twaalfde plaats

Wij Vlamingen denken nogal makkelijk over onze gezondheidszorg als zou zij de beste zijn van alle werelden. En onze bewindvoerders coifferen zich daar ook gaarne mede, ietsje hooghartig en meewarig neerkijkend op Nederlandse wachtlijsten. Niet iedereen blijkt zo onder de indruk te zijn over deze prestaties. In de jaarlijkse consumentenranglijst voor gezondheid in Europa (EHCI, Brussel, 13 november 2008) blijkt België verder te zijn weggezakt, en dit voor het derde jaar op rij, naar de twaalfde plaats op een totaal van 31 Europese landen. De **Euro Health Consumer Index (EHCI)** is de jaarlijkse ranglijst van de nationale Europese gezondheidszorg-systemen en wordt opgesteld aan de hand van zes domeinen die centraal staan voor de consument: rechten en voorlichting van de patiënt, *e-health*, wachttijd voor behandeling, resultaten, aanbod en dekking van diensten en farmaceutica. Het Health Consumer Powerhouse verzamelt al deze gegevens van de departementen, samen 34 prestatie-indicatoren.

In het begeleidende persbericht over België wordt deze achteruitgang vooral toegeschreven aan wachttijden voor MRI-scans. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen Vlaanderen en Wallonië en men kan zich afvragen hoe op het departement eerst van Demotte en nu van Onkelinx wordt omgegaan met beantwoording van deze vragen. Dit vooral wetende dat in Wallonië, vergeleken met Vlaanderen, 20% meer radiologische onderzoeken plaats vinden (zie Periodiek, 63. okt-nov-dec 2008, pg 11). Als zwakke punten voor België worden genoteerd: povere medische resultaten, hoge niveaus van antibioticaresistentie, beperkt succes om het zelfmoordcijfer naar beneden te halen, matig beheer van de diabetespatiënten en vertragingen bij prijszetting en terugbetaling voor nieuwe geneesmiddelen. Dr. Arne Björnberg, onderzoeksdirecteur, vindt "het opmerkelijk dat de rapportering van de gegevens over de Belgische gezondheidszorg aan de internationale organen bijna tien jaar achterop hinkt." En erger nog, hij onderstreept dat "de traagheid om nieuwe geneesmiddelen toegankelijk te maken voor de consumenten, vaak langer durend dan één jaar, wel eens impact kan hebben op het overleven van Belgische patiënten." Dit is voer voor onze Vlaamse parlementsleden naar Minister Onkelinx toe.

Nederland staat opnieuw bovenaan de nieuwe ranglijst, gevolgd door Denemarken (winnaar van de Diabetes Index in 2008) en Oostenrijk (winnaar in 2007). In 2005 had Nederland reeds aan de leiding gestaan, maar in 2006 en 2007 moest het deze plaats afstaan. "Dit jaar wint Nederland met een tot nog toe ongekende voorsprong", zo concludeert dr. Arne Björnberg, "en op het gebied van aanbod en dekking van diensten is het de absolute winnaar, waaruit blijkt dat de recente herziening van de gezondheidszorg lijkt te werken." Hij wijst wel op mogelijkheden voor nog verdere verbetering: wachttijden verder wegwerken en meer keuzevrijheid voor de patiënten, door hen direct toegang te verlenen tot specialisten. In een begeleidend editoriaal luidt het: "*Obama – take a look at the Netherlands if you want to reform the US healthcare system in a good way!"*. Dit advies kan ook voor Vlaan-

De Gravensteengroep neemt ook een bepaalde Vlaamse elite op de korrel – we zouden ze *'la gauche caviar de Flandre'* kunnen noemen – die met misprijzen neerkijkt op wat de bevolking wenst. Vanuit hun *lofts* denken ze het beter te weten. De Gravensteengroep is tenslotte ook een kritiek op de holle petitiecampagne van *'Red de solidariteit'*, die van heel het solidariteitsbegrip een hol en leeg begrip hebben gemaakt.

Karel GACOMS, voorzitter ABVV Vlaams Brabant, - MEERVOUD – 16/09/2008

De openingstoespraak van Marleen Vanderpoorten bevatte nochtans een opmerkelijke passage over de vijf resoluties die in 1999 door het nagenoeg eenparige Vlaamse parlement (alleen de Groenen steunden de resoluties niet) werden goedgekeurd. De parlementsvoorzitter benadrukte dat deze resoluties onverkort de basis moeten blijven voor de noodzakelijke staatshervorming. … De goedgekeurde resoluties zijn zeker niet vrijblijvend en erg duidelijk: "De normerings-, uitvoerings- en financieringsbevoegdheid betreffende het volledige gezondheids- en gezinsbeleid moeten integraal naar de deelstaten worden overgeheveld, dus onder meer met inbegrip van de gezondheidszorgverzekering en de gezinsbijslagen."

Filip CEULEMANS – DE HUISARTS – 25/09/2008

deren gelden, maar eerst moeten wij greep krijgen op de inrichting van onze eigen volksgezondheid.

Piet Hein Jongbloet

ONDERWIJS TWEEDE TAAL

Voor wie het nog niet zou weten: in Vlaanderen is het Frans als tweede taal verplicht in het vijfde en zesde jaar lager en in het middelbaar onderwijs.
In Brussel is het Nederlands verplicht als tweede taal in het Franstalig onderwijs en is het Frans verplicht als tweede taal in het Nederlandstalig onderwijs.
In Wallonië is er keuzevrijheid: daar mogen de leerlingen kiezen tussen Nederlands, Engels en Duits als tweede taal.
Het gevolg is dat in Wallonië minder dan de helft (48 %) Nederlands als tweede taal volgt; 22 % volgt Nederlands als derde taal en 1,5 % als vierde taal. De slotsom is dat 28,5 % van de Waalse scholieren afstudeert zonder één uur Nederlandse les.
En de Franstalige onderwijsminister Christian Dupont is niet zinnens een einde te maken aan die keuzevrijheid (Peter Gorle, Het Laatste Nieuws 28.11.08).
Zo zie je maar aan welke kant van de taalgrens de anderstalige openheid, en dus het patriottisme, het grootst is.

Eric Ponette

PREVENTIE-INITIATIEVEN VLAAMSE REGERING

Het V.G.V, dat al vele jaren ijvert en diverse symposia organiseerde voor de toewijzing van de gehele gezondheidszorg aan de gemeenschappen, is bezorgd en waarschuwt tegelijkertijd voor de duidelijke recuperatiepogingen om de preventie zorg, die reeds wettelijk aan de gemeenschappen behoort, te refederaliseren. In dit verband wil het V.G.V de inspanningen ondersteunen die door de Vlaamse Minister van Welzijn en Volksgezondheid, Steven Vanackere, worden gedaan op verschillende domeinen die juist de preventie willen stimuleren. Zo wil hij o.m. dat de Vlaming gezonder gaat leven en meer beweegt, met een nieuwe gezondheidsdoelstelling rond voeding en beweging voor de periode 2008 tot 2015. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor de zorgverstrekkers, in de eerste plaats de huisartsen, naast de diëtisten, de apothekers, kinesisten en tandartsen, maar ook met een belangrijke rol voor de lokale gemeenschap.

Daarnaast heeft de Vlaamse minister een proefproject opgezet dat wil onderzoeken welke omstandigheden de meest geschikte zijn om in heel Vlaanderen een bevolkingsonderzoek naar darmkanker op te zetten. Deze aandoening kan immers bij vroege opsporing tot een zeer hoge genezingskans leiden.
Ook de rookstopbegeleiding, met een subsidie van 400.000 euro voor de zes logo's (lokaal gezondheidsoverleg) in Vlaanderen werd door de Vlaamse regering goedgekeurd.
Los van de preventie werd een bijkomende subsidie van 100.000 euro aan het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen goedgekeurd door de Vlaamse regering
Minister Vanackere liet bovendien weten dat de totale welzijns- en gezondheidsbegroting in 2009 zal oplopen tot 3,1 miljard euro, een stijging van 8,5 % vergeleken met 2008.

Het V.G.V. kan alleen maar die maatregelen, die de preventie bevorderen, toejuichen, maar blijft toch bezorgd voor de plannen van Minister Onkelinx en roept op tot voldoende weerwerk van de Vlaamse regering.

R. Lenaerts

VROEGTIJDIG PENSIOEN

Op een vraag van kamerlid Guido De Padt naar de taalrol van vroegtijdig gepensioneerden wegens ziekte in de groep van vastbenoemde ambtenaren, gaf minister Laurette Onkelinx volgende cijfers vrij voor het jaar 2007: in het onderwijs 1.468 F en 911 N, in de NMBS 916 F en 488 N, in de federale ministeries 559 F en 615 N (DS 11.10.08).

	F	F	N	N
	n	n/1 miljoen inw.	n	n/1 miljoen inw.
Leraars	1468	342	911	143
NMBS-ambt.	916	213	488	77
Ambt. Fed. Min.	559	130	615	97

Vergelijking is pas mogelijk na omrekening van die getallen per bevolkingseenheid, bvb. per 1 miljoen inwoners in de Franse en Vlaamse Gemeenschap; voor die berekening maakten we gebruik van de demografische gegevens op 1 januari 2008 (DT 29.08.08), mits 20 % Vlamingen te Brussel (zie tabel).
Dan stelt men vast dat in de groep van vroegtijdig gepensioneerde leraars wegens ziekte het aandeel van de F-taligen 2,4 maal groter is dan het aandeel van de N-taligen; voor de NMBS-ambtenaren is die factor 2,8 en voor de ambtenaren in de federale ministeries 1,4.

Eric Ponette

DOMEINNAAM VOOR VLAANDEREN

De Vlaamse regering heeft beslist om een Vlaamse domeinextensie op het internet aan te vragen. Dat heeft Vlaams minister-president Peeters op 21 oktober ll. in het Vlaams Parlement geantwoord op een vraag van Mark Demesmaeker (N-VA).
Het aanvraagdossier wordt midden 2009 ingediend.
Sinds ICANN (Internet Corporation for Assigning Names and Numbers), de organisatie die de domeinnamen wereldwijd beheerst, de regels voor domeinextensies heeft versoepeld vragen flink wat steden en regio's een eigen domein aan.
Welk topleveldomein (TLD) het zal worden, daar is men voorlopig nog niet uit. Volgende extensies maken de meeste kans: .vla, .vln, .vlaanderen en .fla.
Een extensie .vl is *vooralsnog* niet mogelijk omdat tweeletterige extensies door de Verenigde Naties voorbehouden zijn voor onafhankelijke staten.
Nog maar eens een argument om de onafhankelijkheid van de soevereine staat Vlaanderen uit te roepen!

Jan Van Meirhaeghe

LA DERNIERE HEURE

Iedereen kent wel de "horror story" van dat arm 14-jarig Franstalig meisje uit Kapelle-op-den-Bos dat 38 (acht en dertig) keer gestoken werd met haar eigen (!) breekmes dat ze (toevallig?) met zich droeg (waarom?) en tijdens een ruzie met een schoolvriendinnetje, dat er zich over beklaagde dat ze steeds Frans sprak, dit breekmes bovenhaalde (waarom???). Het werd door omstaanders uit haar handen geslagen, waarna ze er later door 'onbekenden' zou mee gekwetst worden.
Iedereen weet nu wel dat de omstandigheden van deze kwetsuren verzonnen werden en door 'La Dernière Heure' (17.10.08) gebruikt werden om nog maar eens hun haat jegens hun weldoeners (11 miljard/jaar!) te luchten.
Al deze onnozele praat is echter niet van belang. Wat wel van belang is voor het voortbestaan van dit land is het gevolg dat er aan gegeven werd.
De oud-voorzitter van een der Vlaams-Nationale partijen protesteerde bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding tegen dit voorbeeld van anti-Vlaams racisme en aanzetting tot haat met alle mogelijke gevolgen van dien.
Want zo kwam het toch over bij elk "normaal" denkend mens.
Niet dus bij de minister van Justitie die op een vraag van een vertegenwoordiger van het volk antwoordde dat de anti-racismewet niet geldt voor verhoudingen tussen de taalgemeenschappen van dit land (De Gazet van Antwerpen, 17.12.08). De krant "De Standaard" noemde het zogezegde incident nochtans ook een 'racistische aanslag' (05.11.08) en 'etnisch geweld' (18.10.08).
Het is dus perfect toelaatbaar dat leugens gepubliceerd worden die de Franstaligen ophitsen tot haat tegen de Nederlandstaligen! (Zolang men zich niet vergist en minderjarige jongeren beschrijft als allochtonen zelfs als men 's anderendaags de vergissing publiek toegeeft.)
En dat noemt zich een democratie …

Jan Peremans

BEROEPSZIEKEN IN DE 3 GEWESTEN

Op vraag van senator Yves Buysse gaf minister Laurette Onkelinx cijfers vrij over het aantal uitkeringsgerechtigden ingevolge een beroepsziekte voor de jaren 2000 tot en met 2007.

In de tabel hieronder zijn de aantallen per Gewest in 2007 vermeld.
Om een vergelijking tussen de Gewesten mogelijk te maken, werden de aantallen per bevolkingseenheid, in dit geval per 100.000 inwoners, berekend; daarvoor werd uitgegaan van de demografische gegevens op 1 januari 2008 (DT 29.08.08).

	N beroepsziekten	N beroepsziekten/ 100.000 inw	Bij Vl = 100
Vl	22.648	368	100
W	31.963	925	251
Bru	1.127	108	29
Rijk	55.738	523	142

Zo kan men vaststellen dat het Brussels Gewest relatief het kleinste aantal beroepszieken telt en dat het aantal beroepszieken in Wallonië relatief 2,5 maal groter is dan in Vlaanderen.

Eric Ponette

INVALIDEN IN DE 3 GEWESTEN

Minister Onkelinx gaf op vraag van dezelfde senator ook het aantal invaliden vrij voor de jaren 2000 tot en met 2007.
In de onderstaande tabel zijn de aantallen per Gewest in 2007 vermeld.
De omrekening per 100.000 inwoners, zoals uitgevoerd voor het aantal beroepszieken, laat vergelijking tussen de Gewesten toe.

	N invaliden	N invaliden/ 100.000 inw.	Bij Vl = 100
Vl	118.462	1.923	100
W	78.522	2.272	118
Bru	22.404	2.137	111
Rijk	219.388	2.057	107

Daaruit kan besloten worden dat het aantal invaliden in Wallonië relatief 18 % hoger, en in Brussel 11 % hoger, is dan in Vlaanderen.

Eric Ponette

WAT MET BRUSSEL?

Ter gelegenheid van de voorstelling van het boek "Wat met Brussel?" organiseerde de Vlaamse Volksbeweging samen met het Davidsfonds op 15 november 2008 een colloquium en debat over Brussel. De belangstelling was meer dan behoorlijk en hiermee werd alvast de bewering weerlegd dat Vlaanderen niet zou geïnteresseerd zijn in Brussel.
In zijn inleiding tot het colloquium gaf Prof. Jan Degadt een klare uiteenzetting over de huidige positie van de Vlamingen in Brussel.

Het debat handelde over de vraag "Een onafhankelijk Vlaanderen met of zonder Brussel?". Frans Crols vertolkte zijn stelling dat het verwerven van onafhankelijkheid voor Vlaanderen van essentieel belang is en niet langer mag uitgesteld worden en dat het verlies van Brussel een prijs is die we daarvoor zullen moeten betalen. Voor Johan Van den Driessche zou het doorsnijden van de band tussen Vlaanderen en Brussel rampzalig zijn voor Vlaanderen en moeten we dus een zelfstandig Vlaanderen realiseren met inbegrip van de band met Brussel.
Dat is voor Vlaanderen een cruciale vraag en hierover bestaat er in Vlaanderen en ook binnen de Vlaamse Beweging geen eensgezindheid. Dat gebrek aan eensgezindheid verzwakt de positie van Vlaanderen in de huidige discussie omtrent een staatshervorming en kan ertoe leiden dat de staatshervorming mislukt. We keken dan ook uit naar dit debat in de hoop wat meer eensgezindheid te vinden. Op dat vlak zijn we op onze honger gebleven. Beide sprekers vertolkten met groot redenaarstalent een stelling die intellectueel goed onderbouwd is, maar het ware nuttiger geweest te zoeken naar wat ons kan verenigen. Bij nader toezicht zijn de stellingen niet erg verschillend en zeker niet tegengesteld. De uiteindelijke doelstelling van een beter Vlaanderen en beter bestuur is niet verschillend. Over de strategie om dat doel te bereiken zijn er wel meningsverschillen, maar die kunnen overbrugd worden. Daarbij moeten we beseffen dat, indien er een goede staatshervorming gerealiseerd wordt, het resultaat ergens tussen die twee stellingen zal liggen. Een onafhankelijk Vlaanderen met inbegrip van Brussel is niet mogelijk en misschien ook niet wenselijk en het is al evenmin denkbaar dat de banden tussen een onafhankelijk Vlaanderen en Brussel volledig zouden doorgeknipt worden.
Het was een interessante vergadering en een boeiend debat, maar er werd een kans gemist om tot een eensgezind Vlaams standpunt te komen. Blijkbaar was het niet de bedoeling van de Vlaamse Volksbeweging om met dit colloquium en debat tot een besluit te komen, maar wel om het debat hierover op gang te trekken. Het debat over de positie van Brussel in een zelfstandiger Vlaanderen werd drie jaar geleden op gang getrokken met de publicatie van het "Manifest voor een zelfstandig Vlaanderen in Europa" van de Denkgroep "In de Warande". Het wordt hoog tijd dat Vlaanderen en de Vlaamse Beweging hierover tot een eensgezind besluit komen.

Robrecht Vermeulen

Lid worden van het Vlaams & Neutraal Ziekenfonds…
…is zelf de sociale zekerheid splitsen.

U bent dan niet enkel in orde met de wettelijke verzekering, maar u geniet ook van interessante aanvullende en facultatieve diensten en voordelen. Bovendien geeft u de unitaire machten een krachtig signaal voor een eigen Vlaamse sociale zekerheid!

Lid worden vraagt amper administratieve rompslomp.
Eén telefoontje volstaat, de rest doen wij.
Aarzel geen dag langer en bel gratis: **0800-179 75**

Hoofdzetel

Hoogstratenplein 1 • 2800 MECHELEN

Tel. 015-28 90 90 • e-post: info@vnz.be

Belangrijkste kantoren

Aarschot	Schaluin 99	**Lier**	Antwerpsestraat 145
Antwerpen	Troonplaats 2	**Mechelen**	Van Benedenlaan 32
Berlaar	Dorpsstraat 22	**Menen**	Bruggestraat 152
Boechout	J.F. Willemsstraat 18	**Mol**	Sint-Paulusstraat 2/1
Brugge	Gistelsesteenweg 113a	**Nijlen**	Woeringenstraat 7b
Gent	IJzerlaan 16	**Overijse**	Duisburgsesteenweg 149
Haacht	Wespelaarsesteenweg 2b	**Ranst**	Antwerpsesteenweg 3a/b1
Hasselt	Burg. Bollenstraat 1/4	**Roeselare**	Leenstraat 3
Heist-o/d-Berg	Kattestraat 45	**Sint-Genesius-Rode**	Kerkstraat 2a
Herentals	Molenvest 6	**Sint-Niklaas**	H. Heymanplein 18
Herenthout	Bouwelsesteenweg 17	**Tienen**	Wolmarkt 9
Ieper	J. Capronstraat 15	**Torhout**	Elisabethlaan 2/2
Izegem	Kerkplein 8	**Turnhout**	de Merodelei 81/9
Kapellen	Hoogboomsteenweg 119	**Vilvoorde**	Schaarbeeklei 47
Kortenberg	Leuvensesteenweg 214	**Willebroek**	Stationsstraat 22
Kortrijk	Gr. Gwijde van Namenstr. 7	**Wommelgem**	Kerkplaats 31
		Zandhoven	Oude Baan 1a

Wij zijn ook nog aanwezig in

Aalter, Aartselaar, Asse, Bellegem, Berchem, Berendrecht, Bonheiden, Boom, Bornem, Brakel, Brasschaat, Brussel, Deerlijk, Dendermonde, Dessel, Deurne, Diest, Dilsen-Stokkem, Edegem, Essen, Geel, Glabbeek, Gooik, Grimbergen, Grobbendonk, Halle, Hamme, Heide, Herent, Herselt, Heusden-Zolder, Hoboken, Hoeilaart, Hooglede, Huldenberg, Hulshout, Ingelmunster, Kalmthout, Kapelle-o/d-Bos, Kessel, Kontich, Kraainem, Kruibeke, Kuurne, Laakdal, Lanaken, Ledegem, Leuven, Lint, Lokeren, Lommel, Maldegem, Malle, Meerhout, Meise, Merksem, Moeskroen, Mortsel, Noorderwijk, Olen, Poperinge, Putte, Puurs, Rijkevorsel, Roosdaal, Schoten, Steenokkerzeel, Tervuren, Westerlo, Wetteren, Wevelgem, Wichelen, Wiekevorst, Wilrijk, Wuustwezel, Zemst, Zoutleeuw, Zwevegem en Zwijndrecht.

Vlaams & Neutraal Ziekenfonds
www.vnz.be - 0800-179 75

FLANDERS TODAY

Voor wie het nog niet wist: 'Flanders Today' is een weekblad dat uitgegeven wordt door de Vlaamse regering – dus op de kosten van de Vlaamse belastingsbetaler – met als doel Vlaanderen in het buitenland te promoten door verspreiding op 20.000 exemplaren bij buitenlandse opiniemakers.
In het nummer van 8 oktober 2008 worden de buitenlandse lezers voorgelicht over de al of niet vermeende liefdesperikelen tussen Frank Vanhecke, oud-voorzitter van Vlaams Belang, en Marie-Rose Morel, Vlaams parlementslid voor dezelfde partij.
Men kan zich bij dat journalistiek stuk een aantal vragen stellen.
Bij voorbeeld. Wat is de nieuwswaarde van dat bericht op zich? Wat is de nieuwswaarde voor het buitenland? Heeft die journaliste ooit gehoord van het recht op privacy? Wil de journaliste daarmee een politieke partij beschadigen in een blad dat zich partijpolitiek neutraal zou moeten opstellen? Komen er in de volgende nummers van 'Flanders Today' nu ook ranzige stukjes over al of niet vermeende liefdesperikelen binnen de CD&V, Open VLD, Sp.a …? En bovenal, vindt de Vlaamse regering het verantwoord de Vlaamse burger financieel te laten opdraaien voor dergelijke rommeljournalistiek?
Schending van de privacy, laat staan selectieve schending ervan in een partijpolitieke context, is niet aan ons besteed.

Eric Ponette

THOMASHUIZEN

Thomashuizen (*) nu ook in Vlaanderen in oprichting

In Nederland functioneren nu een vijftigtal zogenaamde 'Thomashuizen' en er zijn er nog 25 in de opstartfase. Dit zijn kleinschalige voorzieningen voor opvang en ondersteuning van kinderen, jongeren en ook volwassenen met een lichte verstandelijke beperking, bijv. met stoornissen in het autismespectrum. De bedoeling is om een achttal personen gewoon in een huiselijke sfeer te laten wonen in een aangepaste omgeving. Hiervoor wordt beroep gedaan op een echtpaar dat deze personen in familieverband begeleidt en gedurende zeven dagen van de week zorg verleent. Deze 'ouders' hebben ook een eigen appartement binnen deze huizen. De winst voor de bewoners bij deze woonvorm zit hem vooral in het feit dat zij zelf meer kunnen bepalen welke zorg wordt gegeven en wat ze met hun budget willen doen. Het succes van deze Thomashuizen vertaalt zich vooral in steeds nieuwe initiatieven in die richting.

Het is verheugend dat ook in Vlaanderen dergelijke projecten op gang komen, zoals bijv. in Moerbeke-Waas. De financiering is mogelijk doordat de bewoners hun zorg inkopen met hun persoonlijk assistentiebudget en met een deel van hun integratietegemoetkoming. Er bestaan reeds contacten met echtparen met een zorgachtergrond, die kandidaat zijn om een dergelijk huis te runnen en te bewonen. De bedoeling van de initiatiefnemer Hans van Putten (Moerbeke-Waas) is om binnen vijf jaar in Vlaanderen ook een veertigtal van deze Thomashuizen op te richten. Aanmelding voor bewonersplaatsen is nu reeds mogelijk.

* Online www.thomashuizen.nl

P.H. Jongbloet

WAALSE FISCALE AUTONOMIE

Wallonië wil in de eerste helft van 2009 een investeringsfonds lanceren naar het voorbeeld van het Vlaams Arkimedesfonds, zo liet de Waalse minister-president Rudy Demotte weten. Daarvoor zal er spaargeld worden opgehaald, dat zal gebruikt worden om kapitaal – in de vorm van leningen, voorschotten of participaties – te verschaffen aan bedrijven in Wallonië.
Nieuw is dat wie spaargeld aanbrengt niet alleen kan rekenen op een intrest, doch ook zal genieten van een fiscale aftrek. Het is de eerste keer dat Wallonië gebruik maakt van zijn fiscale autonomie (Wim Van de Velden, DT 29.11.08 en Belga, DT 06.12.08).

Alle lof daarvoor aan de Waalse minister-president.
Misschien komt de dag dat Waalse politici zelfbewust, naast Vlaamse politici, het roer van hun natie echt in eigen handen nemen.

Eric Ponette

ARTSENSPREIDING IN BELGIE

Op een vraag van kamerlid Bart Laeremans gaf minister Laurette Onkelinx het aantal erkende artsen op 1 augustus 2008 in de drie Gewesten vrij, met uitsplitsing naar algemeen geneeskundigen en geneesheren-specialisten.
Daaruit kan, uitgaande van de demografische cijfers op 1 januari 2008 (DT 29.08.08), de artsendensiteit in die Gewesten berekend en vergeleken worden (1ste tabel).

	Algem. Gen.	Special.	Tot. N artsen	N artsen/ 100.000 inw.	Bij Vl = 100
Vl	9.600	12.970	22.570	366	100
W	6.064	8.037	14.101	408	112
Bru	2.187	3.930	6.117	584	160
Rijk	17.851	24.937	42.788	401	110

In vergelijking met Vlaanderen is de artsendensiteit in Wallonië dus 12 % hoger, en in Brussel 60 % hoger.

Minister Onkelinx gaf ook de taalverdeling van de artsen in het Brussels Gewest vrij. Van de 2.187 algemeen geneeskundigen zijn er 1.996 F-talig en 191 N-talig; van de 3.930 geneesheren-specialisten zijn er 3.583 F-talig en en 347 N-talig: samen dus 5.579 F-taligen en 538 N-taligen.
Zo kan ook de artsendensiteit in beide grote Gemeenschappen berekend worden, uitgaande van hoger vermelde demografische cijfers, mits 20 % Vlamingen te Brussel (2de tabel).

	N artsen	N artsen/100.000 inw.	Bij Vl = 100
Vl. Gemeensch.	23.108	363	100
F. Gemeensch.	19.680	458	126
Rijk	42.788	401	110

De Franse Gemeenschap (met inbegrip van de kleine Duitstalige Gemeenschap) telt dus 26 % meer artsen dan de Vlaamse Gemeenschap.

Eric Ponette

We zijn aan het einde van een tijdvak gekomen in een land dat nog heel moeilijk te besturen is. … Als er een nieuwe staatshervorming komt, zal die heel anders zijn dan de vorige. De tijd van de communautaire wafelijzerpolitiek is voorbij, want er is geen deeg meer voor dat wafelijzer. … De federale overheid zit op het bot en kan niet hetzelfde blijven doen met steeds minder geld…. Dat kan enkel verdwijnen als er serieuze politieke keuzes worden gemaakt, die ook verband houden met de verdeling van de overheidstaken. Het gaat dan bijvoorbeeld over de financiële geldstromen naar de deelstaten, het stopzetten van de federale financiering van taken die tot de bevoegdheid van de deelstaten behoren, …

Karel DE GUCHT – KNACK – 24/12/2008

VGV-MEDEDELINGEN

Brief VGV aan senaatsvoorzitter Armand De Decker (03.11.08)

VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND v.z.w.
SECRETARIAAT: ERGO DE WAELLAAN 3, BUS 14 – 2100 DEURNE-ANTWERPEN
(geopend tussen 09.00 en 13.00 uur)

Antwerpen, 3 november 2008

De Heer Armand De Decker
Senaatsvoorzitter
De Senaat
Huis der Parlementsleden
Leuvenseweg 21
1009 Brussel

Mijnheer de Voorzitter,

Via de Pers vernemen wij dat U 46 vragen van Senator Dr. Louis Ide in verband met de gezondheidszorg onontvankelijk verklaarde.
Zowel leden van de Senaat als van de Kamer hebben nochtans het recht en zelfs de plicht om de uitvoerende macht te controleren.
Het in de Pers door U vermelde argument dat - volgens het reglement - geen zuiver statistische vragen mogen worden gesteld, beschouwen wij als niet overtuigend in deze context.

Namens het Vlaams Geneeskundigenverbond (VGV) protesteren wij dan ook met klem tegen deze maatregel.

Wij rekenen erop dat U het ondemocratisch karakter ervan zal inzien en dat U die maatregel zal intrekken.

Met de verschuldigde achting,
Namens de Raad van Bestuur van het Vlaams Geneeskundigenverbond,

Dr. Jan Van Meirhaeghe	Dr. Robrecht Vermeulen	Prof. Dr. Eric Ponette
Voorzitter	Ondervoorzitter	Oud-voorzitter

Tel. 03/322.28.50 - Fax 03/322.45.14 - KBC 407-3062251-47 - e-post: info@vgv.be - http://www.vgv.be

Persbericht VGV: Welkom MUG Halle! (02.12.08)

VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND v.z.w.
SECRETARIAAT: ERGO DE WAELLAAN 3, BUS 14 – 2100 DEURNE-ANTWERPEN
(geopend tussen 09.00 en 13.00 uur)

Antwerpen 2 december 2008

PERSBERICHT

WELKOM MUG HALLE!

Het Vlaams Geneeskundigenverbond (VGV) vernam met grote voldoening dat aan Halle eindelijk een Mobiele Urgentie Groep (MUG) werd toegewezen zodat de patiënten, die in het zuiden van Vlaams Brabant dringende medische hulp nodig hebben, snel, volwaardig en in het Nederlands zullen worden opgevangen.

Het VGV dankt hierbij de Vlaamse minister van Volksgezondheid, de Vlaamse politici in het Vlaams Parlement, de Kamer, de Senaat en in de stad Halle en omgeving, de directeur en de artsen van het Sint-Maria ziekenhuis, evenals de andere artsen in Halle en omgeving, die zich voor dat project hebben ingezet en zullen blijven inzetten.

Het VGV ziet daardoor een van zijn projecten verwezenlijkt, waarvoor het sinds jaren heeft geijverd door algemene sensibilisatie en door rechtstreekse contacten met meerdere vernoemde personen.

Namens de Raad van Bestuur van het VGV,

Dr. Jan Dockx, voorzitter
Dr. Robrecht Vermeulen, ondervoorzitter
Dr. Jan Van Meirhaeghe, uittredend voorzitter
Dr. Bart Garmyn, secretaris

Tel. 03/322.28.50 - Fax 03/322.45.14 - KBC 407-3062251-47 - e-post: info@vgv.be - http://www.vgv.be

Brief VGV aan Veerle Heeren (04.01.09)

VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND v.z.w.
SECRETARIAAT: ERGO DE WAELLAAN 3, BUS 14 – 2100 DEURNE-ANTWERPEN
(geopend tussen 09.00 en 13.00 uur)

Borsbeek, 04.01.09

Geachte Mevrouw Heeren,

Hierbij feliciteer ik U, namens het Vlaams Geneeskundigenverbond, als nieuwe Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en wens U veel succes toe bij de voltooiing van het woonzorgdecreet dat door Uw voorgangers reeds opgestart werd.

Met vriendelijke groeten,

Jan Dockx
Voorzitter VGV
E-post: jandockx@hotmail.com

Jaar- en moreel verslag van VGV-werking (B. Garmyn)

VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND v.z.w.
SECRETARIAAT: ERGO DE WAELLAAN 3, BUS 14 – 2100 DEURNE-ANTWERPEN
(geopend tussen 09.00 en 13.00 uur)

STATUTAIRE ALGEMENE VERGADERING 22/11/2008

1. **Verslag statutaire vergadering 1/12/2007**
(zie Periodiek jan. 2008, p.19-22)
Geen opmerkingen

2. Jaarverslag 2008 door secretaris

2. 1. Statutaire vergadering 2007

De formule van de koppeling van de algemene statutaire vergadering aan een sociale activiteit blijkt in goede aarde te vallen. Het museumbezoek was een groot succes. Ook de locatie voor de algemene vergadering – hoewel vooral omschreven als gezellig en gemoedelijk – was gezien de nulkostprijs aanvaardbaar. De diverse sprekers en hun lezingen werden geapprecieerd.

2. 2 . Ledenwerving

Voorstellen verbeterde ledenwerving

Er werd een lijst opgemaakt van potentiële leden. Deze werden aangezocht met de persoonlijke groeten van eigen leden. De artsen die actief zijn in Marnixring en Orde van den Prince werden nogmaals speciaal aangeschreven.
Als suggestie om jonge leden te betrekken bij werking zou men een elektronisch abonnement kunnen aanbieden aan sterk gereduceerde prijs. Om jonge leden te werven zou een structuur moeten uitgebouwd worden waar aan elke universiteit een assistent is die contact kan leggen met jongere artsen. Aan de werkgroep ledenwerking werd gevraagd om een beleid uit te werken naar mensen die al enkele jaren aan het specialiseren zijn.
Om jongeren te bereiken heeft de vereniging een gebrek aan middelen. Uit vroegere ervaring blijken presidia zeer materieel ingesteld (sponsoring). Spelen op efficiëntie, rationele argumenten gebruiken. Het engagement om in een vereniging te treden is er duidelijk veel minder dan in het verleden. De jonge leeftijdsgroep heeft wellicht andere bekommernissen. Bovendien speelt de vervrouwelijking van het beroep.

Verbetering Ledenadministratie

De ledenadministratie kan nog steeds verbeterd worden. Het is belangrijk om een goed overzicht te hebben van nieuwe leden en leden die wegvallen. Feedback is nodig om te kijken of onze acties iets uit halen. Geert Debruyne is kandidaat penningmeester. Hij heeft ervaring op vlak ledenadministratie bij VVOG en stelt voor de ledenadministratie op zelfde manier te organiseren bij VGV.

Late betalers

Een van de redenen voor laat of niet betalen is dat mensen niet snel genoeg gesanctioneerd worden doordat Periodiek verder wordt opgestuurd.
Naar de toekomst toe wordt afgesproken om de "late betalers" na 31 maart niets meer te bezorgen van de VGV correspondentie (geen Periodiek meer, geen uitnodigingen cultuur, enz…). Er kan nog wel een aanmaning tot betaling worden verstuurd.
De inspanningen van de leden Raad van Bestuur hebben geholpen om een aantal "late" betalers over de streep te trekken.

2. 3 Webstek

De nieuwe beheerder van de webstek werkt veel sneller. Het resultaat is wel iets minder flashy. Er werd gevraagd om meer wetenschappelijke links te zetten op de webstek. Op die manier wordt VGV-webstek wellicht meer bezocht. Heden staat de teller op ongeveer 100 unieke bezoekers per dag. Ter vergelijking 3 jaar geleden was dit 40 bezoekers per dag. Webstek draait in dit formaat reeds enkele jaren, wellicht is het tijd om de lay-out te veranderen. Uit de analyse van de bezoekers blijkt dat medewerkers van het Vlaams Parlement frequent de webstek bezoeken.

2. 4 VGV Cultuur

- 17 mei: gezamenlijke actie met Van Helmont. 30 aanwezigen. Schatten uit Wallonië. Paleis voor Schone Kunsten. Laurent Buisine directeur van MAC selecteerde kunstwerken uit kerken, kloosters en musea van Zuid België en de Maasstreek. Door de confrontatie met hedendaagse kunst ontstaat een boeiend verhaal van Wallonië waarbij de boodschap is dat kunst niet territoriaal gebonden is.
- 14 juni: gezamenlijke actie met Van Helmont. The British Royal Collection Van Brueghel tot Rubens KMSK Brussel. Het bezoek aan de tentoonstelling te Brussel van Vlaamse meesterwerken in eigendom van het Britse koningshuis was een groot succes met 60 aanwezigen. Er was een inleidende voordracht door curator Dr. Van Der Auwera. De tentoonstelling omvat 51 uitgelezen schilderijen van Vlaamse meesters uit 15de tot 17de eeuw.
- 22 november: Bezoek aan museum van de Geneeskunde in Het Pand te Gent.

- 13 december Cobra tentoonstelling in MSK te Brussel.

2. 5 VGV Symposium

Op 18 oktober organiseerde VGV i.s.m. Van Helmont een opgemerkt symposium in de Schelp van het Vlaams Parlement. Het symposium was getiteld: Naar een blauwdruk voor een Vlaamse gezondheidszorg: leren uit buitenlandse ervaringen. Prof. Vrangbaek uit Denemarken en Prof. Marchildon uit Canada zijn allebei expert rond organisatie van gezondheidszorg. Zij hebben beide een belangrijke bijdrage geleverd voor het European Observatory on Health systems and policies. Zij hebben een overzicht gemaakt van het decentralisatieproces dat in Denemarken en Canada heeft plaatsgevonden. Prof. Annemans, voorzitter Vlaamse Gezondheidsraad en Prof. gezondheidseconomie aan RU-Gent en VU-Brussel trok lessen voor de Vlaamse gezondheidszorg. Een interessant debat met de deelnemers aan het symposium was de afsluiter van deze dag.

2. 6 VGV Blauwdruk Vlaamse Gezondheidszorg

Benny van Bruwaene heeft een basistekst opgemaakt die als werkdocument gebruikt kan worden. Verschillende leden van Raad Van Bestuur hebben hierop reeds schriftelijk gereageerd. Om een goed gefundeerd document te maken moet hier nog hard aan gewerkt worden. Bedoeling is dat een voorstel van blauwdruk door VGV wordt gemaakt. Een bredere basis gedragen door meerdere organisaties is echter nodig om te spreken van een echte blauwdruk. Standpunt VGV kan enkel als we ook de leden betrekken bij dit voorstel van VGV voor een Vlaamse blauwdruk. Nadien kan dit voorstel van VGV besproken worden met andere organisaties om te komen tot een breder gedragen standpunt. Bedoeling is om na het symposium een werkgroep op te stellen. Tijdens het symposium werd hiertoe door de voorzitter reeds een oproep gelanceerd.

2. 7 Politieke actualiteit

- 05/02/2008 Persmededeling: Preventie is Vlaamse bevoegdheid, curatie moet dat ook worden. Reactie op het federaal kankerplan van Laurette Onckelinckx en de herfederaliseringspogingen in de gezondheidszorg.
- 26/02/2008: Antwoord VGV op het artikel "gezondheidszorg splitsen is onmogelijk" (AK 22/02/2008). Minister Frank Vandenbroucke gebruikt Brussel als argument om de gezondheidszorg niet te splitsen.
- 22/04/2008: Reactie VGV op interview met Leterme in "De Huisarts" van 17 april 2008". Hierin stelt Leterme dat hij "de lat gelijk wil leggen in de uitgaven". VGV betreurt dat het federale beleid dezelfde koers blijft aanhouden en vraagt welke maatregelen de regering wil nemen voor het realiseren van de Vlaamse verzuchtingen inzake gezondheidsbeleid.
- 22/06/2008: Red de solidariteit door responsabilisering. Reactie op artikel in de Huisarts van 5 juni 2008 over Splitsing gezondheidszorg. VGV en AK-VSZ ijveren voor toewijzing van de volledige bevoegdheid voor de gezondheidszorg aan de gemeenschappen. Men wijst op de eigen klemtonen, de inefficiëntie van het huidige systeem en het belang van de responsabilisering
- Op vorige ledenvergadering werd een oproep gedaan om Astrid te verwijderen als voorzitster van het Rode Kruis. Ondertussen is dit ook gebeurd. De gedelegeerd bestuurder Prof. Dr. Philippe Vandekerckhove wou ook de juridische entiteit splitsen. Deze persoon werd aangezocht voor onze Raad Voor Advies.
- Brief van VGV aan Yves Leterme met de vraag om defederalisering van de gezondheidszorg op de agenda te zetten. Brief terug gekomen dat nota werd genomen van deze vraag.
- Brief van VGV naar Open VLD met dezelfde vraag; antwoord: nota genomen, zoveel mogelijk rekening houden met deze eis.
- Contingentering: de besluitvorming is tot stand gekomen door een onoplettendheid van de Vlaamse onderhandelaars. Er was trouwens ook belangrijk lobbywerk van de Vlaamse universiteiten om voldoende "goedkope" assistenten te hebben om het werk te verrichten in de universitaire ziekenhuizen. Bovendien was er de problematiek van de Europese wetgeving en het aanvaarden van buitenlandse diploma's. Er is wei-

nig kans dat deze regularisatie kan worden teruggedraaid. Het enige positieve punt is dat deze beslissing wellicht de uitgavenpatronen in Wallonië en Vlaanderen verder uit elkaar zal drijven wat een belangrijk argument is om uiteindelijk tot splitsing over te gaan. Het leek de Raad van Bestuur eveneens zinvoller onmiddellijk te ijveren voor het "einddoel" met name splitsing van gezondheidszorg, en niet langer achterhoedegevechten te voeren over de contingentering.

- Onderhandelingen over splitsing Orde Van Geneesheren. Prof. Michielsen werd gefeliciteerd namens VGV.

2. 8 Tijdschrift Periodiek

De huidige hoofdredacteur, Eric Ponette vraagt bemerkingen voor verbetering aan alle leden. Redactievergadering heeft de mogelijkheid besproken om een ludieke pagina in te voegen. Er wordt een kandidaat gezocht om dit redactioneel te begeleiden.

3. Financieel verslag 2008 penningmeester

Het verhaal van de financiën van VGV is een verhaal van dalende inkomsten en stijgende uitgaven. De resultaatsrekening van 2008 toont een verlies van 600 euro.
De inkomsten bedragen 46000 euro. VGV lidgelden zijn goed voor 1/3de van de inkomsten. VGV heeft geen subsidie en ontving geen legaten of schenkingen.
Op de balans van de vereniging staan op heden 14000 euro in beleggingen SICAV en 17000 euro liquiditeiten.

4. Voorlezen en goedkeuren begroting 2008

Uitgaven: 45000 euro. Op de begroting wordt een salarisverhoging voorzien voor de administratieve medewerkster. Tevens dient geïnvesteerd in een nieuwe boiler.
Inkomsten zijn begroot op 39000 euro. De begroting is dus voorlopig deficitair ten bedrage van 6000 euro. We voorzien 11000 euro aan lidgelden en 22000 euro aan recuperatiekosten.

5.Vastleggen ledenbijdrage 2009

Voorstel bijdrage is 55 euro voor actieve leden en 25 voor niet actieve leden.
Verminderd lidgeld voor Van Helmont (30 euro).
Discussie over kost Periodiek:
Een grote kost van het lidmaatschap zijn de uitgaven voor Periodiek. Binnen de AV ontstaat een discussie of een elektronisch abonnement kan aangeboden worden.
Er is eveneens een voorstel om jongeren gratis een nieuwsbrief bezorgen + eventueel verminderd lidgeld.
Er is geen stemmig over deze voorstellen. Beide voorstellen worden meegenomen naar de nieuwe Raad van Bestuur.

6. Verkiezingen

- Verkiezing van de voorzitter voor een periode van 2 jaar.
  Kandidaatstelling Algemeen voorzitter: 1 kandidatuur Dr. Jan Dockx.
  Jan wordt met handgeklap verkozen.
- Verkiezing leden Raad van Bestuur voor 2 jaar
  Kandidaatstelling Raad Van Bestuur: Prof. Albert Baert, Dr. Liesbeth Beeckman, Dr. Geert Debruyne, Dr. Bart Garmyn, Dr. Louis Ide, Dr. Piet Jongbloet, Prof. Eric Ponette, Dr. Robrecht Vermeulen; allen worden verkozen.

7. Rondvraag

Robrecht Vermeulen: het nieuwe bestuur van Van Helmont is een sterk voorstander van verdere samenwerking. Dr. Vermeulen vraagt of dergelijke samenwerking niet mogelijk is met andere verenigingen in andere steden? De AV vraagt de nieuwe RVB dit verder te onderzoeken.

Raymond Lenaerts stelt vast dat in de vorige AV werd aangedrongen op het ontslag van prinses Astrid als voorzitter van het Rode Kruis. Dit omwille van de incompatibiliteit tussen een bestuursfunctie in het Rode Kruis en een militaire functie als kolonel. Dit ontslag werd inderdaad gegeven. Dit jaar was er een nieuw artikel in Periodiek over de onkostennota van het vorstenhuis met het voorstel dat het vorstenhuis dit zou weigeren. Groot is de verbazing dat dit vervolgens ook gebeurde. Raymond leidt hieruit af dat het vorstenhuis blijkbaar een intensief lezer is van Periodiek.

Symposium: "Artsenkrant" heeft vooraf melding gemaakt van het initiatief via een interview met Geert Debruyne. De AV stelt vast dat er geen verslag was na het symposium. In "De Huisarts" was er een interview vóór en een verslag na het symposium.

8. Woord van nieuwe voorzitter Jan Dockx

Jan is vereerd met zijn verkiezing als nieuwe voorzitter.
Er zijn speciale woorden van dank voor oud-voorzitter Jan Van Meirhaeghe die VGV 6 jaar zeer voortreffelijk heeft geleid. Hij was de motor van meerdere colloquia en symposia.

Er volgt een overzicht van de verschillende colloquia. Jan was ook Olympisch recordhouder wat betreft kortste e-mails. Achter elke sterke man staat een sterke vrouw:
Jan Dockx heeft dus ook woorden van dank voor de echtgenote van de oud voorzitter. Er is een plotse politieke klimaatwijziging waarbij de communautaire agenda door de financiële agenda wordt verdrongen. Het huidig politiek landschap is van bedroevende kwaliteit.
Het is taak van VGV behoedzaam en alert te blijven en contacten te onderhouden met de media en de politieke wereld. Wij kunnen, ja wij kunnen.

9. **Woord van uittredend voorzitter Jan Van Meirhaeghe**

AVV - VVK staat nog steeds op de IJzertoren, maar staat de IJzertoren er nog voor?
AVV - VVK stond vroeger op de Standaard, en stond vroeger op alle schriften van Jan.
Het was zijn taak, en het huis is niet af. VGV moet blijven bestaan tot het Vlaamse volk zijn eigen gezondheidszorg kan organiseren. In 2002 werd Jan voorzitter. Het was het jaar dat Brugge Europese cultuurhoofdstad was. Voorzitter zijn is niet eenvoudig. Zeker niet voor een voorzitter met een drukke medische praktijk en 5 kinderen. Jan vond van zichzelf dat hij te weinig tijd had om zijn taak ten volle in te vullen. Daarom was hij blij dat Eric Ponette de blijvende intellectuele motor wou zijn voor de vereniging. Jan spreekt zijn dank uit voor al het werk dat Eric op zich heeft genomen. Als voorzitter heeft Jan zich meer toegelegd op de uitvoerende taken. De vereniging bestaat 80 jaar. Deze leeftijd geeft haar een zeker prestige. Deze leeftijd heeft echter ook een nadeel. Voor Jan persoonlijk waren de belangrijkste momenten in de periode 2002-2008 de colloquia in het Vlaamse Parlement. Deze studiedagen zijn het paradepaardje van het VGV. De realisatie is vooral de verdienste van de werkgroepen ondersteund door Eric Ponette.
Deze symposia zijn blikvangers, de geschiedenis zal uitwijzen hoe belangrijk ze zijn bij de realisatie van een Vlaamse gezondheidszorg.
Men verwacht dat onze vereniging professioneel wordt geleid maar we zijn geen professionals. Hoe de vereniging in stand houden met beperkte financiële en menselijke middelen is de uitdaging voor de volgende jaren. Hoewel de publieke opinie en de opinie van de artsen opschuift in onze richting slagen we er niet in massaal Vlaamse artsen te overtuigen van lidmaatschap. We moeten dus actieve leden koesteren en nieuwe mensen aanspreken. We moeten jongeren blijven overtuigen van onze doelstellingen en artsenverenigingen en politici voor ons standpunt winnen.

Volgend jaar is er geen symposium maar wel een jaarvergadering over doelstellingen en strategie van VGV. Jongeren zijn nodig voor onze toekomst. Jan geeft zijn persoonlijke visie op deze toekomst. VGV zal blijven bestaan zolang de Vlaamse Gezondheidszorg niet is gesplitst. We moeten ons bevragen hoe we dat willen verwezenlijken.
Evolueren we naar een denktank over de Vlaamse Gezondheidszorg?
Blijven we een belangrijke speler in het debat over Vlaamse Gezondheidszorg?
We hebben ook de ambitie om in de algemene media aan bod te komen. Dit is niet makkelijk. De culturele pijler blijft een wezenlijk aspect van het VGV. Jan wil meer activiteiten organiseren om meer mensen in contact te brengen met VGV.
In volle vertrouwen geeft Jan Van Meirhaeghe de fakkel door aan Jan Dockx.

Na deze toespraak volgt een receptie en vriendenmaal.

Verslag: Bart Garmyn

Music for life lost geen oorlog op, maar de honderden of duizenden vluchtelingen die opgevangen worden dankzij deze hulp, doen daar niet meewarig over.

Guy TEGENBOS – DE STANDAARD – 24/12/2008

Bovendien is het bekend dat de overheidsfinanciën niet meer op orde te krijgen zijn zonder een herverdeling van taken tussen de federale overheid en de deelstaten, en zonder een herziening van de financieringswet met een financiële en fiscale responsabilisering van de deelstaten.

Patrick MARTENS – KNACK – 24/12/2008

Ik zie geen contradictie tussen het koesteren van mijn eigen identiteit en mijn links engagement. En zoals ik me als democraat inzet voor de zelfbeschikking van Palestijnen en Koerden, zo doe ik dat ook voor onze eigen zelfbeschikking. België is immers geen democratische constructie. Ik geloof in een verregaande staatshervorming die ons de mogelijkheid geeft onze cultuur verder te ontwikkelen, zonder daarbij mensen van een andere afkomst uit te sluiten.

Ludo ABICHT – DE STANDAARD – 03/01/2009

OVV-MEDEDELINGEN

Persbericht OVV: Internationale financiële crisis dwingt tot orde (04.11.08)

4 november 2008

De huizenhoge financiële crisis laat geen enkele plaats meer voor verspillingen, noch voor bevoegdheidsovertredingen door federale overheid en hoofdstedelijk gewest. Voor het Hoofdstedelijke Gewest Brussel moet dringend een ernstig onderzoek gevoerd worden naar de reële noden, lasten en lusten van de hoofdstedelijke functie. Daarom kan eventuele extra financiering pas in een finale fase van een grote staatshervorming.

Schoenmaker blijf bij uw leest. Recente artikels van Guy Tegenbos, Rik Van Cauwelaert, Paul Geudens en onderzoeksrapporten van Itinera en zovele anderen bevestigden de massale verspillingen en de soms peperdure inbreuken door federale overheid en hoofdstedelijk gewest op taken van de gemeenschappen.

Vlaamse mandatarissen moeten daarom dringend stemmen tegen verspillingen en voor de vrijwaring van gemaakte afspraken:

- Afschaffen van overtallige aantallen ministers en staatssecretarissen, kabinetten, instellingen met beperkte waarde gezien dubbel werk t.o.v. andere instellingen, … De federale overheid moet pensioenen van gewone mensen betalen, en geen faraonische aantallen mandatarissen.
- Radicale beperking van het aantal politieke mandatarissen in raden van bestuur van banken en bedrijven. Die financiële instellingen met de grootste aantallen ervan, kennen de grootste problemen!
- Het wanbeleid in volksgezondheid afstoppen. Onkelinx wil met vaccinaties en kankerplannen 10-tallen miljoenen Euro per jaar uitgeven aan preventieve gezondheidszorg, wat volgens de bijzondere wet van 8 augustus 1980 uitdrukkelijk een gemeenschapsbevoegdheid is.
- Nog beter ware natuurlijk de federale overheid volledig te ontlasten van volksgezondheid door volledige overdracht ervan aan de gemeenschappen, zoals principieel voorzien in diezelfde wet.
- Gewesten met budgetten voor kinderopvang (een zuivere gemeenschapsbevoegdheid) moeten deze bevriezen en de middelen terug volledig voor de eigen prioriteiten gebruiken. Schoenmaker …
- Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest moet onmiddellijk alle verdoken misbruik van hoofdstedelijke middelen ten voordele van de Franstalige gemeenschap stopzetten.

De **internationale crisis** laat geen ruimte om nu al extra middelen aan het hoofdstedelijke gewest toe te kennen. Er is geen enkele objectieve verantwoording gekend voor extra geld voor de hoofdstad, vergeleken met de andere noden. De Belgische belastingbetaler wordt al genoeg belast.

Eventuele extra financiering van de hoofdstad kan enkel mits een ernstig onderzoek naar lasten en lusten, afbouw van de huidige discriminaties van Vlamingen in Brussel (cfr. de bekentenissen van Rudy Demotte over de situatie in Brusselse ziekenhuizen) en een duidelijke resultaatsverbintenis terzake.

De Vlaamse partijen moeten dus onverkort woord houden op de resoluties van 1999. De Franstaligen gunnen ons slechts kruimels. België moet er voor hen morgen nog steeds voor 95% naar hun voorkeuren uitzien, en slechts enkele procenten naar de voorkeuren van de meerderheid der Belgen. Dat onevenwicht is een regelrechte schande in een democratie. De meerderheid kan niet zo verder geblokkeerd blijven.

Renaat Roels,
voorzitter van het OVV

Voor meer informatie, zie Rudi Dierick, politiek secretaris, 0494/58.78.65 en op woordhouden.be.

Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen – Passendalestraat 1A – 2600 Berchem
Telefoon: 03 320 06 31 ■ Fax: 03 366 60 45 ■ E-post: secretariaat@ovv.be
Bezoek onze webstek: www.ovv.be

Nu krijgen we er nog eentje: een parlementaire onderzoekscommissie over de schending van de scheiding der machten tijdens de Fortis-processen. … Dat de meerderheidspartijen tijdens de regeringsformatie al de krijtlijnen vastlegden waarbinnen het parlement zal mógen werken, is in wezen alweer een schending van de scheiding der machten.

Lars BOVE – DE TIJD – 03/01/2009

Brief OVV aan minister Marino Keulen (17.12.08)

De heer Minister Marino Keulen
Kreupelenstraat 2
1000 Brussel

Gent, 17 december 2008

Mijnheer de Minister

Het Dagelijks Bestuur van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV) dankt u voor de houding die u hebt aangenomen tegenover de opstelling van de drie kandidaat-burgemeesters van drie faciliteitengemeenten. U hebt de juridische argumentatie verkozen maar die heeft het in de Raad van Europa niet gehaald. U hebt gelijk dit advies naast u neer te leggen en er verder geen aandacht aan te besteden.

Wordt het niet nodig om in de toekomst parallel ook de weg van de politieke argumentatie te gebruiken? Immers, het bewust uitgelokte incident is een onderdeel van de Franstalige verfransings- en veroveringsstrategie. De Vlaamse Gemeenschap, bij monde van haar regering en parlement, moet nu dringend van de Franstalige verantwoordelijken eisen dat zij afzien van iedere poging tot verfransing en aanhechting van Vlaamse gemeenten bij Brussel, en dat zij in Brussel de taalwetten naar de letter en naar de geest correct zullen toepassen. Dit is immers de enige mogelijkheid om een duurzame pacificatie tussen de Gemeenschappen en Gewesten te bekomen. Indien zij daartoe niet bereid zijn, zal dat onafwendbaar leiden tot het einde van België.

Mogen we u ook wijzen op de uitermate schadelijke rol van de Franstalige pers. Deze verspreidt desinformatie op grote schaal. Zie ook ons dossier 'Média-mensonges' op www.woordhouden.be. Daardoor wakkeren ze de etnische haat van gewone Franstaligen jegens Vlamingen aan.

Mijnheer de Minister, u hebt door uw optreden met open vizier en standvastigheid een voorbeeld gegeven van de Vlaamse politicus waar wij ons vertrouwen kunnen in stellen. Wij rekenen er op dat u volhoudt.

Met de meeste hoogachting,

Renaat Roels
voorzitter
Prof .em. VUB, dr. sociale wet.

Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen – Passendalestraat 1A – 2600 Berchem
Telefoon: 03 320 06 31 ■ Fax: 03 366 60 45 ■ E-post: secretariaat@ovv.be
Bezoek onze webstek: www.ovv.be

Brief OVV aan burgemeester Willy De Waele (17.12.08)

De heer Willy De Waele
Hunselveld 23
1750 Lennik

Gent, 17 december 2008

Mijnheer de Burgemeester

Het Dagelijks Bestuur van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen dankt u, mede in naam van de 43 lidverenigingen vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur, voor uw inspanningen ter verdediging van het Vlaams karakter van de gemeenten uit de streek Halle-Vilvoorde. In het bijzonder waarderen wij het duidelijk signaal dat u met uw vlaggenactie hebt gegeven aan de Franstalige partijen en politici, dat er niet geraakt mag worden aan de taalgrens en dat hun pogingen tot verfransing en verovering, o.a. door aanhechting bij Brussel, dienen stopgezet te worden.

In het OVV vragen wij ons af op welke wijze wij uw actie zouden kunnen steunen. Onze eerste spontane reactie was dat wij alle Colleges van Burgemeester en Schepenen in Vlaanderen zouden aanschrijven met het verzoek dat zij dezelfde of een gelijkaardige actie voor hun gemeente zouden voeren om zo ook de burgers van hun gemeente bewust te maken van wat er gaande is in BHV en van de noodzaak tot protest en verzet.
Wij hebben evenwel besloten Uw advies ter zake af te wachten. Wij zijn eventueel bereid naar Lennik te komen voor een gesprek daarover.

Wij kijken uit naar uw antwoord en danken u nogmaals.

Renaat Roels,
Voorzitter
roelsr.bauwenst@skynet.be

Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen – Passendalestraat 1A – 2600 Berchem
Telefoon: 03 320 06 31 ■ Fax: 03 366 60 45 ■ E-post: secretariaat@ovv.be
Bezoek onze webstek: www.ovv.be

VGV-CULTUUR

TENTOONSTELLINGEN

BINNENLAND

Cobra (07.11.08 tot 15.02.09)
Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, Regenschapstraat 3, Brussel
De 60ste verjaardag van de oprichting van de COBRA beweging. Zie ook " VGV bezoekt" in vorig nummer pag. 27.
De grafiek is te bezichtigen in het Paleis voor Schone Kunsten.
www.fine-arts-museum.be www.expo-cobra.be
www.bozar.be

Kantlijnen (tot 01.03.09)
Verschillende locaties in Brugge.
Brugge heeft een rijke traditie op het gebied van kantwerk.
www.kantlijnen.be

Het spel van de waanzin. Over gekte in film en theater (tot 12.04.09)
Museum Dr. Guislain, J. Guislainstraat 43, Gent.
Een verkenning van de gespeelde gekte in filmfragmenten, beelden van theaterstukken, historische schilderijen, miniatuurtheaters, art brut en hedendaagse kunst.
www.museumdrguislain.be

Oceanië, tekens van riten, symbolen van gezag (tot 15.03.09)
ING cultuurcentrum, Koningsplein 6, Brussel
Prachtig overzicht van de kunst uit de Stille Oceaan: Melanesië, Micronesië en Polynesië.
Eveneens aan te bevelen en aansluitend is een bezoek aan de vernieuwde Oceanië zalen waar het Paaseiland een centrale plaats inneemt.
Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, Jubelpark 10, Brussel
www.ing.be/art en www.kmkg-mrah.be

Maison Martin Margiela (tot 11.02.09)
Modemuseum, Nationalestraat 28, Antwerpen
Het modehuis van Margiela bestaat 20 jaar.
www.momu.be

Het terracotta leger van xi'an (tot 31.03.09)
Minderbroederskerk, Boomgaardstraat, Maaseik
Deze tentoonstelling toont 14 originele en levensgrote beelden en 200 bijzondere grafgiften uit de Qin- en Han dynastie.
China@maaseik.be en www.museamaaseik.be

Van Van Dyck tot Bellotto (20.02.09 tot 24.05.09)
Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23, Brussel
Samenwerking tussen de Vlaamse Kunstcollectie en de Galleria Sabauda te Turijn
Dit unieke samenwerkingsverband zet de aantrekkingskracht, die de Vlaamse meesters op het hof van Savoye uitoefenden, in de kijker.
www.bozar.be

De eerste vliegenier: baron Pierre de Caters. (tot 03.05.09)
Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis, Jubelpark 3, Brussel
Pierre de Caters was honderd jaar geleden de eerste Belgische piloot. Hij vloog 200 m op een hoogte van 4 tot 5 meter.
www.legermuseum.be en www.klm-mra.be

Vlaamse wandtapijten voor de Bourgondische hertogen Karel V en Filips II (tot 29.03.09)
Kunsthal Sint-Pietersabdij, Sint-Pietersplein 9, Gent.
Zie verder in dit nummer "VGV bezoekt".
www.gent.be/spa

Un-scene (tot 22.02.09)
Wiels, Van Volxemlaan 354, Brussel
Een nieuwe lichting Belgische kunstenaars met verrassend talent uit Brussel en het Franstalig landsgedeelte.
www.wiels.org

Serge Poliakoff (tot 08.02.09)
Musée des Beaux-Arts, Rue Neuve 8, Bergen
Retrospectieve met meer dan honderd werken van een van de meesters van de Franse abstractie.
www.mons.be

BUITENLAND

Londen
Byzantium (tot 22.03.09)
Royal Academy
www.royalacademy.org.uk

Breugel tot Rubens (tot 06.04.09)
Queen's Gallery
www.royalcollection.org.uk

Parijs (tot 02.02.09)
Picasso et les Maîtres
Grand Palais
www.grandpalais.fr.

Düsseldorf (tot 15.02.09)
Diana en Acteon
Museum Kunst Palast
www.museum-ludwig.de.

Tilburg (tot 22.02.09)
Thomas Struth
De Pont
www.depont.nl.

Amsterdam (tot 05.03.09)
Fauvisten en expressionisten
Van Gogh Museum
www.vangoghmuseum.nl/.

Jan Dockx

VLAAMSE OPERA

VLAANDEREN ZENDT ZIJN ZONEN UIT EN HAALT ZWITSER NAAR DE VLAAMSE OPERA

Het was bij de insiders bekend dat de intendant Marc Clémeur zich minder en minder kon verzoenen met de beperkte financiële middelen die hem van overheidswege waren toebedeeld. De man had de opera in Vlaanderen - na jaren van slabakken - terug op het goede spoor gezet. Opera is geen goedkope kunstvorm, doch met nagenoeg de helft van het budget, dat bvb. aan de Muntschouwburg was toebedeeld, zag Clémeur het niet meer zitten. Achttien jaar een bedrijf leiden en jarenlang tegen de bierkaai vechten is op zich niet onverdienstelijk. Dank zij hem staat in ieder geval de Vlaamse opera terug tussen de grote internationale operahuizen. Hoed af daarvoor!

AVIEL CAHN nu aan het roer.
Sinds 1 januari 2008 nam de Zwitser Aviel Cahn het roer over van Clémeur, die verhuisde naar de Opéra National du Rhin in Straatsburg. Meteen is hij de derde Vlaming die een groot Frans Cultuurinstituut leidt, naast Gerard Mortier te Parijs en Serge Dorny te Lyon. Voor de rest van het seizoen 2008-2009 worden de accenten door Cahn uitgetekend. Hij wil ieder jaar zijn programmatie uitbouwen rond een centraal thema. Dit wordt dan voor het verdere jaarverloop de Utopie. Wij laten de intendant zelf zijn visie toelichten: "Schepping, Paradijs, Verlossing en Verrijzenis zijn de grote visies van de mensheid. Voor gelovigen zijn dit de fundamenten van hun bestaan, voor existentialisten zijn het utopieën. Voor alle mensen zijn het fundamentele inspiratiebronnen en wij hebben allen - gelovigen en ongelovigen - in ons leven utopieën nodig." Cahn wil samen met zijn publiek deze utopieën van de mensheid, van Schepping tot Verrijzenis, grondig onderzoeken en voor ons daarbij een goede combinatie zijn van een gelovige en een existentialist.

Dit vertaalt zich in een programma dat er als volgt uitziet:

- Daar is vooreerst Haydns' ***'Die Schöpfung'*** in een half-scenische nieuwe versie met toegevoegde teksten uit *Paradise Lost*. In 2009 vieren wij de 200ste verjaardag van Haydns' overlijden.
- Daartegenover wordt het seizoen afgerond met de gigantische tweede symfonie ***'Auferstehung'*** van Gustav Mahler, waarin de Verrijzenis wordt verheerlijkt.
- Tsjaikovski's opera ***'Mazeppa',*** die vreemd genoeg zo weinig wordt gespeeld, wordt nu voor het eerst scenisch uitgevoerd in België, 125 jaar na de première! Voor Cahn is Mazeppa het perfecte voorbeeld van de antiheld. Hij is een utopist, die een poging deed om het gehele politieke systeem van zijn vaderland radicaal te hervormen. Hij mislukte weliswaar en maakte geen paradijs van de wereld rondom hem, maar een brandend inferno. Dit is een toestand die aan actualiteit niets heeft ingeboet, zo durven wij stellen!
- Met Haendels ***'Messiah'*** valt een paasei van formaat uit de hemel. Voor christenen is de verlossing reeds een feit. Joden wachten er nog op en de idee van een verlosser is voor agnostici dan weer een utopie.
- '***Samson et Dalila'***, de bijbelse mythe tussen een Israëlische leider en een Filistijnse schone is conflictueus en al even utopisch. De man verliest er niet alleen zijn haar bij, maar zelfs zijn leven. Een Palestijnse en een Israëlische regisseur werkten samen een visie uit. Het is meteen een uiting van hoop dat de eeuwenlange conflicten ooit zullen worden opgelost. Een utopie?
- Een werk van eigen bodem: **'Aquarius'** van de Vlaming Karel Goeyvaerts. Het gaat hier om een visie op een ideale '*Age of Aquarius*'-maatschappijvorm in een monumentale uitwerking door een van onze belangrijkste moderne componisten. Daar kijken wij naar uit!
- '***Cosi fan tutte'*** tenslotte is een populair meesterwerk van Mozart. Destijds gecontesteerd, wordt het hier in de visie van Guy Joosten op de planken gezet. Het analyseert een der moeilijkste van alle vragen: bestaat er zoiets als ware liefde en eeuwige trouw? Met deze bijdrage "wil de Vlaamse Opera eerst en vooral een plaats zijn waar mensen en culturen elkaar ontmoeten", zo besluit Aviel Cahn zijn welkom tot het Vlaamse, maar ook internationale publiek. Een boeiende uitdaging, meer dan waard om te volgen.

De Vlaamse Opera vindt U op webstek www.vlaamseopera.be
Voor contact: info@vlaamseopera.be of tel.: 070/22 02 02

LUC SCHAEVERBEKE

VGV BEZOCHT

1.Museum voor Geschiedenis van de Geneeskunde op 22 november te Gent.

Met ongeveer 25 bezoekers hebben we dit prachtig gehuisvest museum bijzonder mogen smaken. De geschiedenis van Het Pand werd op een onnavolgbare wijze verteld door Prof. Evrard waarna we opgedeeld werden in kleine groepen onder leiding van de professoren, naast Dr. Evrard, ook Dr. Thiery, Dr. Tasson, Dr. Lacroix en Dr. Roels. Ik kan maar verslag uitbrengen over de groep o.l.v. Prof. Lacroix. Op een onderhoudende wijze en doorspekt met pittige details, vertelde hij de geschiedenis van de heelkunde en anesthesie alsof hij het zelf heeft meegemaakt. We zijn geëindigd bij de klisteerspuiten met het beroemde zitbankje toen de statutaire vergadering ons tot de orde riep. Daarna heeft Prof. Lacroix zich welwillend ontfermd over een select clubje dames die hij verder inwijdde in de geheimen van de geschiedenis.

We zullen nog dikwijls moeten terugkeren om de verzameling volledig te leren kennen maar ik kan U nu al meegeven dat in de volgende jaren regelmatig de topstukken zullen toegelicht worden in de rubriek "Geschiedenis van de Geneeskunde".
Hartelijk dank voor de zeer bijzondere gastvrijheid die het VGV mocht genieten onder leiding van bijzonder enthousiaste gastheren. Ik vermoed dat dit niet de laatste algemene ledenvergadering in dit museum zal zijn.

2.Cobra tentoonstelling op13 december te Brussel.

Samen met onze trouwe partner in cultuur, het Doktersgild Van Helmont, bezochten we de tentoonstelling Cobra met een 50-tal deelnemers. De conservator Dr. Anne Adriaens-Pannier gaf een boeiende inleidende voordracht over het ontstaan van de Cobrabeweging en over de samenstelling van de tentoonstelling. Zestig jaar geleden zag Cobra het levenslicht in café Notre-Dame te Parijs. De naam Cobra symboliseert een samenwerkingsverband maar ook een giftige slang. De verbeelding stond centraal en concretiseerde zich in een spontane kunst met een intense expressie. De tentoonstelling toont eveneens kunstwerken die het resultaat zijn van de samenwerking tussen schilders, dichters en beeldhouwers. Door de ziekte van Dotremont en Jorn werd in 1951 de beweging officieel ontbonden en het zou duren tot de zestiger jaren alvorens Cobra enige erkenning kreeg. De tentoonstelling is samengesteld uit 180 schilderijen, beeldhouwwerken en assemblages uit de periode 1948 – 1951.
Een minpunt is de toelichting die vollediger zou zijn mochten de techniek en de gebruikte materialen vermeld zijn.
Bruiklenen uit het buitenland waren moeilijk te bekomen omdat Nederland eveneens de Cobrabeweging viert met een tentoonstelling in Amstelveen. Deze mooie namiddag werd traditioneel besloten met een verbroedering in het Museum Café.

Jan Dockx

DIKSMUDE* (V.V.)

wijs: "Auld lang syne"(Robert Burns)
should old acquaintance be forgot
ik zeg u geen vaarwel mijn broer,

- 1 -
"Hier ons bloed
wanneer ons recht?"
schreef de Vlaamse soldaat,
met mannenmoed,
die in 't gevecht,
voor Vlaanderen 't leven laat.

Refrein
Waar is die Vlaamse fierheid nu?
Waarheen voert onze strijd?
Onder Belgische paraplu:
geen onafhankelijkheid.

- 2 -
Waar is de tijd,
dat in Diksmude,
op 't groene weidegras,
voor de strijd
tegen de Belgitude,
nog een Vlaamse eenheid was?

Refrein

- 3 -
Waarom 't geschreeuw,
't gehakketak,
en 't onderling dispuut?
daarmee zit de leeuw
in de zak,
en wint de Belgitude.

Refrein

- 4 -
Kom naar Diksmude,
kies resoluut,
voor 't Vlaamse instituut.
Zeg nu saluut
tot de Belgitude,
en haar ingratitude.

Daarheen wil Vlaamse eenheid nu,
daarheen voert onze strijd,
want onder België's paraplu:
geen onafhankelijkheid.

* Hekellied ingezonden door een VGV-lid

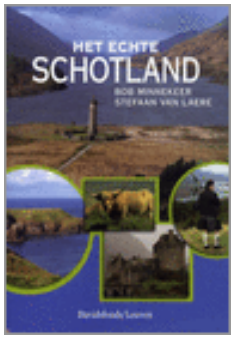
MEDIA IN BEWEGING
Handboek voor de professional
Iris Musschoot en Bart Lombaerts
2008, 487 blz., 240 x 170 mm,
77 figuren en tabellen
Uitgever: LannooCampus Naamsesteenweg 201, 3001 Leuven
www.lannoocampus.com
ISBN 978 90 209 7932 9
€ 29,25
Bespreker: Jan Dockx

Zoals de titel reeds aangeeft verandert de mediawereld vandaag zeer snel met versnippering van de mediaconsumptie als belangrijkste evolutie. Het aanbod is gigantisch terwijl de vraag constant is gebleven . Hierdoor is een agressieve strijd losgebarsten om de aandacht van de consument te veroveren. Iedereen heeft zijn eigen mediagedrag. Er bestaat nog geen juist businessmodel, maar uitbouw van een sterk mediamerk met integratie van internet en digitalisering maakt er deel vanuit. De media zullen steeds meer alternatieve inkomsten creëren via merchandising onder eigen merk. Om de kosten beheersbaar te houden zullen synergiën tussen merken verder noodzakelijk zijn. Als eerste handboek belicht 'Media in beweging' zowel de strategische, redactionele als commerciële aspecten van het mediabedrijf. In essentie biedt dit boek een beschrijving van de werking van de media. De talrijke inzetjes met wetenswaardigheden zijn aangenaam.

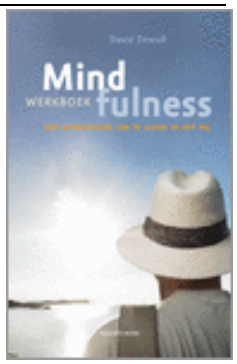
In het eerste hoofdstuk komt het medialandschap aan bod. De volgende hoofdstukken handelen uitgebreid over de "vermarkting" van de media en over de werking van de reclamemarkt. De auteurs konden beroep doen op ongeveer 150 medewerkers. Iris Musschoot doceert media aan de Erasmushogeschool te Brussel en Bart Lombaerts is hoofdredacteur van het toonaangevend vakblad Media Marketing.

HET ECHTE SCHOTLAND
Bob Minnekeer en Stefaan Van Laere
2008, 226 blz., 165 x 240 mm,
253 illustraties in kleur; 11 ervan in volle bladzijde, 16 kaarten.
Uitgever: Davidsfonds, Blijde Inkomstraat 79, 3000 Leuven
www.davidsfondsuitgeverij.be
ISBN 978 90 5826 519 7
€ 24,95
Bespreker: Jan Dockx

In de mooie toeristische reeks van het Davidsfonds is nu een prachtig reishandboek over Schotland verschenen. Het eerste deel geeft in vogelvlucht een overzicht van geografie, natuur, geschiedenis, folklore, godsdienst, economie en tenslotte whisky. In het tweede deel wordt Schotland doorkruist met veertien uitgewerkte trips met vooraf opgave van de reistijd en van het noodzakelijke transportmiddel. Beide auteurs laten ons kennis maken met het authentieke, levende Schotland. Zij doen dat met veel humor en oog voor detail. Het boek eindigt met de beschrijving van enkele typisch Schotse gerechten. Beide auteurs zijn Schotland- en whisky-fanaten en maken van dit boek zoveel méér dan wat een traditionele reisgids te bieden heeft.

MIND FULNESS
Werkboek, een uitnodiging om te leven in het nu
David Dewulf
2008, 240 blz., 115 x 240 mm
Uitgever: Roularta Books, Roeselare
roulartabooks@roularta.be en
www.mediaclub.be/nl
ISBN 978 90 8679 126 2
€ 19,90
Bespreker: Jan Dockx

Mindfulness is een combinatie van Oosterse wijsheid en Westerse psychologie en was in oorsprong niet bedoeld als therapie. Recent zijn er meer therapeutische toepassingen ontstaan met betrekking tot omgang met stress, angst, chronische pijn, psychosomatische aandoeningen en preventie van depressie. Het boek is opgevat als een werkboek met een spreiding over acht weken. Deze methode laat toe om met nieuwe ogen naar hetzelfde te kijken en zo geluk en tevredenheid te verwerven. Het sleutelwoord daartoe is "zien en loslaten", want het is zinloos om voortdurend ongenoegens mee te dragen. Alle aspecten ven het "nu" worden toegelicht: aandacht, appreciatie, vrede, stilte, het toelaten ...

David Dewulf is arts en verbleef lange tijd in het Oosten. Hij studeerde in meer dan 12 landen. Nu is hij werkzaam in de dienst psychiatrie van het UZ Gent, waar hij in opdracht van de overheid een driejaren project leidt over preventie van herval in depressie. Ondertussen hebben meer dan duizend mensen deelgenomen aan zijn trainingen.

LOOP! *De gids voor elke loper*
Mieke Boeckx
2007; 184 blz.; 150 x 185 mm
Uitgever: Roularta Books, Roeselare
roulartabooks@roularta.be
www.roulartabooks.be
ISBN 978 90 8679078 4
NUR1 480, 893
€ 14,90
Bespreker: Jan Van Meirhaeghe

Mieke Boeckx is lerares lichamelijke opvoeding. Zij is grondlegger en promotor van de "Start to Run" campagne, die sinds 2001 Vlaanderen aan het lopen zet. Dit boek is een gids voor elke loper, zowel de beginneling als gevorderde. Het bevat heldere en voor ieders fysionomie en enthousiasme aangepaste trainingsschemata. De auteur probeert iedereen te motiveren om te sporten, en reikt talrijke nuttige tips aan, o.a. over de juiste loopschoen en aangepaste loopkleding. Ook meer sportgeneeskundige aspecten worden behandeld, zoals gebruik van hartslagmeter bij training en het waarom van stretchen (met demonstratie van enkele basisoefeningen). Een apart hoofdstuk wordt ook aan voeding gewijd. Typische blessures worden behandeld door een orthopedisch chirurg, met adviezen voor preventie.
Het boek eindigt met enkele nuttige internetadressen.

DE ZEEVOLKEN IN HET MIDDELLANDSE ZEEGEBIED (1200V.C.) CULTUREN GAAN ALTIJD TEN ONDER

Klaas Vansteenhuyse
2008; 167 blz. met 46 illustraties; 220 x 160 mm
Uitgever: Davidsfonds/Leuven, Blijde Inkomststraat 79, 3000 Leuven
ISBN 978-90-5826-512-8; NUR 682, 683, 694
€ 24,95
Bespreker: P.H. Jongbloet

Velen onder ons hebben in hun jeugdjaren kennis gemaakt met Jozef in Egypte, zoon van Jacob. Wij leerden over diens ervaringen aan het hof van de farao's, over de latere uittocht van de Israëliërs uit Egypte en over David en Goliath in de strijd met de Filistijnen. Ook geraakten wij geboeid door de archaïsche Kretenzische en Mykeense beschavingen en door de lotgevallen bij de inname van Troje. Later zijn wij de ruines ter plaatse gaan opzoeken. Het Nijldal blijft een verrukking voor de hedendaagse toerist. Wij hebben kennis gemaakt met de kleitabletten en het Lineair A en B, waarin de paleisadministraties en diplomatieke correspondentie tussen de vorstenhuizen werden vastgelegd. Het scheepswrak van Uluburun (Turkije) en de resten van een hele beschaving onder een meters dikke aslaag na de vulkaanuitbarsting op het eiland Santorini (1628 of 1550 v.C.) zijn ook vaste prik op de toeristische routes op de Middellandse Zee. Wie over al deze losse elementen enige samenhang en historisch inzicht wil verkrijgen, moet dit boek ter hand nemen en hij zal er veel plezier aan beleven.

De auteur is archeoloog en betrokken bij onderzoek naar de late bronstijd in Kreta en Syrië. Sinds 2004 is hij docent aan de Universiteit Vrije Tijd. Aan de hand van historische bronnen (Egyptische iconografie, Oud Testament) en archeologisch materiaal (kleitabletten, scheepswrakken, aardewerk, enz.,) wordt het verhaal verteld over de complexe contacten tussen de culturen in het oostelijke Middellandse zeegebied tijdens 'de late bronstijd' (1550 tot 1200 v. C.), maar ook over hun ondergang in 'de vroege ijzertijd' (na 1200 v. C.). Het gaat om vrij goede bekenden, nl., de Mykeners, Hittieten, Egyptenaren, Kanaänieten en een niet gering aantal kleinere groepen. In deze wereld werden heel wat goederen verhandeld en ideeën uitgewisseld. De meeste groepen geraakten in conflict met elkaar over de controle van de handelsroutes. Na de slag van Kadesh (1266 v. C.) ontstond een machtsevenwicht tussen de farao Ramses II en de Hittische koning Muwatalli II en in het betreffende vredesverdrag tussen beide grootmachten werd onderlinge steun gevraagd en elkaar toegezegd, wellicht een voorteken van naderende dreiging en onheil.

Na het "magische jaar 1200 v. C" kwam abrupt een einde aan deze complexe relaties tussen de ogenschijnlijk succesrijke Hittische en de Mykeense culturen. De auteur gaat dieper in op de mogelijke oorzaken van deze neergang. Elke cultuur maakt wel eens een crisis door, maar kan op verschillende manieren reageren. De Egyptenaren keerden zich af van het internationale toneel en kwamen terecht in een periode van politieke en economische isolatie. De Hittitische cultuur volgde een ander historisch traject en verdween grotendeels. De Mykeense cultuur overleefde ook niet en haar samenleving zou verder versplinteren. Verschillende kleine groepen zwervers bleken in het oostelijke Middellandse Zeegebied op te duiken en sommige havensteden werden door brandstichting vernield. Door de Egyptenaren werden deze groepen als 'volken van de zee' of 'zeevolken' omschreven. Waren het piraten? Gelukzoekers? Migranten? Twee voorbeelden van dergelijke groepen worden uitgebreid behandeld, nl., de Filistijnen en de Israëlieten. Wij kennen hen erg goed dankzij de verhalen uit het Oude Testament.

Twee hoofdstukken *"Brokken lijmen"* zijn voorbehouden aan de casus van de Filistijnen en de Israëlieten. Volgens betrouwbare bronnen waren de Filistijnen één van die zeevolkeren die zich in de Levant hebben gevestigd na de implosie van de Egeïsche wereld. Deze Filistijnse samenleving was opgebouwd rond een kern van ex-Mykeners die zich als een militante aanwezigheid hebben voorgedaan. De Israëlieten echter waren een nomadenvolk. Volgens Egyptische bronnen werd in de 14de eeuw v. C. reeds van hen melding gemaakt in Kanaän. Zij bleken niet opgewassen tegen de Filistijnen en, althans volgens de Bijbel konden zij zich slechts handhaven met de hulp van Jahweh. In dit verband blijft er grote onenigheid bestaan tussen Bijbelhistorici en archeologen, die zich baseren op historische bronnen, o.a. uit Assyrië en Egypte. Het Oude Testament daarentegen bestaat uit een verzameling van volksverhalen of zelfs van mythen die zijn gegroeid binnen de dorpsgemeenschappen en vier tot vijf honderd jaar later werden opgeschreven, vermoedelijk onder impuls van de toenmalige koning Josiah (639-609 v. C.), een voorbeeld van '*invented memory'*. Pas ver in de 10de eeuw v. C. was er sprake van de eerste Israëlische staat. Geen enkele externe historische bron spreekt van een groot rijk met Jeruzalem of het Judese heuvelland als centrum. Op het einde van het tweede millennium v. C. was Jeruzalem nog een kleine stad met hoop en al 3000 inwoners. Over de aanvang van de tempelbouw is helemaal niets geweten. De veel latere megalomane bouwwerken van Herodes (ruim een eeuw v. C.) hebben de meeste sporen van de vroegere constructies weggevaagd. De beroemde stad Jericho, die ommuurd zou zijn geweest en onder de leiding van Jahweh zou zijn veroverd, blijkt zelfs geen ommuring te hebben gekend en de gehele woestijn werd erg gedetailleerd uitgekamd door Israëlische archeologen op zoek naar het kleinste bewijs van de Israëlische exodus. Geen tentharing, geen haardkooltje of gekookt kwartelbeentje, dat ook maar enigszins verbonden kon worden met deze geroemde jarenlange zwerftocht, werd gevonden.

Alles bij elkaar een uitermate boeiend, maar geen makkelijk boek. Een index met verwijzingen zou de lezer zeer hebben kunnen helpen. In de inleiding geeft de auteur enkele cultuurhistorische en cultuurfilosofische beschouwingen over culturen die vergaan. De basiselementen ervan zijn wel niet stuk te krijgen, maar zij worden zoals culturele 'genen' meegedragen, of kortweg 'memen' (naar Richard Dawkins). Interessant zijn ook zijn beschouwingen over moderne staatsinrichting met als ideaal een democratische structuur en ruimte voor pluralisme. Zonder een duidelijke verwijzing naar onze huidige situatie en conditie, is het voor hem evident dat een volk bij voorkeur behoefte heeft aan één coherente socioculturele eenheid.

GREEP NAAR DE MARKT
DE SOCIAAL-ECONOMISCHE AGENDA VAN DE VLAAMSE BEWEGING EN HAAR IDEOLOGISCHE VERSPLINTERING TIJDENS HET INTERBELLUM

Olivier Boehme
2008; 986 blz.; 170 x 240 mm
Uitgeverij: LannooCampus, Leuven
ISBN 978 90 209 7684 7 .
NUR 754/696
€ 34,95
Bespreker: Piet Hein Jongbloet

Voor wie zou gedacht hebben dat de geschiedenis van de Vlaamse Beweging (VL. Bew.), met name tijdens het interbellum (de periode 1918-1940), een uitgemolken onderwerp zou zijn, ligt hier een zeer omvangrijk gewrocht van 986 pagina's. Dit 'ideeënhistorisch relaas' is een bewerkte uitgave van een proefschrift, dat werd verdedigd in het departement Geschiedenis van de Universiteit Antwerpen. Promotor, Prof. Dr. Herman Van Goethem, zelf auteur van het ook pas verschenen: '*De monarchie en het einde van België*', (uitg. Lannoo, 2008), schrijft in het voorwoord dat dit werk een mijlpaal is in de geschiedenis van de Vl. Bew. Door zijn analyse verdient Olivier Boehme een plaats in de rij van Hroch, Hobsbawm, Gellner en Hechter als eminente grondleggers van het nationalisme-onderzoek. In tegenstelling van wat gebruikelijk wordt gedacht en geschreven, werd in die periode wel degelijk een uitgewerkt en voldragen economisch discours gecultiveerd. De auteur, wiens vroegere publicaties werden geprezen voor het vernieuwend karakter, grondigheid en scherpe analyses, is onderzoekscoördinator aan de Hogeschool Antwerpen.

In een breed uitgesponnen inleiding betoogt hij geen economische geschiedenis van Vlaanderen te willen schrijven, maar eerder een politiek-economische ideeëngeschiedenis. Uitgangspunt vormt het denken over economie en maatschappij en hoe beiden elkaar sturen. Hij neemt stelling tegen de opvatting van Gellner als zou nationaal gevoel de basis zijn van alle andere vormen, die het nationalisme aanneemt. Zijn eigen analyse van het economisch nationalisme in Vlaanderen heeft hem ervan overtuigd dat er weliswaar sprake is van wisselwerking tussen nationalisme en economie, maar bij economisch nationalisme staat nationalisme toch voorop. De overgang van een burgerlijk-elitaire democratie naar een massademocratie ging gepaard met de invoering van het algemeen enkelvoudig stemrecht en de politieke invloed die de arbeidersbeweging begon uit te oefenen, zelfs vanuit de regering. Deze overgang van het klassiek-liberale *laisser faire*-paradigma (in theorie althans) naar (pogingen tot) een meer geleide en gemengde economie ging parallel met de transitie van een in hoofdzaak culturele Vl. Bew. naar een geradicaliseerd Vlaams-nationalisme. Vlaamsgezinde katholieken, socialisten, liberalen, rechts-radicalen, communisten, werkgevers, werknemers, kleine zelfstandigen, boeren en anderen hadden allen een eigen versie van Vlaanderen voor ogen. Hun sociaal-economische programma's, al of niet in het kader van een specifiek Vlaams programma, verschilden. Er bestond dus niet zoiets als één programma van de Vl. Bew. dat door de partijen al of niet naar behoren werd uitgevoerd. Hét nationalisme bestaat dus niet, maar veel concrete gevallen ervan, nooit in identieke contexten, met een vaak verschillend verleden en eventueel uiteenlopende doeleinden.

In een preludium (pg. 53-92) wordt het Vlaanderen van de 19e eeuw en de decennia vóór de Eerste Wereldoorlog behandeld. Lodewijk De Raet en enkele andere tijdgenoten begonnen meer systematisch na te denken over de sociale en economische aspecten van de Vl. Bew.

Deel I (pg. 93-434) beslaat de twintiger jaren en vangt aan met de moeilijke positie van een verdeelde Vl. Bew. in het België van na de eerste W.O. De eerste stappen van Lodewijk De Raet in de Vlaams-nationalistische sociaal-economische theorievorming komen aan bod. Als absolute voorwaarden voor Vlaanderens economische opgang zag De Raet zowel de culturele opgang van Nederlandstalig Vlaanderen, als de vernederlandsing van onderwijs, openbare sector en bedrijfsleven. In drie hoofdstukken worden de drie grote, − ook intern verbrokkelde – politieke families en hun dissidenten geschetst. De archieven van de Kath. Vl. Landbond, ACW-ACV, Boerenbond en enkele uitgesproken katholieke Vl. Banken worden daarbij onderzocht, alsook de publicaties van Frans Van Cauwelaert en vele anderen. Voor de socialisten passeren de ideeën van vooral Edward Anseele, Camille Huysmans en August Vermeylen de revue. Voor de Vlaamsgezinde liberalen, die zich vooral rond het Liberaal Vlaams Verbond (LVV) verzamelden, zijn de periodieken de belangrijke primaire bron, naast de archieven van Arthur Vanderpoorten. Tenslotte komen de Vlaams Economische Congressen en de archieven en publicaties van het Vlaams Economisch Verbond (VEV) aan bod en een voorlopige balans (pg. 413-434): één taal, één volk, één land, één economische maatschappij.

Deel II (pg. 435-958) behandelt de dertiger jaren tijdens het interbellum met de economische crisis en het federalisme als dubbele uitdaging aan het Belgische adres. De verrechtsing van de Vl.-Nationalisten met als bron de tijdschriften *Vlaanderen* en *Jong Dietsland* en het gedachtegoed van figuren als Hendrik Elias, Ward Hermans, Victor Leemans vragen de aandacht. De Vlaamse economische en sociale wetenschappen bleven door al deze evoluties niet onberoerd, zoals blijkt uit enkele economische reeksen en jaargangen en de reactie van de Vlaamse ondernemers. De intellectuele en politieke biografie van de nog jonge Vlaamsgezinde Gaston Eyskens illustreert het debat over de Vlaamse kwestie en de sociaaleconomische aspecten ervan in de toenmalige katholieke wereld. De steenkolenkwestie vormt een aparte casus. Niet alleen de Vlaamse ambities maar ook de ideologische verschillen binnen Vlaanderen kwamen scherp tot uiting, getuige de archieven van Frans Van Cauwelaert, Philip Van Isacker en Karel Pinxten. Een grondige analyse van de tijdschriften *Schakels* en *Menschen* werpt een licht op de evolutie van Hendrik De Man en een aantal van zijn jonge adepten, o.a. Lode Craeybeckx, Hendrik Fayat, Maurits Naessens. Tenslotte volgt een hoofdstuk over de *Werdegang* van het LVV en Arthur Vanderpoorten. Een algemeen besluit (pg. 939-958) biedt een samenvattend en consistent beeld van de manier waarop de Vl. Bew. zich bewoog op het gebied van sociale en economische kwesties tijdens dit cruciale interbellum.

De Vl. Bew. − of moeten wij zeggen een reeks van Vlaamse Bewegingen? − heeft de economie alvast in één belangrijk opzicht mede bepaald. Door de bestaande structurele verschillen op economisch gebied konden de Vlaamse

provincies en arrondissementen zich als geheel institutionaliseren tegenover de Waalse provincies en arrondissementen als geheel, vooral via defederalisering van bepaalde bevoegdheden. Reeds vóór 1914 vielen katholiek en Vlaams in de perceptie samen, zoals Wallonië in veler ogen gekoppeld ging met vrijzinnigheid. Dit maakte het voor August Vermeylen en Camille Huuysmans des te moeilijker om vriend en vijand ervan te overtuigen dat flamingantisme voortvloeide uit socialisme omdat het de sociale emancipatie diende. Wallonië stond er in vergelijking met Vlaanderen op economisch gebied veel beter voor, maar er leefde het gevoel dat het aan het betalen was voor het andere landsdeel! Dat bleek alvast in de kwestie van een compensatieregeling voor de kinderbijslagen in het kinderrijke Vlaanderen.

Al met al is dit boek een zeer belangrijk maar niet gemakkelijk leesbaar gewrocht, al was het alleen al door het gewicht! Men treft er een schat van gegevens en wetenswaardigheden over ons verleden aan en tevens een *déja vu* gevoel waar het gaat om de huidige worsteling waarin de Belgische constructie verder is weggezakt. Een uitvoerige inventarisatie van onuitgegeven en uitgegeven bronnen, publicaties en literatuur wordt de lezer geboden.

LANGS BERGEN VAN WERK
Willy Van Poucke
2008; 254 blz., geen illustraties;
200 x 125 mm
Uitgever: Roularta Books, Meiboomlaan 33, 8800 Roeselare
roulartabooks@roularta.be
www.roulartabooks.be
ISBN 978 90 8679 133 0
€ 21,90
Bespreker: Robrecht Vermeulen

Willy Van Poucke beschrijft zijn voettocht langs de terrils van de Waalse steenkolenbekkens. Hij begint in Bernissart in de Borinage en trekt oostwaarts tot in Blegny in het Luikse bekken. Hij wandelt langs vervallen en gerestaureerde mijnsites, door voormalige mijnwerkerswijken, langs kastelen en kanalen, door dorpen, steden en voorsteden. Met een scherpe opmerkingsgeest beschrijft hij interessante details en hij ontdekt de schoonheid in wat velen zullen beschouwen als waardeloze ruïnes. Die vele kleine ontdekkingen zijn een gelegenheid om uit te weiden over de geschiedenis en cultuur van Wallonië. Zo maken we kennis met het werk van de beeldhouwer Jacques Du Broeucq, met de mijnwerker-auteur Constant Malva en met de optocht van stakende mijnwerkers, zoals beschreven in Germinal door Emile Zola. Hij geeft ons zijn visie op de opkomst en neergang van de industrialisatie en de belangrijke plaats van de sociale strijd en migratie. Hij laat ons meeleven met de onmenselijke werkomstandigheden waarop de industrialisatie gegrondvest was, maar ook met de fierheid en beroepsethiek van de mijnwerkers. Hij vertelt over stakingen en mijnrampen. We maken ook kennis met het leven en bekommernissen van de kapitalisten en steenkoolbarons. Tussendoor geeft hij zijn persoonlijke visie op de maatschappij. Spijtig dat hij herhaaldelijk ook kleine vaststellingen misbruikt om uiting te geven aan zijn misprijzen voor al wat Vlaams is en aan zijn haat tegen de Vlaamse nationalisten, die hij als een "softe, zwart-gele variant van de Nazi's" beschouwt (pag. 190). Dat doet evenwel geen afbreuk aan de waarde van dit boek en het doet ons ook nadenken over de oorzaak van de oikofobie bij een deel van de werkende klasse in Vlaanderen, dit is de neiging om in elk conflict de kant te kiezen van 'hen' tegen 'wij'.

Om alles samen te stellen heeft hij heel wat literatuur doorgewerkt. Op het einde staat een lijst van 53 geraadpleegde boeken en artikels. Het is een boeiend boek dat ons heel wat inzicht kan geven in het werk en leven van generaties mijnwerkers die bij ons gelukkig tot het verleden behoren.

HET ECHTE BRETAGNE
Tineke Zwijgers – Tom Van Der Laan
2008; 163 blz.; elke bladzijde voorzien van kleurillustraties
165 x 240 mm
Uitg.: Davidsfonds, Blijde Inkomststraat, 79, 3000 Leuven
www.davidsfondsuitgeverij.be
ISBN 978 90 5826 520 3
€: 24,95
Bespreker: K. Ponette

Dit is een originele reisgids in twee delen voor wie Bretagne op een andere manier wil leren kennen en ontdekken. In het eerste deel maakt men kennis met Bretagne in een notendop, een streek met circa 3 miljoen mensen. Het Bretoens en het Gallo kennen op hun beurt diverse dialecten. Veel plaatsnamen zijn van Keltische oorsprong en in een aantal departementen zijn de plaatsnaamborden tweetalig. Nergens anders in Frankrijk is zoveel religieus erfgoed te vinden als in Bretagne. Qua klimaat is het najaar de beste reistijd: zonnig en warm.
Een top-10 van reizigersvragen en een korte geschiedenis van Bretagne vullen dit deel aan.

Het tweede deel omvat de zes streken van Bretagne:

- Het Ille-et-Vilaine met de meest bekende locaties zoals de Mont Saint-Michel, Saint-Malo, Dinard (met een wandelroute), Dol de Bretagne en niet te vergeten Rennes, de hoofdstad van Bretagne met meer dan 200.000 inwoners en zelfs een metro.
- De Côtes d'Armor; voor de liefhebbers van een ruige en schilderachtige kust is dit misschien wel een hoogtepunt met het heel leuke Dinan, en Cap Fréhel en Fort la Latte die een adembenemend uitzicht bieden.
- In Finistère-Nord zijn vooral de kuststroken met de vissersdorpen en de badplaatsen bekend en geliefd.
- Quimper ligt in Finistère-Sud en is de derde stad in Bretagne met bijna 70.000 inwoners, kleurrijk en gezellig.
- Ten zuiden van Bretagne ligt de streek Morbihan met Carnac als luxueuze badplaats. De prehistorische monumenten, namelijk een verzameling van menhirs (stenenrijen) en tumuli (grafheuvels), bevinden zich in de omgeving. Op Belle-île is een fietsroute beschreven.
- Ten slotte is er de Loire-Atlantique; geografisch en historisch is het een deel van Bretagne maar administratief valt het onder Pays de la Loire; bekend is Piriac-sur-mer, een prachtig badplaatsje, dat al in de 19e eeuw kunstenaars aantrok onder wie de componist Frédéric Chopin en de schrijver Gustave Flaubert.

ONKEL WILHELM
OF EEN KLEINE GESCHIEDENIS VAN DUITSLAND
Giovanni Peirs

2008; 160 blz., 240 x 165 mm; met veel zwart – wit foto's en landkaarten
Uitgever: Davidsfonds/Leuven
Blijde Inkomststraat 79, 3000 Leuven
D/2008/0240/21
ISBN: 978 90 5826 527 2;
NUR: 686.689
€ 24,95
Bespreker: R. Lenaerts

Giovanni Peirs publiceerde bij het Davidsfonds reeds eerder "Het onvermogen, een familiekroniek van mijn Duitse schoonfamilie". In "Onkel Wilhelm" gaat het over de levenservaringen van een Duitse oom, toen al 93 jaar oud, verteld in 2007 aan zijn naar België uitgeweken nichtje en haar echtgenoot Giovanni Peirs. Dit levensverhaal loopt als een rode draad door het woelige verleden van de recente Duitse Natie, vanaf het ontstaan in 1870 tot de hereniging in 1989. De geschiedenis van ons grote buurland moet ieder van ons boeien en Giovanni Peirs brengt dit verhaal op een uitermate vlotte, en vooral aangrijpende wijze. Maar wat het boek echt fascinerend maakt, zijn de persoonlijke getuigenissen van Onkel Wilhelm zelf, geboren op 28 juni 1914 in Zuid – West Afrika, toen een Duitse kolonie en thans Namibië, waar zijn vader rechter was. Zijn verder leven bracht hij door in Duitsland als gymnasium- en universiteitsstudent, en later van 1938 tot 1945, als militair in het Duitse leger. Zijn wedervaren gedurende deze vreselijke periode is verhelderend en biedt gelegenheid om inzicht te krijgen in de gedachtegang van de Duitse soldaat in het kader van die gebeurtenissen. Na het einde van de oorlog wordt Wilhelm aangesteld als pastor in een Lutherse gemeente in de omgeving van Berlijn. Hij vertelt over de moeilijkheden die verband houden met de scheiding tussen Oost en West, maar ook over de vreugde van de hereniging.

Ik heb genoten van de lectuur van dit boek en wil het graag als een echte aanrader aanbevelen, zeker voor al wie begaan is met vrede en samenwerking in Europa.

DE VLAAMSE POORT NAAR UTOPIA
(Vlaanderen en Vlamingen in de Europese Literatuur)
Marc Gevaert

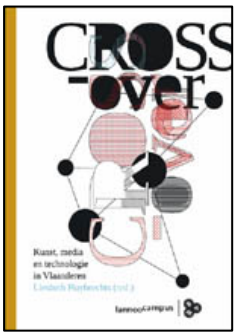
2004; 319 blz; 155 x 240 mm, paperback
Met illustraties van Katrijn Wille
Uitgever: Globe
Roularta Books NV, Meiboomlaan 33, 8800 Roeselare
roulartabooks@roularta.be
www.roulartabooks.be
ISBN 90 5466 535 1
NUR 621
€ 21,90
Bespreker: J. Van Meirhaeghe

De auteur maakt gebruik van zeer talrijke sprekende tekstfragmenten om te illustreren hoe de manier van denken over Vlaanderen en de Vlamingen bij de Fransen, de Engelsen, de Duitsers en in mindere mate de Italianen en de Spanjaarden door de eeuwen heen is geëvolueerd. Gedichten zijn alle in de oorspronkelijke taal weergegeven en ook vertaald, prozateksten werden meteen vertaald door de auteur.
Het is een bloemlezing van citaten die 20 eeuwen overspannen, van in de Romeinse tijd tot net voor de Eerste Wereldoorlog. De indeling van hoofdstukken en intermezzi is niet altijd chronologisch en daardoor lijkt het soms wat van de hak op de tak. Toch neemt de auteur ons mee op een mooie en boeiende wandeling doorheen de donkere middeleeuwen.
Wat over de Vlaamse mannen en vrouwen gezegd wordt is niet altijd lovend, zeker niet door de Fransen. Wat onder meer Baudelaire uit zijn pen laat vloeien is er vaak "over" – zoals het heden ten dage heet.
Toch zijn de buitenlanders vaak scherpere observatoren dan de eigen mensen. Ik haal een citaat aan van de Fransman Jules Michelet (1798-1874) om dit aan te tonen: *"De Vlaamse aard zoekt het niet in subtiliteit, maar in realisme… . Nochtans is het Vlaamse ras in weerwil van de uiterlijke schijn aan de slappe kant, meer zwaar en log dan gespierd en robuust, … . Hadden ze niet het recht om fier te zijn, die moedige Vlamingen? Hoe zwaar op de hand ze ook waren, ze hadden er het handje van weg om hun zaken te regelen. Niemand had meer verstand van de handel, de nijverheid en de landbouw dan de Vlamingen. Waarschijnlijk is er geen volk geweest in de Middeleeuwen dat beter de dagelijkse gang van het leven verstond, en er beter op inspeelde… . En hoe meer men naar het noorden gaat in het vette Vlaanderen, onder die zachte en vochtige atmosfeer, hoe meer de sensualiteit gaat domineren."*.
En wat te denken van deze woorden over de Vlaamse vrouwen, van de hand van Victor Hugo: *"De hele dag zijn alle vrouwen, jonge en oude, dames en dienstboden bezig met het reinigen van hun woningen. Maar, hoe meer ze wassen, inzepen, polijsten, borstelen, afsponsen, vegen, boenen, schoonmaken en nog eens schoonmaken, des te meer worden ze zelf aangetast door het vuil dat ze denken weg te nemen. Het gevolg is dat België het land is waar de woningen het properst zijn en de vrouwen het vuilst …."*.

Maar we leren ook dat in het Siëna van de Renaissance frivool Vlaams werd gesproken, dat van de Cent Nouvelles Nouvelles, opgedragen aan Filips de Goede, er zich twaalf in Vlaanderen afspelen. En dat de grote Engelse humanist, sir Thomas Moore zijn Utopia in Antwerpen laat beginnen.

De motivering van de auteur zelf om dit boek te schrijven is de moeite van het herhalen waard, en moet zeker de interesse wekken om het boek effectief te lezen: *"In weerwil van alle goede bedoelingen en alle verwezenlijkingen van de Vlaamse Beweging zitten de Vlamingen van vandaag nog altijd in de knoop met hun identiteit, … Vlaanderen is bij mijn weten de enige regio in West-Europa, waar een aanzienlijk deel van de bevolking een duidelijke gêne ondervindt bij het etaleren van de nationale symbolen, de vlag en het volkslied. … Vlaanderen heeft nu een eigen regering en een eigen parlement, maar de afhankelijkheid van het federale niveau is er niet op verminderd, integendeel. …Met dit boek heb ik geprobeerd een bescheiden bijdrage te leveren aan het mondiger maken van de Vlamingen. Kennis van het verleden van Vlaanderen en van de indruk die Vlamingen op de wereld hebben gemaakt, moeten het ons gemakkelijker maken om de buitenwereld met open vizier, zonder vooringenomenheid en zonder complexen tegemoet te treden."*

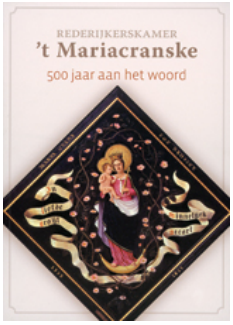
CROSS-OVER
Kunst, media en technologie in Vlaanderen
Liesbeth Huybrechts (red)
2008, 224 blz., 240 x 170 mm,
71 kleurenillustraties.
Uitgever:LannooCampus, Naamsesteenweg 201, 3001 Leuven
www.lannoocampus.com
ISBN 978 90 209 7850 6
€ 24,95
Bespreker: Jan Dockx

Cross-over brengt het kunstveld, dat zijn grenzen verlegt, in kaart, meer bepaald naar de wereld van media en technologie. Zoals hun voorgangers, werken hedendaagse kunstenaars met de materialen van hun tijd. Samen met programmeurs, vormgevers en onderzoekers creëren zij nieuwe uitdrukkingsvormen, nieuwe relaties met het publiek en nieuwe vormen van bewaren en ontsluiten. Films op internet, virtuele ervaringen in het theater, culturele plekken die live met elkaar verbonden worden, verhalen in de vorm van games, installaties en interactieve poëzie behoren allen tot de mogelijkheden. Zowat alle belangrijke cultuurhuizen, organisaties, filmfestivals, theaters, kunstencentra, tijdschriften, musea en de publieke omroep geven er een plaats aan. Dit werk toont aan hoe in onze kennis- en informatiemaatschappij de kunst is veranderd onder invloed van media en technologie.

Tussen de hoofdstukken kunnen we kennis maken met het werk en de biografie van 36 kunstenaars of organisaties. 'Cross-over' is een initiatief van BAM: Instituut voor beeldende, audiovisuele en mediakunst.
Liesbeth Huybrechts doctoreert in de afdeling Culturele Studies (KUL) over de wisselwerkingen tussen kunst, technologie en samenleving. Zij is docent aan de Media&Design Academie te Genk. Voor dit boek verzorgde zij de eindredactie over een tiental bijdragen.

REDERIJKERSKAMER 'T MARIACRANSKE
500 JAAR AAN HET WOORD
Rick De Leeuw, Anna Luyten, Remco Sleid
2007; 120 blz.; 45 kleuren illustraties
170 x 240 mm.;
Uitgever: Roularta Books N.V. Roeselare
ISBN 978-90-5466-6639;
NUR 306,680
€ 24,90
Bespreker: R. Lenaerts

Het gaat hier om een huldeboek aan de Rederijkerskamer, 't Mariacranske, ingekaderd in de geschiedenis van 500 jaar cultureel leven in Brussel, de belangrijkste Brabantse stad en integraal Vlaamse stad, in de voor de Nederlanden zo belangrijke 16de eeuw

De drie auteurs, verknocht aan Brussel, zijn elk deskundig op hun terrein. Zij brengen de oude Rederijkerskamer weer tot leven. Bijzonder om te vermelden is het origineel en hertaald gedicht van Jan Smeken uit de 16e Eeuw: "d' Wonder dat in die stat van Bruesel ghemaect was"

Aanbevolen boek voor eenieder die Brussel niet wil loslaten.

---

40 VERRASSENDE ERFGOEDWANDELINGEN DOOR VLAANDEREN
Kris Naudts
2008; 260 blz.; kleurillustraties op elke blz.
Uitgever: Davidsfonds, Leuven
www.davidsfondsuitgeverij.be
ISBN 978-90-5826-515-9
€ 15,95
Bespreker: Karin Ponette

Deze praktische wandelgids met als voorwerp het historisch patrimonium in Vlaanderen omvat veertig erfgoedwandelingen. De meeste wandelingen zijn vijf tot zes kilometer lang, enkele een paar kilometer langer en je komt steeds terug bij het vertrekpunt.

Elk van de vijf Vlaamse provincies komt aan bod en per provincie worden acht steden of gemeenten besproken. In de wandelingen zijn zowel de historische gebouwen, als sites en landschappen opgenomen. Ieder monument, dat heropgebouwd, gerestaureerd of herbestemd wordt, toont een stukje van onze geschiedenis. De steden of gemeenten zijn alfabetisch gerangschikt. De kleurenfoto's luisteren elke wandeling op tot een visueel aantrekkelijk geheel. Zo zijn daar bijvoorbeeld in Sint-Niklaas enkele parels van Art Nouveau en het beeld opgedragen aan de Wase priester-dichter Anton Van Wilderode. Elk hoofdstukje wordt voorafgegaan door een korte historische inleiding. Minder in het oog springende gemeenten zoals Zoutleeuw, ooit een van de hoofdsteden van Brabant, zetten aan tot het verkennen van de eigen streek.

Een handig register achteraan herneemt per stad of gemeente de belangrijkste bezienswaardigheden. Het boek heeft een bijlage met 10 kortingbonnen voor een consumptie in de plaatselijke tavernes. Kortom, een ideale gids voor een mooie toeristische snipperdag op eigen bodem.

Voor wie nog geloofde dat de vrije onderneming een in hoofdzaak rationeel stelsel is, bracht de crisis eveneens ontluistering. Ook zeer gesofistikeerde beleggers lieten zich misleiden door roekeloze bankiers en financiële zwendelaars.

Mia DOORNAERT – DE STANDAARD – 03/01/2009

Kris Peeters die er elk verkiezingsdebat aan herinnerd wordt dat een CD&V'er in een regering met een Vlaamse minderheid het bedje van de Franstaligen spreidt, het is voor de minister-president geen leuk vooruitzicht. Niet voor niets bevinden Van Rompuy's grootste sceptici zich in eigen rangen. Hoe meer de Franstaligen hem met complimentjes overladen, hoe erger dat wordt.

Isabel ALBERS – DE STANDAARD – 10/01/09

IN MEMORIAM

In Memoriam Dr. Jean-Michel Constandt

Het V.G.V. biedt zijn oprechte deelneming aan bij het overlijden, op 3 oktober 2008, van zijn trouw medelid Dr. Jean-Michel Constandt, geboren op 12 januari 1946. Hij was arbeidsgeneesheer en huisarts te Ruisbroek.

R. Lenaerts

In Memoriam Dr. Paul Hollaert

Het V.G.V. verneemt met leedwezen het overlijden van zijn trouw lid en verdienstelijk gewezen bestuurslid Paul Hollaert op 30 november 2008. Hij woonde te Sint-Lievens-Houtem en was een orthopedisch chirurg en expert. Het V.G.V. biedt zijn oprechte deelneming aan zijn echtgenote Hilde en zijn kinderen.

R. Lenaerts

BRIEFWISSELING

E-mail van: Debruyne Geert

Aan: De Standaard
CC.: VGV-Bestuur

Verzonden: Donderdag 23 oktober 2008

Onderwerp: Geen rode De Decker

Waarde Redactie,

Nu de voorzitter het zoeken naar een rode De Decker heeft afgezworen, gaat de televisie-gynaecologe en senator, Marleen Temmerman, blijkbaar zelf de populistische toer op.
Na het biefstukkensocialisme van weleer, en het gratisverhaal van Stevaert, nu dus de gratis pil, condoom en aanverwanten voor iedereen.

Het land kreunt onder een nooit geziene financiële crisis. Elkeen kijkt met een bang hart de nakende recessie tegemoet. Het betaalbaar houden van het geroemde sociale zekerheidsmodel dreigt een ware nachtmerrie te worden. En vooral barsten nu, keer op keer met de zich instellende vergrijzing, de budgetten voor de gezondheidszorg uit hun voegen.

En wat doen de hiepe socialisten anno 2008? Juist: alle voorbehoedsmiddelen gratis.
Misschien eens vragen aan het oplopend percentage armoedelijders of ze zich dan niet geheel tevreden voelen nu ze hun dagje aandacht zopas weer hebben gehad. Misschien eens voorstellen aan de tientallen kankerpatiënten en andere chronisch zieken welke beste behandeling, c.q. nieuwste geneesmiddelen, wegens te duur gewoon door de overheid worden ontzegd.
Waar zijn deze politici eigenlijk mee bezig?

Geert Debruyne, gynaecoloog, Destelbergen

E-mail van: Eric Ponette

Aan: Kris Peeters, Minister-President

Verzonden: vrijdag 7 november 2008

Onderwerp: Noodhulp aan Oost-Congo

Geachte Heer Minister-president,

Via persmededelingen vernam ik dat U 200.000 Euro vrijmaakt voor noodhulp aan Oost-Congo.
Als bestuurslid van het Vlaams Geneeskundigenverbond (VGV), vereniging die overtuigd is van het belang van ontwikkelingssamenwerking (www.vgv.be zie tijdschrift), wil ik U daarvoor feliciteren en danken.

Met vriendelijke groet,

Mede namens VGV-voorzitter Dr. Jan Van Meirhaeghe,

Prof. Dr. Eric Ponette
Oud-voorzitter

Van: Kris Peeters

Aan: Eric Ponette

Verzonden: 28 november 2008

Onderwerp: Noodhulp aan Oost-Congo

Geachte heer,

Ik heb uw mail van 7 november 2008 aangaande bovenvermeld onderwerp in goede orde ontvangen.

Zoals u via de pers vernomen heeft, heeft de Vlaamse regering beslist om 200.000 euro vrij te maken voor noodhulp in Oost-Congo. Vlaanderen wil via deze weg zijn internationale verantwoordelijkheid opnemen.

Deze noodhulp zal via UNICEF en Caritas in Noord-Kivu besteed worden om een antwoord te bieden op de humanitaire crisis. Er bestaat als gevolg van de recente ontwikkelingen in Oost-Congo in de streek een grote behoefte aan voedsel, onderdak, dekens, proper water en medische verzorging.

Met oprechte groet,

Kris Peeters
Minister-President

Uitgave van het VGV

- Redactieraad: Prof. Dr. A. Baert, Dr. J. Dockx, Dr. J. Gyselinck, Dr. P.H. Jongbloet, Dr. R. Lenaerts, Prof. Dr. E. Ponette, Dr. J. Van Meirhaeghe
- Verantwoordelijke uitgever: Dr. J. Van Meirhaeghe, Koolkerkesteenweg 76, 8340 Oostkerke
- Hoofdredacteur: Prof. Dr. E. Ponette, Schoonzichtlaan 40, 3020 Winksele-Herent en Dr. P.H. Jongbloet
- De gepubliceerde bijdragen verschijnen onder de verantwoordelijkheid van de auteurs
- Drukkerij Jules De Winter, Kleine Markt 13, 2000 Antwerpen, Tel. 03/232.20.22, Fax. 03/225.15.84